

K. Levent Zoroğlu'na Armağan
Studies in Honour of K. Levent Zoroğlu

Editör / Edited by
Mehmet TEKOKAK

Suna – İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü
Suna & İnan Kıraç Research Institute on Mediterranean Civilizations

SUNA – İNAN KIRAÇ AKDENİZ MEDENİYETLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
SUNA & İNAN KIRAÇ RESEARCH INSTITUTE ON MEDITERRANEAN CIVILIZATIONS

Armağan Dizisi / Festschrift Series: 3

K. LEVENT ZOROĞLU'NA ARMAĞAN
STUDIES IN HONOUR OF K. LEVENT ZOROĞLU

Editör / Edited by
Mehmet TEKOCAK

ISBN 978-605-4701-27-8

© Suna – İnan Kiraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Antalya 2013

Yayıncı Sertifika No / Publisher Certificate No: 25840

Bütün hakları saklıdır. / All rights reserved.

Bilim Kurulu / Scientific Committee

Celal ŞİMŞEK
Nurettin ARSLAN
Bilal SÖĞÜT
Mehmet TEKOCAK

Bu yayındaki bütün makaleler bilim kurulu değerlendirmesinden geçmiştir.

All papers have been evaluated by the scientific committee.

Tüm metin ve fotoğrafların yayım hakkı saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yazarların ve yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Bu eser ile ilgili tüm sorumluluklar yazarlarına aittir.

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner without written permission from the author and the publisher except in the context of reviews.
Responsibility of the essays in this work rests on its author(s).

Yazışma Adresi / Mailing Address
Barbaros Mah. Kocatepe Sok. No. 25
Kaleiçi 07100 ANTALYA - TÜRKİYE
Tel: 0 (242) 243 42 74 • Fax: 0 (242) 243 80 13
akmed@akmed.org.tr
www.akmed.org.tr

Baskı / Printed by
Matsis Matbaa Hizmetleri
Sefaköy / İstanbul
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com
Sertifika No / Certificate No: 20706

Yapım ve Dağıtım / Production and Distribution
Zero Prod. San. Ltd. Şti.
Abdullah Sokak, No. 17, Taksim
34433 İSTANBUL - TÜRKİYE
Tel: +90 (212) 244 7521 Fax: +90 (212) 244 3209
e.mail: info@zerobooksonline.com
www.zerobooksonline.com/eng www.egeyayinlari.com

 Vehbi Koç Vakfı

LAODIKEIA NEKROPOLÜ'NDEN KREMASYON KAPLARI

Celal ŞİMŞEK*

Abstract

Cremation Vases (Urns) from the Laodikeia Necropoleis

Laodikeia is located on the western edge of the region known as Phrygia in antiquity, 6 kilometres north-east of the modern city of Denizli. The province of Denizli is located in western Anatolia. Laodikeia was founded by the Seleucid King Antiochos II in the middle of the 3rd century (261–253 B.C.) and was named after his wife Laodike.

Cremation vases were first found in 2005 and more were uncovered in the 2007–2009 excavation seasons in the Northeast, Northwest, and West Necropoleis. Cremation vases help to understand the burial customs of the city. The 32 cremation vases that have been unearthed have local features and are products of workshops at Laodikeia, but they have different forms (amphora, pelike, crater-stamnos, pot, pithos-pot). These vases (urns) show the existence of cremation as well as inhumation as a burial rite at Laodikeia. Most of the cremation burials were placed randomly in the necropolis although a few were laid in a basin or in vaulted tombs. Some of the former cremation graves (urns) were surrounded by a row of river pebbles or mortared rubble. The ashes and bones of the cremated were placed in the cremation vases (urns) in an orderly way. The feet came first and the skull was the last element of the dead that was placed in the urn. In only one of the urn graves were found metal objects – a nail and a bronze hairpin. An unguentarium was also found in one of the urn grave. Another broken unguentarium was found with its rim placed in the urn and its body in the neck of the urn. Most of the cremation vases (urns) were closed with conical-shaped lids, but some were closed with plates and bowls. These vessels were used as both covers and plates on which were placed food offerings for the dead. Likewise, a conical lid was placed upside down over the mouth of a cremation vase (urn) to hold the feast offering. Flat lids and tile fragments were also found covering some of the urns.

The cremation vases (urns) found during the Laodikeia necropolis excavations were used from 2nd century B.C. to the second half of the 1st century A.D. This dating of the urns was made possible with the help of the bowls and plates placed on the mouth of the urns, and the archaeological context of the graves.

Keywords: Phrygia, Lycos, Laodikeia, necropolis, cremation, ceramic.

1. Laodikeia'nın Kısa Tarihi Coğrafyası

Antik Phrygia Bölgesi'nin batı ucunda yer alan Laodikeia, Denizli İli'nin 6 km. kuzeydoğusunda ve İl merkezine bağlı Eskihisar, Goncalı, Bozburun, Korucuk Mahallesi sınırları içinde kalmaktadır¹. Lykos (Çürüksu) Vadisi'nin bu metropol kenti, Seleukoslar Kralı II. Antiokhos (M.Ö. 261-246) tarafından eşi Kraliçe Laodike adına,

* Prof. Dr. Celal Şimşek, Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Denizli. E-posta: csimsek@pau.edu.tr

¹ Hellenistik Dönem'de birden çok Laodikeia kurulduğundan, kent yanında bulunan ırmakla ayırt edilerek, Laodikeia ad Lycum (Lykos üzerindeki Laodikeia) olarak adlandırılmıştır. Bk. Ruge 1924, 722; Gagniers 1969, 1; Traversari 2000, 11; Weber 1898, 178–179; Sevin 2001, 203.

M.Ö. 3. yy.'ın ortalarında (M.Ö. 261-253) kurulmuştur². Antik kaynaklara göre (Plinius, N.H.V. 105; Strabon, XII. 8.16) Hellenistik kent, Diospolis ve Rhoas olarak adlandırılan eski kutsal bir köy yerleşiminin üzerinde bulunur³. Lykos Vadisi'nin ortasında yer alan Laodikeia; Batı, İç ve Güney Anadolu'yu birbirine bağlayan ana yol kavşağındadır (Res. 1-2). Kentin en önemli gelirleri arasında ticaret ve özellikle de tekstil ticareti yer alır⁴. Hippodomik planda kurulan⁵ antik kentin üç tarafı ırmaklarla çevrilmiştir. Kuzey doğusunda Lykos (Çürüksu), güneydoğusunda Kapros (Başlıçay) ve güneybatı-batısında Asopos (Gümüşçay) ırmakları akar⁶. Antik kent, bu ırmakların arasında kalan yüksek bir platform üzerinde kurulmuştur (Res. 3-4). Kent en parlak dönemini, M.S. 1.-3. yy.'lar arasında, ikinci parlak dönemini ise Hıristiyanlığın bölgede hızlı yayılmasıyla yaşamıştır. M.S. 4.-6. yy.'lar arasında Phrygia Metropoli olan kent, Anadolu'nun en eski Yedi Kilisesi'nden birine sahip olmasıyla, bir Hıristiyanlık merkezi haline gelmiştir⁷.

Yüzyıllar içinde sürekli depremlerle yıkılan ve ayağa kaldırılan kent, İmparator Focas (M.S. 602-610) Dönemi'nde meydana gelen son büyük deprem arkasından, Denizli-Kaleiçi ve yakınlarındaki Hisarköy, Asartepe gibi Babadağ (Salbakos)'ın eteklerindeki suyu bol alanlara taşınmıştır⁸.

2. Laodikeia Nekropolü

2003 yılından bu yana Laodikeia antik kentinde devam edilen kazı çalışmaları farklı sektörlerde sürdürülmekte olup bunlar içinde nekropol çalışmaları 2004-2010 yılları arasında; Kuzey, Kuzeydoğu, Kuzeybatı, Güney ve Batı Nekropol alanlarında yapılmıştır. Kentin dört bir yanında geniş alanlara yayılan nekropollerin oluşturulmasında, coğrafi konum ve topografik yapı etkili olmuştur. Bu, mezar tipolojisi ve inşai malzemelerin kullanımında da kendini göstermektedir⁹. Özellikle mezarların kent ile bağlantılı olan ana yol güzergâhlarında yoğunlaştığı tespit edilmiştir (Res. 3-4)¹⁰.

Laodikeia Nekropolü, 2010 yılında yapılan kazı çalışmalarında kentin batısında tespit edilen İlk Tunç Çağı Nekropolü¹¹ dışında, genel olarak; Hellenistik Dönem'den (M.Ö. 3. yy.), Erken Bizans Dönemi'ne (M.S. 7. yy.'ın başları) kadar, kentte yaşamın sürdüğü yaklaşık 1000 yıllık süreçte oluşturulmuştur¹².

² Ramsay 1895, 32; Head 1906, lxxiii; Head 1911, 678; Ruge 1924, 722; Gagniers 1969, 1-2; Texier 2002, 383; Bejor 2000, 15-16; Bean 1980, 213; Magie 1950, 127, 986-987, (no.23); Anderson 1897, 409-410; Buckler – Calder 1939, x; Bekle – Mersich 1990, 323.

³ Texier 2002, 383-384; Head 1906, lxxiii; Ruge 1924, 722; Ramsay 1895, 35; Gagniers 1969, 1; Belke – Mersich 1990, 323; Bean 1980, 213. Diospolis, Zeus kenti anlamında olup kentin baş ve kurucu tanrısı Zeus Laodikeus'dur. Rhoas ise eski bir Anadolu adıdır. Antik kentin batısında Asopos Tepesi I-II'de yapılan kazı çalışmaları sonunda Geç Kalkolitik (M.Ö. 3500)-Eski Tunç Çağı'na (M.Ö. 3000) kadar inen seramikler, çalınmakta ve obsidyen aletler ele geçirilmiştir (bk. Şimşek 2007b, 455-456, Res. 2; Şimşek 2009, 409-411; Şimşek 2010, 101-105, Res. 1-3; Şimşek 2011, 447-450, Res. 1-3; Şimşek 2013, 27, 70-77, Res. 20, 71-72, 74). Diğer taraftan 2010 yılı kazı çalışmalarında Asopos Nehri'nin batı yakasında ilk kez Eski Tunç Çağı nekropol alanı tespit edilmiş ve burada Erken Kalkolitik Dönem'e (M.Ö. 5500) tarihlendirilen astarlı, kırmızı aşı boyasından yapılan geometrik süslemeli ve boyasız kap parçaları ele geçirilmiştir. Şimdilik Lykos Vadisi'nin en erken yerleşimlerine ait bulgular, bu alanda ortaya çıkarılmıştır (Şimşek 2013, 400-407, Res. 676-681).

⁴ Laodikeia'da devam eden kazı çalışmaları tekstilin yanında, mermer, şarap ve gıda ürünlerine bağlı ticaretin de önemli olduğunu ve kente büyük gelirler sağladığını ortaya koymuştur.

⁵ Suriye Caddesi'nin iki yanında ara sokakların böldüğü insulalar 42x51 m.'dir, insula derinliği aralarda 54 m.'ye kadar çıkar.

⁶ Asopos ve Kapros Irmakları, Korucuk Mahallesi altında kuzeyde Lykos Irmağı ile birleşmektedir. Daha sonra Lykos Irmağı, batıda Büyük Menderes Irmağı'na katılmaktadır.

⁷ Laodikeia Kiliseleri için bk. Şimşek 2013, 341-391.

⁸ Şimşek 2005, 310, 312-313; Şimşek 2006, 420-424, 426; Şimşek – Ceylan 2003, 155; Şimşek – Büyükkolancı 2006, 91. Bu taşınmada en büyük etkilerden birisi de Batı Anadolu'da yer alan ova ortasındaki kentlerin, M.S. 5. yy.'dan itibaren Sasani, M.S. 7. yy.'dan itibaren ise Arap akınlarına maruz kalmasıdır.

⁹ Laodikeia Nekropolü mezar tipolojisi ve inşai malzemeler için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 8-20.

¹⁰ Şimşek 2007a, 299; Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 6-7.

¹¹ Şimşek 2013, 400-407.

¹² Şimşek 2007a, 299; Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 6; Şimşek 2013, 407-409.

Roma İmparatorluk Dönemi'nde kentte görülen nüfus artışı ve gelir düzeyinin yükselmesi, nekropol alanlarına da yansımıştır. Bunun sonucunda kentte toplumun her kesiminden kişilerin yaptırdığı farklı mezar tipleri oluşturulmuştur¹³.

Laodikeia Nekropolü'nde yer alan mezarlar hem yerüstüne, hem de yeraltına yapılmıştır¹⁴. Yerüstüne yapılan mezar tipleri arasında daha çok ev tipli düz çatılı mezarlar, bunların çatılarına yerleştirilen lahitler, tapınak mezarlar, podyumlu lahitler ve kapı üzerine lahdin bulunduğu tipler görülmektedir. Yeraltı mezarlarını ise tümlüsler, kubbeli-arkosoliumlu mezarlar, dromoslu hypogeionlar, örgü tekneler, tonozlu mezarlar ve kiremit çatma mezarlar gibi gruplar oluşturmaktadır¹⁵. Bunların yanısıra urnalar¹⁶ da kentte kullanılan mezar tipleri arasındadır. Kazı çalışmalarında ele geçirilen kremasyon kapları kentte, inhumasyon gömülerin yanında, kremasyon gömü geleneğinin de varlığını ortaya koymuştur¹⁷.

3. Kremasyon Kaplarının Buluntu Alanları

Antik kentin nekropol alanlarında 2005-2009 yıllarında yürütülen çalışmalarda toplamda 32 adet kremasyon kabı açığa çıkartılmıştır. Bu kaplar ağırlıklı olarak Kuzeydoğu Nekropolü'nde ele geçirilmiş olup birer örnek ise Kuzeybatı ve Batı Nekropolü'nde bulunmuştur.

Kremasyon kapları Laodikeia Nekropollerinde belirli bir buluntu alanı olmaksızın kiremit çatma ve örgü tekne mezarların arasına gelişigüzel yerleştirilmişlerdir (Res. 26, 29, 33, 36, 39, 41, 45, 48, 50, 52, 69, 79, 84)¹⁸. Ayrıca bunlar özel yapılan örgü tekne mezarın içine yerleştirildiği gibi (Res. 7-9)¹⁹, biraz farklı olarak traverten örgü tekne mezarda inhumasyon gömü yanınada yerleştirilmiştir (Res. 19)²⁰. Bu örnek Laodikeia'da aile mezarı geleneğinin varlığını göstermekte olup olasılıkla kent dışında ölen bireylerin kremasyon yapıldıktan sonra, kemik ve küllerinin kaplara yerleştirilerek aile mezarına getirildiğini ortaya koymaktadır²¹. Bu uygulamanın görüldüğü diğer bir örnek ise L.09.BN.M3 numaralı Tonozlu Mezar Kompleksinde M3C numaralı mezar odasına konan kremasyon kabıdır (Res. 58-60)²². Bazı örneklerde ise kremasyon kabı; açılan basit çukur içerisine yerleştirildikten sonra mezarın zarar görmemesi için çevresi kireç harçla tutturulmuş küçük çaytaşları ve traverten parçalarıyla çevrilmiştir (Res. 22-23)²³. Bu yöntem erken dönemlerden itibaren süregelen bir gelenek olup Kavuşan Höyük'te yapılan çalışmalarda ele geçirilen ve M.Ö. 9. yy.-M.Ö. 7. yy. sonuna tarihlendirilen Yeni Assur Dönemi kremasyon kaplarının yerleştirilmesinde de benzer bir uygulama yapılmıştır²⁴.

¹³ Şimşek 2007a, 302-325; Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 8-15; Şimşek 2013, 409-434.

¹⁴ Hellenistik Dönem mezar tipleri için bk. Kurtz – Boardman 1971, 272-326; Roma Dönemi mezar tipolojisi için bk. Toynebee 1971, 73-280.

¹⁵ Şimşek 2007a, 299-325, Res. 104a-c; Bonetto 2004, 21-29, Fig. 1.

¹⁶ Bu makalede mezar olarak urna, tipoloji olarak ta kremasyon kapları terimi tercih edilmiştir.

¹⁷ Kentteki mezar tipleri hakkında detaylı bilgi için bk. Şimşek 2007a, 323-324, Res. 123a; Şimşek 2007b, 467-468, Res. 11; Şimşek 2009, 424-425; Şimşek 2010, Res. 12; Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 7-15, 27-62, Lev. 39-58; Şimşek 2013, 400-434.

¹⁸ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 15.

¹⁹ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 667-669.

²⁰ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 681-704.

²¹ Ayrıca bu uygulama Antandros Nekropolü'nde M.Ö. 5. yy.'ın ortalarına tarihlendirilen aile mezarlarında da görülmektedir. Bk. Polat 2012, 228.

²² Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 888-899, 930, Kat. No. 1165.

²³ Kuzeydoğu Nekropolünde açığa çıkartılan ve M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen L.08.KDN.M43 buluntu numaralı kremasyon kabı KR.T3a başlığı altında değerlendirilmiştir. Bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 142, 714-715, Res. 1a-1c, Kat. No. 768-769.

²⁴ Kozbe 2012, 123, Res. 6.

4. Kremasyon Kapları

Laodikeia'da ele geçirilen kremasyon kapları farklı tiplerde olup bunlar; amphora, pelike, krater-stamnos, çömlek, pişirme çömleği ve pithos-çömlek gibi formlardadır (Lev. 1-4)²⁵. Bu formlar günlük kullanıma yönelik kaplar olup bunun yanında kremasyon gömülerde de tercih edilmişlerdir. Kremasyon kapları bazı örneklerde kapaklarıyla, bazılarında ise ağızlarına yerleştirilmiş tabak ve kâselerle birlikte in situ halde ele geçirilmiştir (Res. 9-21, 36-38, 45-49, 61-63, 67-71, 77-78, 82-83, Lev. 1-4/1-4, 10, 14-15, 21, 23, 26, 28)²⁶. Bunun yanında kiremit parçası ile kapatılan örnekler de vardır (Res. 50-51, Lev. 3/16). Bu kapların ağızlarına yerleştirilen tabak ve kâseler kapak işlevi görmelerinin yanı sıra aynı zamanda ölü gömme ritüelleriyle ilişkili olarak, tören sırasında pişirilen yemeğin ölen kişiye sunulması gibi önemli bir işlevi de yerine getirmiş olmalıdır²⁷.

Kremasyon inanca göre, ölünün hızlı bir şekilde et ve kaslarından arınarak ruhunun serbest bırakılması, yakılan bedenin ruhuna saygı gösterilmesi amacıyla uygulanan bir yöntemdir²⁸. Laodikeia Nekropolü'nde ortaya çıkartılan kremasyon kaplarında yakılan kemiklerin ve küllerin belirli bir sıra gözetilerek kapların içine konduğu tespit edilmiştir. Buna göre kabın içine yerleştirme işine önce ayak kısmından başlanarak, en üste kafatası gelecek şekilde bitirilmiştir.

Laodikeia Nekropolü'nde ele geçirilen kremasyon kaplarında altı örnek dışında ölü hediyesine rastlanmamıştır. Ölü hediyesi ile birlikte açığa çıkartılan kremasyon kapları arasında en erken örnekler, M.Ö. 2. yy.-M.Ö. 1. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilen L.09.KDN.M2 ve L.07.KDN.M59 buluntu numaralı kaplardır (Res. 42-44, 54-57). Bu kapların hemen 10 cm. ve 24 cm. güneyinde ölü gömme töreninde bırakılmış olan Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandiller²⁹ in situ halde ele geçirilmiştir (Res. 44, 54, 57, Lev. 5/30-31). Ayrıca iki adet kremasyon kabında ise unguentarium ele geçirilmiştir. Bu unguentariumlar mezar başında yapılan seremoni sırasında içine konan hoş koku ya da yağların, kabın üzerine dökülmesinden sonra, boyunlarından kırılarak içine ve yanına bırakılmıştır. Bunlardan L.08.KDN.M43.01 buluntu numaralı unguentarium³⁰, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen L.08.KDN.M43 buluntu numaralı kremasyon kabının içine konmuştur (Res. 22-25, Lev. 5/32)³¹. L.08.KDN.M26 numaralı kremasyon kabının ağız ve boyun kısmında in situ olarak kırılmış şekilde, Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilen L.08.KDN.M26.01 buluntu numaralı unguentariumun konulduğu anlaşılmıştır³² (Res. 30, 32, Lev. 5/33). Ayrıca M.S. 1. yy.'ın ortalarına tarihlendirilen L.05.KDN.M14 numaralı kremasyon kabında bronz saç iğnesi (Res. 34-35), M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen L.09.KDN.M7 numaralı kremasyon kabında ise metal çivi ele geçirilmiştir (Res. 85-87, Lev. 5/34)³³.

²⁵ Benzer şekilde İtalya'da Pompeii'de nekropol alanında Porta Nocera sektöründe, Augustus (M.Ö. 27-M.S. 14)-Vespasian (M.S. 69-79) dönemleri'ne tarihlenen içine yakılan kül ile kemiklerin konduğu amphora ve pişirme çömleği formlarında olan değişik kremasyon kapları ortaya çıkartılmıştır (Lepetz – Andringa 2011, 119-123, Figs. 6.8-6.9).

²⁶ Locri'de urna içine, ölen kişinin pişmiş topraktan yapılmış büstü de konmuştur. Bk. Kurtz-Boardman 1971, 259, Fig. 56; Columbariumlar için bk. Toynebee 1971, 71, 113-118, Fig. 10, Pl. 28; Milas – TKİ kazılarında ele geçirilen stamnos ve kase için bk. Erdoğan – Aytaçlar 2012, 286, Res. 19.

²⁷ Laodikeia'da mezar başında yenen ölü yemeği ve bu yemeklerin pişirildiği çömlekler ile ilgili detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 119, 492-500; Şimşek 2007a, 325, Res. 123b; Şimşek 2013, 428-429, 431, Res. 586. Benzer şekilde Pompeii'de nekropol alanında Porta Nocera sektöründe kremasyon kaplarının yanında ölü yemeklerinin yendiğini gösteren kaplar, hayvan kemikleri ve belirli zamanlarda sıvı sunumlarının yapıldığına dair kaplar ile libasyon boruları ele geçirilmiş olup bunu yapan analizler de desteklemiştir (Bk. Lepetz – Andringa 2011, 126-131, Figs. 6.11-6.14).

²⁸ Hürmüzlü 2008, 8-9.

²⁹ Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandiller için bk. Duman 2010, 189, dn. 486 (B. Duman tarafından Laodikeia Kandilleri olarak adlandırılmıştır); Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 79-80, Lev. 74/139-140; Şimşek – Duman 2013, 151-180; Şimşek 2013, 476-479, Res. 73, Res. 693.

³⁰ Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında bu unguentarium, UN.T1c başlığı altında değerlendirilmiştir. Bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 64-65, Lev. 62/4.

³¹ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 714-715.

³² Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında bu unguentarium, UN.T3f başlığı altında değerlendirilmiştir. Bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 70, 670-672, Lev. 64/19.

³³ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 439, 732, Kat. No. 189, 793.

Nekropol alanlarında yapılan kazı çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular kremasyon kaplarının kentte Hellenistik Dönem ve Erken-Orta Roma İmparatorluk Dönemi'nde tercih edildiğini ortaya koymaktadır.

Kremasyon kapları birçok antik kentte kullanılmıştır. Lykos Vadisi içinde komşu kent Hierapolis Kuzey Nekropolü'nde tapınak mezar ve 159D numaralı tümülüs içerisinde bu kaplar ele geçirilmiştir³⁴. Kremasyon kapları Parion Nekropolü'nde M.Ö. 1. yy.'ın sonları ile M.S. 2. yy. arasında kiremit çatma mezarlardan sonra en fazla tercih edilen ikinci grubu oluşturur³⁵. Ayrıca Stobi'de³⁶, Samothrace Nekropolü³⁷, Antandros Nekropolü³⁸, Milas³⁹ ve Tralleis Nekropolü'nde⁴⁰ bulunmuştur.

Laodikeia'da ölü gömme geleneklerinin zenginliğini ve çeşitliliğini ortaya koyan farklı formlardaki kremasyon kapları, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısından M.S. 2. yy.'ın başlarına kadar uzun bir süre kullanılmıştır⁴¹. Kremasyon kaplarının ölü gömme gelenekleri ile birlikte değerlendirildiği yayın fazla yapılmamıştır. Bu çalışmada Geç Hellenistik-Erken Roma İmparatorluk Dönemi'nde Laodikeia'da kullanılan kremasyon kapları, ölü gömme gelenekleriyle birlikte detaylandırılarak tekrar ele alınmıştır.

Kent nekropolünde ele geçirilen kremasyon kapları tipolojik özellikleri ve formlarına göre sekiz ayrı tipte değerlendirilmiştir. Ayrıca belirlenen bu tiplerin dönemlerine göre kronolojileri de oluşturulmuştur.

Tip 1

Tip 1 başlığı altında değerlendirilen üç kremasyon kabı amphora formunda olup bunlar Kuzeydoğu Nekropolü'nde ele geçirilmiştir⁴². Bunlar içinde; L.08.KDN.M23A-B buluntu numaralı kaplar (Lev. 1/1-3), L.08.KDN.M23 numaralı traverten örgü tekne mezarın içinde (Res. 7-13), L.09.KDN.M32 buluntu numaralı kremasyon kabı (Lev. 1/3) ise L.09.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda, açık toprak alanda in situ olarak ortaya çıkartılmıştır (Res. 14-18). L.08.KDN.M23 numaralı örgü tekne mezar içinde ele geçirilen iki kremasyon kabının ve diğer L.09.KDN.M32A buluntu numaralı kremasyon kabının ağızlarında kapak olarak kullanılan içe dönük kenarlı birer kâse bulunmuştur. L.08.KDN.M23A1 buluntu numaralı eser sağlam (Lev. 1/1) ele geçirilirken, L.08.KDN.M23B1 (Lev. 1/2) ve L.09.KDN.M32A (Lev. 1/3) buluntu numaralı eserin ağız kenarı, boyun ve omuzları üzerinde eksik parçalar vardır.

Tip 1'de yer alan kremasyon kaplarının dışa çıkıntılı olarak yapılan ağız kenarları disk formu olup geniş ağız tablası bir alet yardımıyla düzlenmiştir. Ancak L.08.KDN.M23A1 buluntu numaralı eser, ağız kenarının iç kısmına yerleştirilen kapağın kaymaması için yapılan geniş kanallı bir yivle, diğer iki örnekten ayrılır (Lev. 1/1). Hafifçe içbükey profil yapan silindirik boyun profili, keskin bir geçişle geniş yapılmış omuz kısmına bağlanır. Bu formun gövdeleri kaideye doğru konikal olarak daralmakta olup bu kapların en belirgin ortak özellikleridir. Bunun yanında kaide formlarında farklılıklar görülmektedir. L.08.KDN.M23A1 numaralı eserde ters Dor ekhinosu şeklinde kaide var iken, L.08.KDN.M23B1 ve L.09.KDN.M32A buluntu numaralı eserlerde ise daha az göze batan halka formu kaide tercih edilmiştir. Bu tipin diğer belirgin ortak yanları omuz dönüşleri üzerine bağlanan

³⁴ Anderson 2007, 476-493, Fig. 6-7; Okunak 2005, 56, Kat. No. 23, Çizim 27, Res. 53.

³⁵ Kasapoğlu 2008, 493, Çiz. 13, Res. 40-47.

³⁶ Wiseman – Mano Zissi 1971, Pl. 88, Fig. 14.

³⁷ Dusenbery 1998, 22-24, Fig. S155, S218.

³⁸ Polat 2012, 223-229; Yalman 1993, 449-464; Özeren – Ünal – Üner 1997, 161-177; Yağız 2005, 12-50.

³⁹ Erdoğan – Aytaçlar 2012, 285-287, Res. 19.

⁴⁰ Civelek 2002, 246-252.

⁴¹ Kremasyon Kapları; Laodikeia Nekropolü'nün 2004-2010 yılı çalışmalarının değerlendirildiği yayında tipolojileri oluşturularak kapsamlı bir şekilde anlatılmıştır.

⁴² Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 140-141, 667-669, 764-765, Lev. 114/438-440.

yatay ve yukarı kalkık şerit kulpların simetrik olarak yerleştirilmesidir. Kremasyon kaplarının genel olarak formları sert, geçişleri keskin, gövdeleri geniş ve derindir. Ağız çapları 16-17.4 cm., yükseklikleri ise 33.7-38.8 cm. arasındadır.

Tip 1’de değerlendirilen örnekler kırmızımsı sarı ya da pembe hamurlu, gümüş mika, mineral, az oranda kireç katkılı, ince taneli ve sık dokuludur. Yüzeyleri, beyaz ya da çok açık kahverengi astarlı olup mat ve pürüzlüdür. Kapların dış yüzeyleri bezemelidir. Tip 1 başlığında değerlendirilen kremasyon kaplarının yüzeylerinin beyaz astarla kaplanması, Klasik Dönem kaplarında duvar resimlerinin etkisiyle görülen bir uygulamanın devamı şeklinde olup bu teknik özellikle mezar hediyesi olarak kullanılan beyaz zeminli lekythoslarda tercih edilmiştir⁴³.

L.08.KDN.M23A1 buluntu numaralı kremasyon kabının (Lev. 1/1) beyaz astarlı olan yüzeyinde özenli olarak yapılan bezemeler yer alır. Kırmızı ya da kırmızının tonlarında uygulanan bant bezeme, ağız kenarında, boyunda, boyun-omuz bağlantısında, dirsekte, gövdede, gövde-kaide bağlantısında ve kaidede olup kabın tüm yüzeyini kaplar şekildedir. Boyun üzerinde üstte siyah, altta ise kırmızı renkli çizgilerin sınırlandığı alanda, kırmızı ve siyah zikzak süslemeler bulunur. Omuz-gövde dönüşünde, iki bantla sınırlandırılan alana, geniş uçlu fırça kullanılarak kırmızı boya ile kalın dalga motifi yapılmıştır. İki kulp arasında, boyun ve omuzun birleştiği kısmın hemen altında, kenarlarda kırmızı, ortada kahve-siyah, gövde ortasında ise kırmızı rozetler yer alır. Kaide üzerinde daha farklı olarak koyu kahverengi çizgiyle yapılmış yumurta süslemesi yapılmıştır. Kabın kulp çıkışlarında da dikey olarak yapılmış kırmızı bantlar yer alır.

L.08.KDN.M23B1 buluntu numaralı kremasyon kabında (Lev. 1/2) ise L.08.KDN.M23A1 buluntu numaralı örneğe göre, daha sade bezeme tercih edilmiştir. Kabın yüzeyi beyaz astar ile kaplanmış, ağız kenarında, boyunda, boyun-omuz bağlantısında, dirsekte, gövdede, gövde-kaide bağlantısında ve kaidede kırmızı bant bezeme yapılmıştır.

L.09.KDN.M32A buluntu numaralı eserde ise kabın yüzeyi açık kahverengi astarlıdır (Lev. 1/3). Ağızda, boyunda, boyun-omuz bağlantısında, dirsekte, gövdede, gövde-kaide bağlantısında ve kaidede kırmızı bant bezeme vardır. Omuz üzerinde ise orta uçlu fırçayla yapılan dalga motifi tercih edilmiştir.

Tip 1 başlığı altında değerlendirilen kremasyon kaplarında önemli bir hususta kapak olarak kullanılan içe dönük kenarlı kâselerdir. Bu kâseler, tipolojik farklılıklara göre iki gruba ayrılmaktadır. Özellikle Tip 1’de değerlendirilen kremasyon kaplarının tarihlendirmesinde etkili olan birinci grupta ki L.08.KDN.M23A2 ve L.08.KDN.M23B2 numaralı kâseler, içe doğru döndürülerek yuvarlatılmış ağız kenarlı olup kaideye doğru daralan derince basık yarım küre formu gövde yapısına sahiptir. Kâselerin alt bölümü, hafifçe dışa açılarak kalınlaştırılmış halka formu kaide ile tamamlanmıştır (Res. 11, 13, Lev. 1/1-2).

Diğer kase ise L.09.KDN.M32B yine içe dönük ağız kenar profiline sahip olmasına rağmen, detayda diğer iki örnekten ayrılmaktadır. L.09.KDN.M32B buluntu numaralı kâsede ağız kenarı içe döndürülerek kalınlaştırılmıştır. Bu kase diğer iki örneğe göre daha sığ bir gövde yapısına sahip olup alt kısmı hafifçe dışa kalınlaştırılmış halka kaide ile tamamlanmıştır (Res. 17-18, Lev. 1/3). L.08.KDN.M23A2 ve L.08.KDN.M23B2 numaralı kâselerin dış yüzeyinde ağız kenarından gövde ortasına kadar inen kırmızı ve kahverenginde akıtma boya bezeme (Lev. 1/1-2), L.09.KDN.M32B numaralı kâsenin dış yüzeyinde ise karşılıklı yerleştirilmiş ikisi koyu gri, diğer ikisi ise kırmızı olmak üzere toplamda dört adet palmet süslemesi, kaide tabanında farklı olarak karşılıklı yerleştirilen çeyrek daire formunda yelpaze motifi yapılmıştır (Lev. 1/3)⁴⁴. Ağız çapları 10.6-11.09 cm., yükseklikleri ise 4.7 cm. ile 5.8 cm. arasında olup ölçüleri birbirlerine oldukça yakındır. Kâselerin hamurları pembe, kırmızımsı kahverengi ve kırmızımsı sarı, gümüş mika ve az oranda kireç katkılıdır.

⁴³ Boardman 1995, 37-39, 61, 129-143, Fig. 58-59, 61, 63-64, 91, 125-126, 252-284.

⁴⁴ Detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 106-107.

Kremasyon kaplarında kapak olarak kullanılan içe dönük kenarlı kaselerin ilk grubuna ait benzer örnekleri Sardis⁴⁵, Ephesos⁴⁶, Metropolis⁴⁷, Pergamon⁴⁸, Tarsus⁴⁹, Atina Agorası⁵⁰, Knossos⁵¹, Paphos⁵² ve Samaria⁵³ gibi merkezlerde bulunmuştur. Gövde formu bakımından daha sığ olan kasenin (L.09.KDN.M32B buluntu numaralı) ise benzer örnekleri Ephesos⁵⁴, Knidos⁵⁵, Tarsus⁵⁶, Paphos⁵⁷ ve Samaria⁵⁸ gibi merkezlerde tespit edilmiştir. Laodikeia Nekropolü'nde kremasyon kaplarında kapak olarak kullanılan örnekler, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına aittir⁵⁹.

Kremasyon kabı olarak kullanılan amphora tipindeki kapların form özellikleri Geometrik Dönem'e kadar inmektedir⁶⁰. Tip 1'in yakın bir benzeri Hierapolis Nekropolü'nde ele geçirilmiştir⁶¹. Sardis'te bulunan ve *Geleneksel Lydia Seramikleri* arasında değerlendirilen dikey kulplu bir amphoranın, özellikle ağız kenar profili, Laodikeia örneklerine çok benzemektedir. Geç Hellenistik Dönem'e tarihlendirilen bu amphoranın da dış yüzeyi bant bezemeli olup boyun-omuz üzerinde, bant bezemeler arasında zikzak ve zincir süslemeleri yapılmıştır⁶².

Tipolojik özellikleri ve bezeme anlayışı birbirlerine çok benzer olan L.08.KDN.M23A1, L.08.KDN.M23B1 ve L.09.KDN.M32 buluntu numaralı kremasyon kapları, Hellenistik Dönem metal kapların etkisinde, keskin formu ve metalik görünümlü yapılmıştır. Form ve bezeme anlayışının birbirine benzerliğinden dolayı, bu vazoların aynı atölyede ve hatta aynı ustanın elinden çıkmış olma ihtimali çok yüksektir. Ayrıca bunların ağız kısmına yerleştirilen kâselerin formları ile bezeme özellikleri, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısında görülen form ve bezeme özelliklerini yansıtmaktadır⁶³. L.09.KDN.M32 numaralı kremasyon kabı, 2009 yılında Kuzeydoğu Nekropolü'nde B açmasında yapılan çalışmada, L.09.KDN.M26 numaralı kremasyon kabıyla aynı kotta ele geçirilmiştir⁶⁴. Bu kremasyon kabı Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında buluntu kontekstine göre, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilmektedir⁶⁵. Ayrıca L.09.KDN.M32, M.S. 2. yy.'ın başına tarihlendirilen L.09.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda doğu köşesinde ele geçirilmiştir.

⁴⁵ Rotroff – Oliver Jr. 2003, 24, 26-27, Pl. 7, 33, 35, Pl. 8, 40 (Geç Hellenistik Dönem'e tarihlendirilir).

⁴⁶ Mitsopoulos-Leon 1991, 18, 25, 27, Taf. 3, A9, A10 (M.Ö. 2. yy.'ın ortaları); Gassner 1997, 40-41, Taf. 4, 65 (M.Ö. 2. yy.); Ladstätter 2005, 267, 276, 298, Taf. 147, K11, Taf. 152, K98, Taf. 167, K322 (M.Ö. 2. yy.-M.Ö. 1. yy.).

⁴⁷ Gürler 2003, 14, Pl. XIV, C5 (M.Ö. 2. yy.).

⁴⁸ Radt – De Luca 2003, 4, Pl. III (M.Ö. 2. yy.'ın ilk çeyreği).

⁴⁹ Jones 1950, 215, Fig. 180, 67 (Orta Hellenistik Dönem'e tarihlendirilir).

⁵⁰ Rotroff 1997, 343, 420, Fig. 63, 1023, 1024 (M.Ö. 175-150), Fig. 103, 1735.

⁵¹ Callaghan 1992, 120, Pl. 100, H30, 5.

⁵² Hayes 1991, 8-11, 125, 127-128, Fig. IV, 3 (M.Ö. 2. yy.), Fig. XLII, 36, 38 (M.Ö. 110-100).

⁵³ Crowfoot 1957, 250-251, Fig. 49, 9, 10 (M.Ö. 3. yy. - M.Ö. 2. yy.).

⁵⁴ Mitsopoulos-Leon 1991, 18, 25, 27, Taf. 3, A15 (M.Ö. 2. yy.'ın ilk yarısı).

⁵⁵ Kassab Tezgör 2003, 40, 42, Pl. XXXIII, 6 (M.Ö. 2.-1. yy.'ın başı).

⁵⁶ Jones 1950, 216, Fig. 180, 80 (Orta Hellenistik Dönem'e tarihlendirilir).

⁵⁷ Hayes 1991, 96-97, Fig. XL, 10 (M.Ö. 3. yy. - M.Ö. 2. yy.).

⁵⁸ Kenyon 1957, 223-224, 248-451, Fig. 38, 1, Fig. 49, 6-13 (M.Ö. 3. -2. yy.'ın ortaları).

⁵⁹ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 106-107, 668-669, 765, Katalog No. 653, 655, 844.

⁶⁰ Bk. Boardman 1998, 17, 29, 60-61, 123, 175, Fig. 4, 26, 91-94, 232, 355.

⁶¹ Okunak 2005, 92-93, 135, Kat. No. 23, Çiz. No. 27 (M.S. 1. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir).

⁶² Rotroff – Oliver Jr. 2003, 66, Pl. 41, 242.

⁶³ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 106-107, Lev. 99/331-333.

⁶⁴ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 758.

⁶⁵ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 146, Lev. 117/458.

Tip 1'in benzer örnekleri, tipolojik yapısı ve bezeme anlayışı ile buluntu konumları dikkate alındığında, bu vazolar M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına aittir.

Tip 2

Tip 2 olarak değerlendirilen amphora formundaki L.08.KDN. M34.12 buluntu numaralı kremasyon kabı (Res. 20, Lev. 1/4), Kuzeydoğu Nekropolü'nde L.08.KDN.M34 numaralı traverten örgü tekne mezarda kapağı ile birlikte in situ halde ele geçirilmiştir (Res. 19-21)⁶⁶. Dorsal yerleştirilen bireylerin ayakuçlarına gelecek şekilde, yan yatırılmış olarak bulunan kremasyon kabı, olasılıkla aynı ailenin bir üyesine aittir. Tip 2, örgü tekne mezarların içerisinde, inhumasyon gömünün yanında, kremasyon gömünün de yapıldığını gösteren farklı bir örnek olması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Tip 2, dışa çıkıntı yapan ve disk şeklinde olan geniş ağız kenarlıdır. Form omuza doğru hafifçe daralan silindirik boyunlu olup boyundan omuza geçiş sert profillidir. Bu tipin formu üst bölümde şişkin, alta doğru daralan pithoid gövde profili, dışa doğru açılan ters Dor ekhinus şeklinde bir kaide ile tamamlanmaktadır. Vazonun omuz üzerinde ve gövdesinin alt bölümünde birer yiv vardır. Ağız çapı 14.4 cm., yüksekliği ise 41.2 cm.'dir.

Vazo pembe hamurlu, gümüş mika, mineral ve az oranda kireç katkılı, ince taneli sık dokuludur. Mat ve hafif pürüzlü olan yüzey, hamurunun renginde astarlıdır.

L.08.KDN.M34.12 numaralı kremasyon kabında kapak olarak kullanılan L.08.KDN.M34.13 numaralı dışa dönük kenarlı tabak⁶⁷, yine hafifçe dışa döndürülen ağız kenarlı olup iç bölümüne derin kanallı bir yiv yapılmıştır (Res. 21, Lev. 1/4). Ağız kenarından yumuşak bir kavisle içbükey profil yapan sığ gövde, sert bir dirsek geçişiyle kaideye doğru daraltılmıştır. Alt bölüm dışa hafif kalınlaştırılmış halka kaide ile tamamlanmıştır. Ağız kenarından başlayarak kaideye doğru devam eden kırmızı akıtma boya bezemelidir. Ağız çapı 14.4 cm., yüksekliği ise 2.5 cm.'dir. Kırmızı hamuru; gümüş mika, mineral ve az oranda kireç katkılıdır.

Tabağın Pergamon'da bulunan benzer bir örneği, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir⁶⁸. Ancak Laodikeia Nekropolü'nde ele geçirilen kremasyon kabı, Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27- M.S. 14) tarihlendirilen ve sikkesiyle birlikte bulunan L.08.KDN.M34 numaralı mezar kontekstine aittir⁶⁹.

Tip 3

Beş örnekle temsil edilen ve Tip 3 başlığında değerlendirilen kremasyon kapları amphora formundadır. 2005 ve 2008 yıllarında Kuzeydoğu Nekropolü'nde yapılan kazı çalışmalarında açığa çıkartılan bu kaplar, L.08.KDN.M43 numaralı eser haricinde, alanda kiremit çatma mezarların arasında serbest olarak yerleştirilmişlerdir (Lev. 2/5-9). L.08.KDN.M43 buluntu numaralı kremasyon kabı ise diğerlerinden farklı olarak etrafına kireç harçla tutturulmuş küçük çaytaşları, duvar freski ve küçük traverten parçalarının konmasıyla oluşturulmuştur. Bu grup içinde L.08.KDN.M43 ve L.08.KDN.M26 numaralı kremasyon kapları tam olarak ele geçirilmiş olup (Lev. 2/5, 8), L.08.KDN.M32 numaralı vazonun ağız kenarı, boyun ve kaidesi (Lev. 2/6), L.08.KDN.M24 ve L.05.KDN.M14 numaralı kapların ise ağız kenarı ile boyunları eksiktir (Lev. 2/7, 9).

Tip 3'ün form yapısına genel olarak bakıldığında, birbirleriyle benzer özellikler gösterirler. Detayda ise bu tip içinde değerlendirilen vazoları ayıran bazı form özellikleri bulunmaktadır. Bu tipin, dışa çekik, düz ağız kenarı disk şeklinde olup ağız kenarının üst tablası bir alet yardımıyla düzleştirilmiştir. Hafif içbükey formu kısa ve geniş silindirik boyun, keskin bir profille gövdeye bağlanmıştır. Formun ovoid gövde profili altta ters Dor ekhinus

⁶⁶ L.08.KDN.M34 numaralı traverten örgü tekne mezar hakkında detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 681-704.

⁶⁷ Detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 113.

⁶⁸ Radt – De Luca 2003, 4, Pl. 1.

⁶⁹ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 113, 681-704, Katalog No. 686, Lev. 102/352.

ya da halka şeklinde yapılmış kaide ile tamamlanmaktadır. Gövde profili L.08.KDN.M26 ve L.08.KDN.M14 numaralı kremasyon kaplarında küresel bir yapıya sahiptir (Lev. 2/8-9). L.08.KDN.M24 numaralı vazoda ise gövde diğer örneklere oranla üstte daha şişkin, alta doğru keskin bir açıyla daralan pithoid form özelliği göstermektedir. Ayrıca omuz dönüşü üzerinde görülen kulp çıkışı bu kabın karşılıklı yerleştirilmiş dikey kulplu olduğunu ortaya koyar (Lev. 2/7). L.08.KDN.M43, L.08.KDN.M24 numaralı vazolarda kaide formu ters Dor ekhinosu şeklindedir (Lev. 2/5, 7). Kaidesi kırık olarak ele geçirilen L.08.KDN.M32 numaralı kremasyon kabının ise diğer sağlam iki örnek dikkate alındığında (L.08.KDN.M43, L.08.KDN.M24) yine Dor ekhinosu şeklinde kaide formuna sahip olduğu anlaşılmaktadır. L.08.KDN.M26 ve L.08.KDN.M14 numaralı kremasyon kapları (Lev. 2/8-9) ise halka kaideli olmalarıyla diğer üç örnekten ayrılmaktadır (Lev. 2/5-7).

Tip 3'ün bezemesine bakıldığında; L.08.KDN.M24 numaralı vazo (Lev. 2/7) bezemesiz olup diğer örneklerin dış yüzeyinde, ağız kenarından başlayarak gövdenin üst bölümüne kadar devam eden kahverengi-koyu gri, ya da kırmızı-gri boya bezeme vardır. Sağlam olarak ele geçirilen örneklerde ağız çapı 13.1-13.6 cm., yükseklikleri ise 30.8-25.3 cm. arasında değişmektedir. Diğer üç örneğin ise korunan yükseklikleri 33.3-23.2 cm. arasındadır.

Kremasyon kapları, pembe, kahverengi ya da kırmızının tonlarında hamurlu, gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince taneli ve sık dokuludur. Mat ve hafif pürüzlü dış yüzey, L.08. KDN.M32 buluntu numaralı eserde çok soluk kahverenginde (Lev. 2/6), diğer örneklerde ise hamurunun renginde astarlıdır (Lev. 2/5, 7-9).

Tip 3'e tipolojik açıdan benzer bir form Ephesos buluntuları arasında tespit edilmiştir. Bu örnek Ladstätter tarafından, Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilmiştir⁷⁰.

Tip 3'ün tarihlendirilmesindeki en önemli verilerden birisi L.08.KDN.M43 numaralı vazunun içine bırakılan fusi (İğ) formu bir unguentariumdur (Res. 25, Lev. 5/32). Laodikeia Nekropolü Kitabı'nda UN.T1c başlığı altında değerlendirilen bu unguentarium, M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına aittir⁷¹. Ancak bu kremasyon kabı, Tip 6 başlığı altında değerlendirilen ve M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısından itibaren Laodikeia Nekropolü'nde görülen kremasyon kaplarının bir üst kotunda ele geçirilmiştir. Ayrıca L.08.KDN.M32 numaralı örnek M.Ö. 1. yy.'ın ikinci yarısı ile Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilen mezarların bulunduğu kotta açığa çıkartılmıştır. L.08.KDN.M26 numaralı vazo ile ele geçirilen ve Laodikeia Nekropolü çalışmalarının yayınlandığı kitapta UN.T3f başlığı altında değerlendirilen torba gövdeli unguentarium (Res. 32, Lev. 5/33), Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)'ne tarihlendirilmiştir⁷². Ayrıca B açmasında L.08.KDN.M26 numaralı vazunun açığa çıkarıldığı kotta yer alan mezarlarda Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14) ile M.S. 1. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir. Bu veriler dikkate alındığında bu tip, Laodikeia Nekropolü'nde Geç Hellenistik Dönem'den M.S. 1. yy.'ın ortalarına kadar olan süreçte kullanılmış olmalıdır.

Tip 4

Tip 4 başlığı altında değerlendirilen L.08.KDN.M46 buluntu numaralı tek örnek pelike formunda olup ağız kenarı ile boynunda eksik bölümler vardır (Lev. 2/10, Res. 37). Bu kremasyon kabı Kuzeydoğu Nekropolü'nde Erken Bizans Dönemi'nde çeşitli işlik atölyelerinin faaliyet gösterdiği alanda su tahliye kanalının bittiği nokta ile L.08.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda herhangi bir mezara bağlı olmadan serbest yerleştirilmiş olarak bulunmuştur. Konikal formu kapağı ile birlikte in situ halde bulunan Tip 4 (Res. 36-38), hafifçe dışa doğru açılan yuvarlatılmış ağız kenarlı olmalıdır. Kremasyon kabı içbükey formu, kısa ve dar boyunlu olup boyun sert geçişli bir profille gövdeye bağlanır. Orta bölümde şişkin olan derin torba gövde, altta dışa doğru açılan halka kaide ile tamamlanmıştır. Boyun altından başlayarak gövdenin üzerine bağlanan dikey şerit kulp simetrik olarak

⁷⁰ Ladstätter 2005, 280, Taf. 154, K138.

⁷¹ Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 64-65, Lev. 62/4.

⁷² Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 70, Lev. 64/19.

yerleştirilmiştir. Kabın yüksekliği 26.3 cm.'dir. Pembe hamuru, gümüş mika, az oranda mineral ve kireç katkılı, ince taneli, sık dokuludur. Mat ve hafif pürüzlü olan dış yüzey, hamurunun renginde astarlıdır.

Tip 4'ün tipolojik olarak benzer bir örneği Atina Agorası'nda M.Ö. 156-86 yıllarına tarihlendirilmiştir⁷³. Tralleis Nekropolü'nden bir kremasyon kabının gövde profili, Tip 4'e benzer olup Tralleis örneğinin ağız kenar profili farklıdır⁷⁴. Aydın İli, Merkez Veysipaşa Mahallesi'nde yapılan kurtarma kazısında bulunan bir oda mezarda, Tip 4'e benzeyen kaplar ele geçirilmiştir⁷⁵. Bu oda mezarda bulunan kremasyon kapları için net bir tarih belirtilmemiş, mezarın M.Ö. 1. yy.'ın son çeyreği ile M.S. 3. yy.'ın sonuna kadar kullanıldığı ifade edilmiştir⁷⁶.

Bu tip Laodikeia Nekropolü'nde Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilen L.08.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda⁷⁷ ve bulunduğu bölgede Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14) ile M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen kremasyon kaplarına yakın kotlarda ele geçirilmiştir⁷⁸.

Tip 4, buluntu konumu, tipolojik özellikleri ve diğer merkezlerdeki benzer örnekleri değerlendirildiğinde Laodikeia Nekropolü'nde M.Ö. 1. yy.'ın ortası ile Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)'nde kullanılmıştır.

Tip 5

Kuzeydoğu Nekropolü'nde ele geçirilen Tip 5, iki örnekle temsil edilir ve pithos-çömlek formundadır (Lev. 2/11-12, Res. 39-41). Bu formdaki L.08.KDN.M47 numaralı kremasyon kabı, L.08.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın kuzeyinde, L.08.KDN.M39 numaralı kap ise L.08.KDN.M15 ve L.08.KDN.M21 numaralı kiremit çatma mezarların arasında toprak zemin üzerinde in situ halde açığa çıkartılmıştır (Res. 39, 41). L.08.KDN.M47 numaralı vazounun ağız kenarı, gövdesinin bir bölümü ve kulpları (Lev. 2/11, Res. 40), L.08.KDN.M39 numaralı kremasyon kabının ise gövdesinin üst bölümü eksiktir (Lev. 2/12, Res. 41).

Bu tipin ağız kenarı, içe kalınlaştırılmış oval formlu olup, düz kısa boyunlu, kısa ve keskin omuz geçişlidir. Alta doğru hafifçe genişleyen silindirik gövde profili, sert bir geçişle kaideye doğru konik formda daralır, ters Dor ekhinsusu şeklinde yüksekçe bir kaide ile tamamlanır. Karşılıklı yerleştirilen oval kesitli dikey kulplar, boyun altından gövde üstüne bağlanır. L.08.KDN.M47 numaralı kremasyon kabının gövdesi üzerine farklı kalınlık ve aralıklarla kırmızı bantlar yapılmıştır. Kabın üst bölümünde geniş bırakılan alanda, bantlar arasında kırmızı renkte kafes süslemesi yer alır (Lev. 2/11, Res. 40). L.08.KDN.M47 numaralı örnekte ağız çapı 17.4 cm., yüksekliği 40.1 cm. olup her iki vazoununda kaide çapı 12-13.7 cm. arasında değişmektedir.

Tip 5, çok soluk kahverengi ya da pembe hamurlu, gümüş mika, mineral ve az oranda kireç katkılı, ince taneli, sık dokuludur. Mat ve hafif pürüzlü olan dış yüzeyleri, soluk kahverengi astarlıdır.

Bu tipin benzer bir örneği Stobi kazılarında ele geçirilmiş ve Erken Roma Dönemi'ne tarihlendirilmiştir⁷⁹. Kuzeydoğu Nekropolü'nde Tip 5'in bulunduğu kottaki mezarlar M.Ö. 1. yy.'ın ortaları-Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14) ile M.S. 1. yy.'a tarihlendirilmektedir. Ayrıca L.08.KDN.M47 numaralı kremasyon kabı,

⁷³ Rotoff 2006, 259, Fig. 22, 139.

⁷⁴ Civelek 2002, 250-251, Şek. 10 (M.S. 1. yy.).

⁷⁵ Yener – Özkan 1998, 232, Res. 22.

⁷⁶ Yener – Özkan 1998, 221.

⁷⁷ L.08.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezar; 243.08 m. kotunda açığa çıkarılmıştır. Bu mezar hakkında detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 658-660.

⁷⁸ L.08.KDN.M47; 242.85 m., L.08.KDN.M48; 242.03 m. ve L.08.KDN.M49 ise 242.00 m. kotunda ele geçirilmiştir. Bu Kremasyon Kapları hakkında detaylı bilgi için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 719-722.

⁷⁹ Anderson-Stojanovic 1992, Pl. 106, 902.

M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen ve Tip 6 başlığı altında değerlendirilen L.08.KDN.M48 ve L.08.KDN.M49 numaralı kremasyon kaplarının üst kotlarında ele geçirilmiştir⁸⁰.

Bu veriler ve Tip 5'in bezeme anlayışı ile tipolojik özellikleri de değerlendirildiğinde, Laodikeia Nekropolü'nde Augustus Dönemi'nde (M.Ö. 27-M.S. 14) kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Tip 6

Tip 6 başlığı altında değerlendirilen ve krater-stamnos formunda olan kremasyon kapları, en zengin buluntu grubunu oluşturur (Lev. 3-4/13-25, Res. 42-43, 45-51, 53-56, 60-70, 72-76). Laodikeia'da 15 örnekle temsil edilen bu tipteki kremasyon kapları, Kuzeydoğu Nekropolü'nde kiremit çatma mezarların yanına bırakılmış halde ele geçirilmiştir (Res. 42, 48, 52, 61, 65, 69). L.08.KDN.M13 numaralı kremasyon kabı ise farklı olarak Erken Bizans Dönemi'nde alanda kurulan atölyenin duvarı altında, ağız kısmına ters kapatılmış kapağı ile birlikte in situ halde açığa çıkartılmıştır (Res. 67-68). Değerlendirmeye alınan örneklerin genelinde ağız kenarı, gövde, kulp ve kaide-lerinde eksik bölümler vardır. Ancak L.08.KDN.M49 numaralı kremasyon kabı çok parçalı olarak ele geçirilmiş olup tümlenememiştir (Res. 76).

Bu tipin en karakteristik özelliği, içe doğru kalınlaştırılmış düz tabla şeklindeki ağız kenarıdır (Lev. 3-4/13, 15-17, 20-21, 23-25). Bu tipte geniş yapılan ağız kenarı, doğrudan omuza bağlanır. Vazonun üst bölümünde şişkin olan pithoid formdaki derin gövde profili, alta doğru keskin bir açıyla daralır ve alta yüksek Dor ekhinusu şeklinde bir kaideyle tamamlanır. Formun omuzu üzerine, Tip 6 için karakteristik bir özellik olan, yukarı kalkık, iki ya da üç kanallı, yatay şerit kulplar, simetrik olarak yerleştirilmiştir. Genelde tipolojik bakımdan benzer olan bu vazolarda detayda ise birbirinden farklı bazı profil özellikleri görülür. L.07.KDN.M59 numaralı kremasyon kabının gövdesi diğer örneklere oranla daha basık ve şişkin yapılmıştır (Lev. 3/13, Res. 43). L.07.KDN.M28, L.08.KDN.M44, L.07.KDN.M8, L.08.KDN.M14, L.09.KDN.M2, L.09.BN.M3C.364, L.09.KDN.M16, L.09.KDN.M33 ve L.08.KDN.M13 buluntu numaralı kremasyon kapları ise derin gövdeli olup omuzdan gövdeye geçişleri sert profillidir (Res. 47, 49, 51, 53, 56, 60, 63-64,68, Lev. 3-4/14-21). L.08.KDN.M48, L.09.KDN.M10, L.09.KDN.M26 ve L.08.KDN.M25 buluntu numaralı vazolar (Lev. 4/22-25, Res. 70, 72-73, 75) ise gövdelerinin üst ve alt bölümlerine yapılan dirsekli geçişle, diğer örneklerden ayrılır (Lev. 3-4; 13-21). Kapakları ile birlikte ele geçirilen beş örnekten L.07.KDN.M28, L.09.KDN.M16 ve L.08.KDN.M13 numaralı vazolar konikal (Lev. 3-4/14, 21, Res. 45-47, 61-63, 67-68), L.08.KDN.M44 numaralı vazo disk formlu kapaklı (Lev. 3/15, Res. 48-49) olup L.09.KDN.M10 numaralı vazonun ağız kenarına kase (Lev. 4/23, Res. 60-71), L.07.KDN.M8 numaralı vazonun ise farklı olarak ağız çatı kiremiti parçası ile kapatılmıştır (Lev. 3/16, Res. 50-51).

Kremasyon kaplarının genelinde ağız kenarı, omuz ve gövde üzerine fırça ile yapılan bant bezeme karakteristik olup L.07.KDN.M28 numaralı vazonun omuzu üzerinde kırmızı akıtma boya bezeme vardır (Lev. 3/14, Res. 47). Ayrıca L.08.KDN.M25 numaralı örnek ise bezemesiz yapılmıştır (Lev. 4/25, Res. 73).

Bu tipte değerlendirilen kremasyon kaplarının ağız çapları 19-27.5 cm., yükseklikleri ise 21.2 cm. ile 42.3 cm. arasında değişmektedir. Tip 6, pembe ve açık kırmızının tonlarında hamurlu, gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince taneli, sık dokuludur. Mat ve hafif pürüzlü olan dış yüzeyleri, soluk kahverengi astarlıdır.

Tip 6 başlığı altında değerlendirilen kremasyon kaplarının tipolojik olarak birbirine çok benzemesi ve hamur-astar özelliklerinin homojen bir yapıda olması, aynı atölyede üretilmiş olduklarını göstermektedir.

Tip 6 içinde L.09.KDN.M10A numaralı kremasyon kabının ağız kenarına kapatılan L.09.KDN.M10B numaralı aşağı sarkık kenarlı kâse hem kapak olarak, hem de ritüel sırasında pişirilen ölü yemeğinin konması gibi iki işlev için kullanılmış olmalıdır (Lev. 4/23, Res. 70-71). Bu kase formu dışa çekilerek aşağı sarkıtılmış ağız kenarlıdır. Alta doğru daralan gövde profili, dışa doğru kalınlaştırılmış halka kaide ile tamamlanır. Ağız çapı 27 cm., yüksekliği 9.3 cm.'dir. Pembe hamuru; gümüş mika, mineral ve kireç katkılıdır.

⁸⁰ Bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 144-145, Lev. 143, Tab. 8.

L.09.KDN.M10B numaralı kapağın benzer örnekleri Pergamon'da⁸¹, Atina Agorası'nda⁸² ve Taranto Nekropolü'nde⁸³ bulunmuş olup M.Ö. 225/175-M.Ö. 2.-1. yy. içinde değerlendirilmiştir. Ancak bu form Laodikeia Nekropolü'nde M.S. 1. yy.'ın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir⁸⁴.

Tip 6'nın Samothrace Nekropolü'nde görülen benzer örnekleri, M.Ö. 25-M.S. 1. yy.'ın üçüncü çeyreğine tarihlendirilir⁸⁵. Antandros Nekropolü'nde ise benzer tipteki kremasyon kapları, M.Ö. 2. yy.'ın sonu ile M.Ö. 1. yy.'a tarihlendirilmiştir⁸⁶. Tip 6'nın Tralleis Nekropolü buluntuları arasında yer alan benzer bir örneği, M.Ö. 1. yy. içinde değerlendirilir⁸⁷. Gövde profili Tip 6'ya benzeyen Tralleis örneğinin ağız kenar yapısı farklı olup, kulpları omuz üzerine dikey olarak oturtulmuştur. Atina Agorası'nda Tip 6'ya benzeyen bir form ise M.S. 2. yy.-erken 3. yy.'a verilmiştir⁸⁸. Muğla İli, Milas İlçesi, Beçin (Mutluca) Beldesi, Kepezaltı Mevkii'nde, oda mezarda bulunan ve Tip 6'ya benzeyen bir kremasyon kabı, M.Ö. 4. yy.'ın son çeyreği ile M.Ö. 1. yy. arasına ait kontekst içinde değerlendirilmiştir. Bu mezarda bulunan vazolar için net bir tarih verilmemiştir. Ancak, mezarın buluntu kontekstleri incelendiğinde, son kullanım evrelerine ait *fusi form unguentariumlar ile torba gövdeli unguentariumlar*, bu kabın Geç Hellenistik Dönem'e ait olabileceğini göstermektedir⁸⁹. Diğer taraftan bu formun tipolojisi, M.Ö. 7. yy.'a kadar inmektedir⁹⁰.

Laodikeia Nekropolü'nde, Tip 6'nın tarihlenmesindeki en önemli veriler; L.07.KDN.M59 ile L.09.KDN.M2 buluntu numaralı kremasyon kabının (Lev. 3/13, 18) yanına bırakılan *Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandillerdir*⁹¹ (Lev. 5/30-31, Res. 44, 57). Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında KA.T1 başlığı altında değerlendirilen bu kandiller, M.Ö. 2. yy.-M.Ö. 1. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir⁹².

L.08.KDN.M48 ve L.08.KDN.M49 numaralı kremasyon kapları (Lev. 4/22, Res. 75-76) Tip 3 başlığı altında değerlendirilen ve M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen L.08.KDN.M43 (Lev. 2/5, Res. 24) buluntu numaralı kremasyon kabının alt kotunda ele geçirilmiştir. L.09.KDN.M26 numaralı örnek (Lev. 4/24, Res. 72), Tip 1 başlığı altında incelenen ve M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısına tarihlendirilen L.09.KDN.M32A numaralı kremasyon kabıyla (Lev. 1/3, Res. 16-18) aynı kotta ele geçirilmiştir. Ayrıca bunların dışındaki örnekler (Lev. 3-4/14-15, 17, 21, 23, 25) M.Ö. 1. yy.'ın ikinci yarısı ile M.S. 1. yy.'ın ilk yarısı arasına tarihlendirilen mezarlarla aynı kotlarda ve bu mezarların arasında açığa çıkartılmıştır.

Bu veriler, Tip 6 başlığı altında değerlendirilen kremasyon kaplarının Laodikeia Nekropolü'nde genel olarak, M.Ö. 2. yy. ile M.S. 1. yy.'ın ortalarına kadar olan süreçte kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca bu tipin Laodikeia Nekropolü'nde M.Ö. 1. yy.'ın ikinci yarısı ile Augustus Dönemi (M.Ö. 27 - M.S. 14)'nde yoğun olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

⁸¹ Özyiğit 2000, 196, Pl. 99, a5 (M.Ö. 2. yy. - 1. yy.).

⁸² Rotroff 2006, 276, Pl. 41, 294 (M.Ö. 225-175).

⁸³ Hempel 2001, 141, 244, Taf. 13, Form 621, Typ. 2.

⁸⁴ Şimşek - Okunak - Bilgin 2011, 112, 737, Kat. No. 798, Lev. 102/350.

⁸⁵ Dusenbery 1998, 267-268, 291-292, 303-304, 312-313, 316-317, 322-323, 341-342, 357-358, 361-368, 370, 392-395, S155A-1, S167-1, S175-1, S180-1, S183-1, S191-1, S206-1, S215-1, S218A-1, S218B-1, S218C-1, S218D-1, S218E-1, S236-1, S237-1.

⁸⁶ Özeren - Ünal - Üner 1997, 163-164, Res. 9 (M.Ö. 2. yy. sonu); Yağz 2005, 81-83, Fig. 90, b, Kat. No. 21, Fig. 12, a, Kat. No. 22 (M.Ö. 1. yy.).

⁸⁷ Civelek 2002, 248-249, Şek. 2.

⁸⁸ Robinson 1959, 55, Pl. 10, J39.

⁸⁹ Kızıl 1996, 257, 260, Res. 7.

⁹⁰ Bk. Boardman 1998, 198, 200, Fig. 396, 399.

⁹¹ Duman 2010, 189, dn. 486.

⁹² Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandiller hakkında detaylı bilgi için bk. Şimşek - Okunak - Bilgin 2011, 79-81; Şimşek 2010 104; Şimşek 2013, 476-479.

Tip 7

Tip 7 başlığı altında çömlek formundaki üç adet kremasyon kabı değerlendirmeye alınmıştır (Lev. 4/26-28, Res. 77-83). Kuzeybatı Nekropolü'nde kremasyon geleneğini tek örnekle temsil eden L.09.KBN.M19.01 buluntu numaralı kap; L.09.KBN.M19 numaralı kiremit çatma mezarın güneybatı ucunda (Lev. 4/26, Res. 77-78), L.08.KDN.M4.03 buluntu numaralı kap; L.08.KDN.M4 numaralı kiremit çatma mezarın yanında (Lev. 4/27, Res. 79-80) ve L.08.KDN.M45.02a buluntu numaralı kap ise L.08.KDN.M45 numaralı kiremit çatma mezarın ayakucunda açığa çıkartılmıştır (Res. 81-83).

Bu kaplardan L.09.KBN.M19.01 buluntu numaralı örnek sağlam (Lev. 4/26; Res. 78), L.08.KDN.M4.03 buluntu numaralı kabın (Lev. 4/27, Res. 80) ağız kenarı, kulp ve gövdesinin bir bölümü eksik olarak, L.08.KDN.M45.02a buluntu numaralı kabın (Lev. 4/28, Res. 82) ise gövdesinin alt bölümü ele geçirilmiştir.

Bu tip, dışa doğru açılan ince ağız kenarlı, içbükey kısa boyunlu, alt tarafı şişkin torba gövdeli ve hafifçe yuvarlatılmış diplidir. Boyundan gövdeye geçişte görülen üç yiv, her iki kap için karakteristiktir. Simetrik olarak yerleştirilen dikey şerit kulplar, boyun altından başlayarak gövde üzerine bağlanmıştır. Her üç kabın pelike formunda olan ve Tip 4 başlığı altında değerlendirilen L.08.KDN.M46 buluntu numaralı kaptan farkları; ağız genişliğinin fazla, gövde profilinin daha yumuşak ve kaidersiz oluşlarıdır. L.09.KBN.M19.01 (Lev. 4/26, Res. 78) ve L.08.KDN.M45.02a (Lev. 4/28, Res. 82) buluntu numaralı kremasyon kapları, konikal kapaklarıyla birlikte in situ halde ele geçirilmiştir. Ağız çapı 15-18 cm., yükseklikleri 25.3-29 cm. arasında değişir: L.08.KDN.M45.02a buluntu numaralı vazanın korunmuş yüksekliği 10.8 cm.'dir.

Tip 7 açık kırmızı hamurlu, gümüş mika, mineral, taşçık ve kireç katkılı, ince taneli, sık dokuludur. Mat ve pürüzlü yüzeyleri, hamurunun renginde astarlıdır.

Bu tipin, Stobi kazılarında ele geçirilen daha basık gövde profiline sahip benzer bir örneği, Erken Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlendirilmiştir⁹³. Knossos'ta, Tiberius Dönemi'ne (M.S. 14-37) tarihlendirilen bir ağız kenarı parçası, tipolojik özellikleri bakımından Tip 7'ye benzemektedir⁹⁴.

Laodikeia Nekropolü'nde, L.08.KDN.M45.02 buluntu numaralı kremasyon kabı, L.08.KDN.M45 numaralı kiremit çatma mezarda (Res. 81), Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilen torba gövdeli bir unguentariumla⁹⁵ birlikte ele geçirilmiştir.

Ayrıca L.08.KDN.M4 numaralı kiremit çatma mezarın (Lev. 4/27) yanına bırakılan, L.08.KDN.M4.03 numaralı kremasyon kabının tarihlendirilmesinde, bu kiremit çatma mezara ait olan ve Augustus Dönemi'ne (M.Ö. 27-M.S. 14) tarihlendirilen mezar konteksti en önemli veridir.

Bu veriler değerlendirildiğinde Tip 7, Laodikeia Nekropolü'nde, Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14) ile M.S. 1. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilebilir.

Tip 8

Laodikeia Nekropolü'nde Tip 8 başlığı altında değerlendirilen ve tek örnekle temsil edilen kremasyon kabı çömlek formundadır (Lev. 4/29). Kuzeydoğu Nekropolü'nde ele geçirilen L.09.KDN.M7 numaralı kap (Lev. 4/29), L.09.KDN.M6 numaralı kiremit çatma mezara bitişik olarak in situ halde açığa çıkartılmıştır (Res. 84-86). Bu kremasyon kabının ağız kenarı, boyun ve gövdesinde eksik bölümler olup kulplarında kırık halde bulunmuştur.

⁹³ Anderson-Stojanovic 1992, Pl. 106, 898.

⁹⁴ Sackett 1992, 192, Pl. 140, B2, 74.

⁹⁵ Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında UN.T3e başlığı altında değerlendirilen unguentarium için bk. Şimşek – Okunak – Bilgin 2011, 69-70, Lev. 63/16-18.

Tip 8, içe doğru kalınlaştırılmış düz ağız kenarlı, kısa silindirik boyunlu ve dar omuzludur. Omuzdan gövdeye geçiş sert profillidir. Bu tipte şişkin yapılan ovoid gövde profili hafifçe yuvarlatılmış düz bir dipole tamamlanmaktadır. Karşılıklı olarak ağız kenarından omuz üzerine yerleştirilen yatay kulplar, dik açıdadır. Ağız çapı 22.4 cm., yüksekliği 28.3 cm.'dir.

Kremasyon kabı açık kırmızı hamurlu, gümüş mika, taşçık ve kireç katkılı, ince taneli, sık dokuludur. Mat ve pürüzlü olan yüzeyi, hamurunun renginde astarlıdır.

Laodikeia Nekropolü'nde kremasyon kabı olarak kullanılan bu tipin benzer örnekleri, Kuzeydoğu Nekropolü'nde, diğer mezarlarda ritüel sırasında pişirilen ölü yemeğinin pişirildiği çömlekler arasında görülür. Tip 8, Laodikeia Nekropolü çalışmalarının anlatıldığı yayında ÇM.T1c başlığı altında değerlendirilen çömleklerle aynı gruptan olup bu çömlekler, M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısı ile M.S. 2. yy.'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir⁹⁶. Ayrıca Tip 8 ile aynı kotalarda açığa çıkartılan mezarların kullanım aralığı ise M.S. 1. yy.'dır.

Bu verilere göre Tip 8, Laodikeia Nekropolü'nde M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısında kullanılmıştır.

5. Sonuç

Laodikeia Antik Kenti'nde 2005, 2007-2009 yıllarında yapılan kazı çalışmalarında; Kuzeydoğu, Kuzeybatı ve Batı Nekropollerinde ortaya çıkartılan kremasyon kapları, kentin ölü gömme geleneklerinin anlaşılması bakımından önemli veriler elde edilmesini sağlamıştır. Ortaya çıkartılan 32 adet kremasyon kabının hepsi lokal özellikler gösteren Laodikeia üretimleridir. Bu kaplar; farklı formlarda (amphora, pelike, krater-stamnos, çömlek, pişirme çömleği, pithos-çömlek) olup kente inhumasyon gömülerin yanında kremasyon gömülerin de varlığını ilk kez ortaya koymuştur. Kremasyon kaplarının çoğunluğu nekropol alanında serbest olarak yerleştirilirken, azı özellikle örgü tekne mezar ve biri de tonozlu mezar içinde ele geçirilmiştir. Serbest olarak yerleştirilen kremasyon kaplarının bazılarının -koruma amaçlı olarak- etrafına çaytaşı, moloz taş harçlı olarak örgü yapılmıştır. Kremasyon kaplarının içine yakılan ölünün kül ve kemiklerinin belirli sıra ile doldurulduğu tespit edilmiştir. Buna göre önce ayaklar, en sonun da ise kafatası kabın içine doldurulmuştur. Kremasyon kaplarının sadece birinde metal çivi, birinde bronz saç iğnesi ele geçirilmiştir. Diğer taraftan birinin içinde pişmiş toprak unguentarium, diğerinde ise ağız kısmı kabın içinde, gövdesi kremasyon kabının boynu üzerinde, kırılmış şekilde olan diğer bir pişmiş toprak unguentarium bulunmuştur. Kremasyon kaplarının çoğunun ağzında konikal formlu kapak, birinde düz kapak ve diğer birinde kiremit parçası yer alırken, bir kısmında ise kase ve tabaklar ele geçirilmiştir. Bu kase ve tabaklar hem kapak, hem de ölü yemeği gibi iki işleve hizmet etmiştir. Ayrıca bir kremasyon kabında konikal tutamaklı kapak ters kapatılmış olup böylece içine ölü yemeği konması sağlanmıştır.

Laodikeia Nekropol kazılarında ortaya çıkartılan kremasyon kapları, M.Ö. 2. yy. ile M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısı arasında kullanılmış olup bu tarihleri ağızlarına yerleştirilen kase ve tabaklar ile aynı kotta çıkartılan diğer mezarlar ve buluntuları da desteklemektedir (Lev. 6). Verilen bu zaman dilimi içinde yoğun kullanım aralığı ise M.Ö. 1. yy. ortası ile M.S. 1. yy.'ın ilk yarısı arasındadır.

⁹⁶ Şimşek – ●kunak – Bilgin 2011, 124, Lev. 107/393-394.

Katalog

(Y: Yükseklik; AÇ: Ağız Çapı; GÇ: Gövde Çapı; DÇ: Dip Çapı; KÇ: Kaide Çapı; Tut. Ç: Tutamak Çapı; U: Uzunluk; K: Kalınlık; G: Genişlik; Ç: Çap)

Katalog No: 1

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M23A1 (Tip 1)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 33.7 cm., AÇ: 16.1 cm., GÇ: 29.2 cm., KÇ: 13.2 cm.

Tanım: L.08.KDN.M23 buluntu numaralı Traverten Örgü Tekne Mezar içinde in-situ durumda kapağı ile birlikte açığa çıkartılmıştır. Form, tam olarak ele geçirilmiş bir amphoradır. Kırmızımsı sarı hamur (5YR 7/6 reddish yellow); gümüş mika, mineral ve çok az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey beyaz (7.5YR 8/1 white), iç yüzey pembe astarlıdır (7.5YR 7/3 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarında, boyunda, boyun-omuz geçişinde, gövdede, gövde-kaide geçişinde ve kaidede belirli aralıklarla yapılmış kırmızı bant (10R 4/8 red); omuzda iki kulp arasında kırmızı dalga (10R 4/8 red); boyunda ise içteki kırmızı (10R 4/8 red) dıştakiler soluk kırmızı (2.5YR 4/2 weak red) olmak üzere üç çizgiyle yapılmış zikzak bezeme yer alır. Omuzda, iki yanda kırmızı (10R 4/8 red), ortada ise soluk kırmızı (2.5YR 4/2 weak red) altı çenetli yaprak rozet betimi vardır. Kırmızı (10R 4/8 red) boyalı altı çenetli yaprak rozet betimi de gövdenin orta kısmında bulunur. Kaide yüzeyi ise soluk kırmızı boyalı (2.5YR 4/2 weak red) dil süslemesiyle çevrelenmiştir. Kabın kulp çıkışlarında dikey olarak yapılmış kırmızı bantlar vardır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 2

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M23A2

Adı: İçe Dönük Kenarlı Kâse

Kremasyon kabında kapak olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 5.7 cm., AÇ: 11.9 cm., KÇ: 5.8 cm.

Tanım: Kase, L.08.KDN.M23.A1 numaralı kremasyon kabının kapağı olarak kullanılmıştır. Ağız kısmında ve gövde üzerinde kırık ve eksik parçalar vardır. Kırmızımsı sarı hamur (5YR 6/6 reddish yellow); gümüş mika, mineral ve çok az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey pembe (7.5YR 7/4 pink), iç yüzey kırmızı astarlıdır (10R 4/8 red). Yüzeyde ağız kenarından gövde ortasına kadar inen kırmızı akıtma boya bezemelidir (10R 4/8 red). Pişirme sırasında başka bir kapla örtüşmesinden dolayı kabın iç astarında gittikçe siyaha doğru koyulaşan renk dalgalanması görülmektedir. Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Kâse hem kapak görevi, hem de içine ölü yemeği konması gibi iki amaç için kullanılmıştır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 3

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M23B1 (Tip 1)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 34.3 cm., AÇ: 16.9 cm., GÇ: 28.8 cm., KÇ: 13.1 cm.

Tanım: L.08.KDN.M23 buluntu numaralı Traverten Örgü Tekne Mezar içinde in-situ durumda kapağı ile birlikte açığa çıkarılmıştır. Form, boyun üzerindeki küçük bir kırık haricinde tam olarak ele geçirilmiş bir amphoradır. Pembe hamur (5YR 7/4 pink); az miktarda gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey beyaz (7.5YR 8/1 white), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarında, boyun üzerinde, boyundan omuza geçişte, omuz üzerinde, gövde üzerinde, kulplarda ve gövdenin alt kısmı ile kaide üzerinde kırmızı (10R 4/8 red) bant bezeme yer alır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 4

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M23B2

Adı: İçe Dönük Kenarlı Kâse

Kremasyon kabında kapak olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 5.8 cm., AÇ: 11.8 cm., KÇ: 5.8 cm.

Tanım: Kase, L.08.KDN.M23B1 numaralı kremasyon kabının kapağı olarak kullanılmıştır ve tamdır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); az miktarda gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey pembe (7.5YR 7/3 pink), iç yüzey kahverengi astarlıdır (7.5YR 5/3 brown). Yüzeyi ağız kenarından gövde ortasına kadar inen kahverengi akıtma boya bezemelidir (7.5YR 5/3 brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Kâse hem kapak, hem de içine ölü yemeği konması gibi, iki amaç için kullanılmıştır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 5

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M32A (Tip 1)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 36.8 cm., AÇ: 17.4 cm., Gövde G: 31.8 cm., KÇ: 13.5 cm.

Tanım: B açması üç numaralı plan karede in-situ halde bulunmuştur. Kabın ağız, boyun ve omuz kısmında çok küçük kırık ve eksik parçalar vardır. Kırmızımsı sarı hamur (7.5YR 7/6 reddish yellow); az miktarda gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 8/4 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/6 reddish yellow). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Kabın boyun ve omzun gövdeye birleştiği bölümünde bant, omuz üzerinde ise iki bant arasında kalın fırçayla yapılmış dalga süslemesi yer alır. Süslemeler kırmızımsı sarı-kırmızı boya ile yapılmıştır (7.5YR 7/6 reddish yellow-10R 5/8 red).

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 6

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M32B

Adı: İçe Dönük Kenarlı Kâse

Kremasyon kabında kapak olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 4.7 cm., AÇ: 10.6 cm., KÇ: 5.6 cm.

Tanım: L.09.KDN.M32a numaralı kremasyon kabı içerisinde bulunmuştur. Kase, parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir, ancak ağız kenarında ve gövdede eksik bölümler vardır. Kırmızımsı sarı hamur (7.5YR 8/6 reddish yellow); gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey beyaz, iç yüzey koyu gri astarlıdır (7.5YR 4/1 dark gray). Yüzey dokusu mat ve kaygan; astarın döküldüğü yerlerde ise mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Dış yüzeyde karşılıklı yerleştirilmiş iki tanesi koyu gri (7.5YR 3/1 very dark gray), iki tanesi ise kırmızı (10R 4/8 red) olmak üzere toplamda dört adet palmet süslemesi, kaide tabanında ise yine karşılıklı yerleştirilen çeyrek daire formunda yelpaze motifi yapılmıştır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 7

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M34.12 (Tip 2)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 41.2 cm., AÇ: 14.9 cm., GÇ: 29.6 cm., KÇ: 13.5 cm.

Tanım: L.08.KDN.M34 buluntu numaralı Traverten Örgü Tekne Mezarın içinde kapağı ile birlikte in-situ halde ele geçirilmiştir. Eser tamdır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, az mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 8

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M34.13

Adı: Dışa Dönük Kenarlı Tabak

Kremasyon kabında kapak olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 2.5 cm., AÇ: 14.4 cm., KÇ: 5.0 cm.

Tanım: L.08.KDN.M34.12 buluntu numaralı kremasyon kabının ağızında in situ halde bulunmuştur. Tabak, dudak kenarındaki küçük kırık haricinde tamdır. Kırmızı hamur (2.5YR 5/6 red); az gümüş mika, az mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey açık kırmızı (2.5YR 6/6 light red), iç yüzey kırmızı astarlıdır (10R 5/6 red). İç ve dış yüzeyinde pişirmeden kaynaklanan renk dalgalanması görülmektedir. Yüzey dokusu yarı mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarından başlayarak kaideye doğru devam eden kırmızı akıtma boya bezemelidir (10R 5/6 red-10R 5/8 red).

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 9

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M43 (Tip 3)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 30.8 cm., AÇ: 13.1 cm., GÇ: 24.6 cm., KÇ: 13.9 cm.

Tanım: Kremasyon kabı B açması, altı numaralı karede, yerleştirildiği zeminde in situ olarak bulunmuştur. Kabın çevresi, kireç harçla tutturulmuş olan küçük çaytaşı, duvar freski parçaları ve küçük traverten parçalarıyla çevrilmiştir. Kabın ağız kısmındaki kırık parçalar, birleştirilerek tümlenmiştir. Pembe hamur (7.5YR 7/3 pink); az miktarda gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/3 pink). Yüzeydeki hamur rengi ince astarın üzerine ağız kenarından başlayıp omza kadar devam eden kahverengi-koyu gri bant bezemelidir (7.5YR 5/4 brown-5YR 4/1 dark gray). İç yüzeyi koyu gri akıtma boya bezemelidir (5YR 4/1 dark gray). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 10

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M43.01

Adı: Unguentarium

L.08.KDN.M43 numaralı kremasyon kabında mezar hediyesi olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 16 cm., GÇ: 5.8 cm.

Tanım: Eser parçalar halinde ele geçirilmiş olup ağız, gövde ve kaidesinde eksik parçalar bulunmaktadır. Açık kahverenginde (7.5YR 6/4 light Brown) hamuru; az miktarda gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 6/4 light brown). Boyun üzerinde sarımsı kırmızı akıtma boya bezeme görülmektedir (5YR 4/6 yellowish red). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Form alta doğru hafifçe genişleyen uzun silindirik boyun profilli ve iç gövdelidir.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 11

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M32 (Tip 3)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 33.3 cm., GÇ: 30.6 cm.

Tanım: B açması, altı numaralı karede toprak zemine oturtulmuş halde bulunmuştur. Kabın ağız kenarı ve boynunun bir bölümü ile dip kısmı kırık ve eksiktir. Kırmızımsı sarı hamur (5YR 6/6 reddish yellow); mika, mineral ve kireç katkılıdır, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/3 very pale brown). Boyundan gövde ortasına kadar, fırça ile geliş güzel atılmış kırmızı boya bezeme görülmektedir (10R 4/8 red). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 12

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M24 (Tip 3)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 23.2 cm., GÇ: 22.7 cm., KÇ: 10.2 cm.

Tanım: B açması, altı numaralı karede ele geçirilmiştir. Kabın gövde ortası-üstünden yukarı kırık ve eksiktir. Çok soluk kahverengi hamur (10YR 7/3 very pale brown); mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10YR 7/3 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.Ö. 1. yy.'ın ortası-Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 13

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M26 (Tip 3)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 25.3 cm., AÇ: 13.6 cm., GÇ: 21.1 cm., KÇ: 10.0 cm.

Tanım: B açması, altı numaralı karede toprak zemine oturtulmuş halde ele geçirilmiştir. Ağız kenarındaki ve boynundaki küçük kırıklar haricinde tamdır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarından gövde ortasına ve kaideye doğru inen sarımsı kırmızı akıtma boya bezemelidir (5YR 5/6 yellowish red).

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 14

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M26.01

Adı: Unguentarium

L.08.KDN.M26 numaralı kremasyon kabına ait mezar hediyesidir.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 11.8 cm., AÇ: 2.8 cm., GÇ: 6.0 cm., DÇ: 3.0 cm.

Tanım: Eser, on bir parça olarak ele geçmiş, birleştirilmiş ve boynundaki eksik bölüm alçı ile tamamlanmıştır. Çok soluk kahverengi hamur (10YR 8/3 very pale brown); az miktarda gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10YR 8/3 very pale brown). Ağız kenarından boyun ortasına inen siyah akıtma boya bezemelidir (7.5YR 2.5/1 black). İç yüzey akıtmanın renginde astarlıdır (7.5YR 2.5/1 black). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Form, Dor ekhonusu şeklinde ağız kenarlı, uzun silindirik boyunlu olup uzatılmış torba gövde profili düz bir diple tamamlanmıştır.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 15

Kazı Buluntu No: L.05.KDN.M14 (Tip 3)

Adı: Amphora

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 25.9 cm., GÇ: 21.6 cm., KÇ: 10.8 cm.

Tanım: "Kuzey Atölyesi"nin kuzeydoğu duvarının önünde tespit edilmiştir. Kap, ağız kenarı hariç tam olarak ele geçirilmiştir. Açık kırmızı hamur (2.5YR 7/6 light red); gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur.

İç ve dış yüzey hamurunun renginde astarlıdır (2.5YR 7/6 light red). Ayrıca, gövdenin üst yarısı koyu kırmızımsı gri boyanmıştır (10R 4/1 dark reddish gray). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ortaları

Katalog No: 16

Kazı Buluntu No: L.05.KDN.M14.01

Adı: Saç İğnesi

L.05.KDN.M14 numaralı kremasyon kabına ait mezar hediyesidir.

Cinsi: Bronz

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: U: 5.0 cm., K: 0.4 cm.

Tanım: Eser tamdır, ancak ortasından "L" yapacak şekilde bükülmüştür. Üstten uç kısmına doğru daralan yuvarlak formudur. Yüzeyi korozyonludur.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ortaları

Katalog No: 17

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M46A (Tip 4)

Adı: Pelike

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 26.3 cm., GÇ: 22.1 cm., KÇ: 11.1 cm.

Tanım: B açması, yedi numaralı karede kapağı ile birlikte in situ halde ele geçirilmiştir. Kremasyon kabının ağız kenarının tamamı ve boynunun bir bölümü kırık ve eksiktir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, az miktarda mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.Ö. 1. yy.'ın ortası-Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 18

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M46B

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 3.0 cm., Kapak Ç: 11.9 cm., Tut. Ç: 3.3 cm.

Tanım: L.08.KDN.M46A numaralı kremasyon kabının kapağı olarak kullanılmıştır. Kapak kenarlarında kırık ve eksik parçalar vardır. Kırmızımsı sarı hamur (7.5YR 7/6 reddish yellow); mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Hafifçe yükseltilmiş yuvarlak tutamaklı, konikal formudur. Dışa çekilerek kalınlaştırılmış kapak kenarı tabla şeklinde olup bu bölüme kabın üzerine iyi oturmasını sağlamak için sığ bir kanal yapılmıştır.

Tarih: M.Ö. 1. yy.'ın ortası-Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 19

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M47 (Tip 5)

Adı: Pithos-Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 40.1 cm, AÇ: 17.4 cm, GÇ: 28.0 cm., KÇ: 12.0 cm.

Tanım: B açması, yedi numaralı karede yer alan mezar, L.08.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın hemen kuzeyinde in situ olarak açığa çıkarılmıştır. Kap, kırık olarak ele geçirilmiş ve birleştirilmiştir. Ancak ağız kenarında ve gövde kısmında eksik parçalar olduğundan tümlenememiştir. Çok soluk kahverengi hamur (10YR 8/4 very pale brown); gümüş mika, mineral ve çok az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 8/3 very pale brown), İç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10YR 8/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Gövde ortasında ve altında ikişer tane olmak üzere toplam dört adet kırmızı yatay bant çekilmiştir (10R 4/8 red). Üstte gövde ortasına kadar olan iki yatay bant arasında yine kırmızı baklava dilimi ya da pencere kafesi şeklinde geometrik süsleme yapılmıştır (10R 4/8 red).

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 20

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M39 (Tip 5)

Adı: Pithos-Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 13.2 cm., KÇ: 13.7 cm.

Tanım: B açması, altı numaralı plan karede toprak zemin üzerinde in situ halde ele geçirilmiştir. Kremasyon kabının gövdesinden altına ait parça olup diğer bölümleri kırık ve eksiktir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 7/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 21

Kazı Buluntu No: L07.KDN.M59 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 21.2 cm., AÇ: 19.3 cm., GÇ: 26.6 cm., KÇ: 12.4 cm.

Tanım: Erken Bizans Dönemi (M.S. 5. yy.) duvarı ile çağdaş olan sıkıştırılmış harçlı toprak zemin altında açığa çıkarılmıştır. Form, parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Fakat ağız kenarında, gövde ve dip kısmında eksik parçalar vardır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, az mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. İç ve dış yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/2 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarı, omuz ve gövdede kalın ve ince bant bezemeler, açık kırmızimsı kahverengidir (5YR 6/4 light reddish brown).

Tarih: M.Ö. 2. yy.-M.Ö. 1. yy. ilk yarısı

Katalog No: 22

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M59.01

Adı: Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandil

Kremasyon kabının 24 cm. güneyine mezar hediyesi olarak konmuştur.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 3.6 cm., G: 6.4 cm., U: 9.7 cm., Diskus Ç: 4.6 cm., KÇ: 4.2 cm.

Tanım: Kandilin tutamağı, omuz ve diskusun bir bölümü ve burnun üst kısmı kırıktır. Çok açık kahverengi hamur (10YR 7/6 very pale brown); gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey kırmızı (2.5YR 4/8 red), iç yüzey kırmızımsı siyah astarlıdır (2.5YR 2.5/1 reddish black). Yüzeyinde fırınlamadan dolayı siyaha doğru renk dalgalanması görülmektedir. Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Kalıpta yapılmıştır ve orta kalitede pişirilmiştir. Kandil burun köprüsüne doğru uzayan dairesel gövdeli ve kürevi profili tamamlayacak şekilde enine kesitlidir. Gövdenin her iki yanında karşılıklı yerleştirilmiş, dışa taşkın, dikdörtgen formlu kulakçıklar vardır. İç girintili diskus iki adet kazıma yiv ve kabartma halka bantla sınırlandırılmıştır. Geniş yağ deliğinin çevresi halka şeklinde hafifçe yükseltilmiştir. Oval burun tablası kabartılarak halka şeklinde yapılmıştır. Burun köprüsü üzerine açılan hava deliği ince, uzun, dikdörtgen formludur. Sığ ve geniş halka kaidenin tabanında iki adet yapılmış kabartma şeklinde bir daire ile sınırlandırılmış alan içinde "X" şeklinde atölye işareti vardır. Omuz üzerinde kabartma şeklinde İon kymationu bezemesi görülür.

Tarih: M.Ö. 2. yy.-M.Ö. 1. yy. ilk yarısı

Katalog No: 23

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M28B (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 24.7 cm., GÇ: 30.0 cm., KÇ: 13.5 cm.

Tanım: A açmasında bulunmuştur. Eserin ağız kenarı ve omuz kısmı eksik olarak ele geçirilmiştir. Açık kırmızı hamur (2.5YR 6/6 light red); gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 7/4 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (2.5YR 6/6 light red). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve kötü kalitede pişirilmiştir. Omuz üzerinde açık kırmızı bant ve akıtma boya bezeme vardır (2.5YR 6/4 light red).

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 24

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M28A

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 3.2 cm., Kapak Ç: 19.0 cm. (çap cetvelinden)

Tanım: L.07.KDN.M28B buluntu numaralı kremasyon kabının içinde kırık halde bulunmuştur. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); az miktarda gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/3 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Kapak konik formlu olmalıdır. Dışa çekilerek kalınlaştırılmış kapak kenarı tabla şeklinde olup bu bölüme kabın üzerine iyi oturmasını sağlamak için sığ bir kanal yapılmıştır.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 25

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M44A (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 26.5 cm., AÇ: 21.3 cm., GÇ: 29.3 cm., KÇ: 12.9 cm.

Tanım: B açması, beş numaralı plan karede kapağı ile birlikte in situ olarak bulunmuştur. Kremasyon kabı kırık olarak ele geçirilmiş ve birleştirilmiştir. Gövde ve ağız kenarında eksik parçalar olduğundan tümlenememiştir. Pembe hamur (7.5Y R 7/4 pink); gümüş mika, mineral ve çok az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey soluk sarı (2.5Y 8/3 pale yellow), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5Y R 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Omuz üzeri kırmızımsı sarı bant bezemelidir (7.5Y R 6/6 reddish yellow). Kulpları da gövdeye yapılan bant renginde boyanmıştır.

Tarih: M.Ö. 1. yy.'ın son çeyreği

Katalog No: 26

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M44B

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 3.1 cm., Kapak Ç: 22.3 cm., Tut. Ç: 5.5 cm.

Tanım: L.08.KDN.M44A numaralı kremasyon kabının kapağı olarak kullanılmıştır. Üç parça olarak ele geçirilmiş, daha sonra birleştirilmiştir. Pembe hamur (5Y R 7/4 pink); gümüş mika, mineral ve yoğun kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10Y R 8/3 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (5Y R 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Disk formu, düz profilli kapak, halka şeklinde tutamaklı olup tutamağın üst kısmı içe bastırılmıştır. Kapağın kenarında iki adet yiv vardır.

Tarih: M.Ö. 1. yy.'ın son çeyreği

Katalog No: 27

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M8a (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 24.4 cm., AÇ: 19.7 cm., GÇ: 26.3 cm., KÇ: 12.3 cm.

Tanım: A açmasında yüzeye yakın bir kotta, ağıza kapak olarak kapatılan kiremit parçası ile birlikte in situ bulunmuştur. Eser parçalar halinde ele geçirilmiş olup tümlenmiştir. Gövde üzerinde küçük bir parça eksiktir. Kulpun biri kırıktır, ancak bağlantı yerleri belirgindir. Açık kırmızımsı kahverengi hamur (5Y R 6/4 light reddish brown); az miktarda gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10Y R 8/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarı, omuz ve kulpun üzeri kırmızı bant bezemelidir (2.5Y R 5/6 red).

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı-1. yy.'ın ilk yarısı

Katalog No: 28

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M8b

Adı: Kiremit Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: U: 23.5 cm., G: 22.5 cm., Kiremit K: 2.1 cm.

Tanım: Kırık olarak ele geçirilmiş olup ikinci kullanımda, L.08.KD.M8A numaralı kremasyon kabının kapağı olarak değerlendirilmiştir. Kırmızımsı sarı hamur (7.5YR 7/6 reddish yellow); gümüş mika, mineral, kireç, seramik ve ot katkılı, ince kumlu yumuşak ve orta gözeneklidir. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/6 reddish yellow). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Kalıpta yapılmıştır ve orta kalitede pişirilmiştir. Hafif içbükey formdadır.

Tarih: M.S. 2. yy.'ın başları

Katalog No: 29

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M14A-B-C (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 33.2 cm., AÇ: 25.0 cm., GÇ: 34.0 cm., KÇ: 15.5 cm.

Tanım: B açması, altı numaralı plan karede, toprak yüzeyine yakın bir kotta bulunmuştur. Kap kırık olarak ele geçirilmiş ve birleştirilmiştir. Gövdenin üst kısmı tamamen parçalı ve kulplarla birlikte eksiktir. Açık kırmızı hamur (2.5YR 6/6 light red); mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 8/3 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (2.5YR 6/6 light red). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Dış yüzeyde yer alan sarımsı kırmızı bant bezeme (5YR 5/6 yellowish red) fırınlamadan dolayı yer yer kırmızımsı kahverengi olmuştur (5YR 5/4 reddish brown).

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 30

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M2 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 29.3 cm., GÇ: 32.4 cm., KÇ: 15.1 cm.

Tanım: B açması, sekiz numaralı karede yer alır. Sert ve taşlı toprak yapısının içinde bulunmuştur. Kremasyon kabı parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir, ancak ağız ve omuz kısmı eksiktir. Pembe renk hamur (7.5YR 8/4 pink); az miktarda gümüş mika ve az mineral katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 8/4 pink). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Gövde ve omuz üzerinde bant izleri vardır, ancak boya tamamen döküldüğünden bant rengi tam olarak anlaşılmamaktadır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı-M.Ö. 1. yy.'ın ilk yarısı

Katalog No: 31

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M2.01

Adı: Kandil

Kremasyon kabının 10 cm. güneyine mezar hediyesi olarak konmuştur.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 3.0 cm., G: 8.1 cm., U: 10.2 cm., Diskus Ç: 4.7 cm., KÇ: 4.4 cm.

Tanım: Kandilin tutamak kısmı kırıktır, burun kenarında da küçük bir parça eksiktir. Pembe renk hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey koyu kahverengi (7.5YR 5/6 strong brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzeyde yoğun tahribat nedeniyle astar dökülmüştür. Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Kalıpta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Kandil burun köprüsüne doğru uzayan dairesel gövdeli ve kürevi profili tamamlayacak şekilde enine kesitlidir. Gövdenin her iki yanında karşılıklı yerleştirilmiş, dışa taşkın, dikdörtgen formlu kulakçıklar vardır. İç girintili diskus, iki adet kazıma yiv ve kabartma halka bantla sınırlandırılmıştır. Geniş yağ deliğinin çevresi halka şeklinde hafifçe yükseltilmiştir. Oval burun tablası kabartılarak halka şeklinde yapılmıştır. Burun köprüsü üzerine açılan hava deliği ince, uzun, dikdörtgen formlu olup sığ ve geniş halka kaidelidir. Omuz üzerinde kabartma şeklinde İon kymationu bezemesi, burun üzerinde mask betimlemesi, kulakçıklar üzerinde ise çift volütlü kabartma bezeme vardır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı-M.Ö. 1. yy.'ın ilk yarısı

Katalog No: 32

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M33 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 37.0 cm., GÇ: 39.0 cm., KÇ: 12.6 cm.

Tanım: B açması, dört numaralı plan karede bulunmuştur. Kremasyon kabı alanda parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir, ancak ağız, boyun ve gövde kısmında kırık ve eksik parçalar olduğundan tümlenememiştir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, az mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey soluk sarı (2.5Y 8/3 pale yellow), İç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Gövdenin alt bölümüne iki adet hafif oksit sarı bant yapılmıştır.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı-1. yy.'ın ilk yarısı

Katalog No: 33

Kazı Buluntu No: L.09.BN.M3C.364 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Batı Nekropolü

Ölçü: Y: 32.8 cm., AÇ: 24.5 cm., GÇ: 32.9 cm., KÇ: 14.0 cm.

Tanım: L.09.BN.M3 numaralı tonozlu mezar kompleksinin M3C numaralı mezar odasında bulunmuştur. Kırık olarak ele geçirilmiş ve birleştirilmiştir. Ancak ağız kenarında, gövdede ve dip kısmında eksik parçaları vardır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey soluk sarı (2.5YR 8/4 pale yellow), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzeyinde pişirmeden kaynaklanan yer yer açık ve soluk kırmızı renk dalgalanması görülmektedir (10R 6/8 light red-10R 4/4 weak red). Yüzey dokusu mat

ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarında, omuzunda, gövde ve kulpu üzerinde açık kırmızı-soluk kırmızı bant bezeme yer almaktadır (10R 6/8 light red-10R 4/4 weak red).

Tarih: M.S. 1. yy.'in ortası

Katalog No: 34

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M16a (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 37.0 cm., AÇ: 26.5 cm., GÇ: 23.7 cm., KÇ: 14.2 cm.

Tanım: B açması üç numaralı plan karede kapağı ile birlikte in situ bulunmuştur. Kırık olarak ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Ancak ağız kenarında ve gövde üzerinde küçük eksikler bulunmaktadır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 8/3 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Omuz ve altında kırmızımsı sarı bant izleri görülmektedir (5YR 7/6 reddish yellow).

Tarih: M.S. 1. yy.'in ilk yarısı

Katalog No:35

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M16b

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Ölçü: Y: 5.7 cm., Kapak Ç: 22.5 cm., Tut. Ç: 6.4 cm.

Tanım: L.09.KDN.M16a buluntu numaralı kremasyon kabının üstünde in situ halde ele geçirilmiştir. Kapak kenarındaki kırık haricinde tamdır. Kırmızımsı sarı hamur (7.5YR 7/6 reddish yellow); gümüş mika, mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey çok soluk kahverengi (10YR 8/3 very pale brown), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/6 reddish yellow). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Hafifçe yükseltilmiş yuvarlak formu tutamağın üst kısmı düzleştirilmiştir. Ters konik profilli kapağın kenarı dışa çekilerek kalınlaştırılmış ve hafifçe yukarı kalkık yapılmıştır.

Tarih: M.S. 1. yy.'in ilk yarısı

Katalog No: 36

Kazı Buluntu No: L.07.KDN.M38 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 19.4 cm., GÇ: 18.1 cm.

Tanım: A açmasında L.07.KDN.M42 numaralı kiremit çatma mezarın yanında, parçalar halinde ele geçirilmiştir. Kabın ağız, boyun ve dip kısmı kırık ve eksiktir. Çok soluk kahverengi hamur (10YR 7/4 very pale brown); gümüş mika, az mineral ve çok az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. İç ve dış yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10YR 7/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'in ikinci yarısı-1. yy.'in ilk yarısı

Katalog No: 37

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M13 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 31.0 cm., AÇ: 23.3 cm., Gövde G: 35.0 cm.

Tanım: B açması, yedi numaralı plan karede, Erken Bizans Dönemi'ne (M.S. 5.-6. yy.) ait atölye duvarının hemen altında kapağı ağız kısmına ters kapatılmış olarak in situ bulunmuştur. Kabın gövdesi üzerinde kırık ve eksikler vardır. Kremasyon kabının buluntu halindeki durumuyla korunmasına karar verilmiştir. Çok soluk kahverengi hamur (10YR 7/4 very pale brown); gümüş mika, mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/3 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 38

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M48 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 19.8 cm., GÇ: 23.1 cm., KÇ: 11.9 cm.

Tanım: B açması yedi numaralı plan karede, in situ halde ele geçirilmiştir. Kabın gövde ortası ile omuz dönüşü başlangıcından üstü kırık ve eksiktir. Kırmızımsı sarı hamur (5YR 7/6 reddish yellow); mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey pembe (7.5YR 7/4 pink), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (5YR 7/6 reddish yellow). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Gövde kısmı açık kırmızı bant bezemelidir (2.5YR 6/8 light red). Fırınlama sırasında bant bezeme yer yer koyu kırmızımsı gri renge dönmüştür (2.5YR 3/1 dark reddish gray).

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 39

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M10a (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 41.4 cm., AÇ: 27.5 cm., GÇ: 36.4 cm., KÇ: 14.3 cm.

Tanım: B açması üç numaralı plan karede içinde kapağı ile birlikte in situ halde bulunmuştur. Kremasyon kabı parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Ancak ağız kenarında ve gövde üzerinde eksik parçalar olduğundan tümlenmemiştir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); az miktarda gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. İç ve dış yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/3 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Omuz altında ve gövde ortasında açık kırmızımsı kahverengi bantlar yapılmıştır (5YR 6/4 light reddish brown).

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ikinci çeyreği

Katalog No: 40

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M10b

Adı: Aşağı Sarkık Ağız Kenarlı Derin Kâse

Kremasyon kabında kapak olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 9.3 cm., AÇ: 27.0 cm., KÇ: 9.7 cm.

Tanım: Kâse L.09.KDN.M10a buluntu numaralı urnanın kapağı olarak kullanılmıştır. Kremasyon kabının içinde parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Ancak ağız ve gövde de eksik parçalar olduğundan tümlenememiştir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, mineral ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. İç ve dış yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Dışa çekilerek kalınlaştırılmış aşağı sarkık ağız kenarlıdır. Formun alta doğru daralan gövde profili, halka kaide ile tamamlanmıştır.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ikinci çeyreği

Katalog No: 41

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M26 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 42.3 cm., AÇ: 26.3 cm., Gövde G: 34.9 cm., KÇ: 14.5 cm.

Tanım: B açması üç numaralı plan karede bulunmuştur. Kremasyon kabı parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Ancak ağız ve gövde kısmında kırık ve eksik bölümler vardır. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); gümüş mika, mineral ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış yüzey soluk sarı (2.5Y 8/3 pale yellow), iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Ağız kenarında, omuz üzerinde ve gövde ortasında siyah bant bezeme görülmektedir (5YR 2.5/1 black), ancak boya tamamen dökülmüştür.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 42

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M25 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 33.0 cm., AÇ: 26.0 cm.

Tanım: B açması altı numaralı plan karede bulunmuştur. Eserin gövdesinin bir bölümü ile tek tutamağına ait parçadır. Diğer kısımları eksiktir. Pembe hamur (7.5YR 7/4 pink); mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 7/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 43

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M49 (Tip 6)

Adı: Krater-Stamnos

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Tamamen dağılmış olduğundan ölçü alınamamaktadır.

Tanım: B açması, yedi numaralı karede, in situ halde ele geçirilmiştir. 80 parçadan oluşan kab tümlenemeyecek durumdadır. Kırmızı hamur (2.5YR 5/6 red); fırınlama sırasında oksidasyona uğrayarak iç çeperde sarımsı kırmızı olmuştur (5YR 5/6 yellowish red). Gümüş mika ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey kırmızımsı sarı astarlıdır (5YR 6/6 reddish yellow). Mat ve pürüzlü yüzeylidir. Çarkta yapılmıştır ve kötü pişirilmiştir.

Tarih: M.Ö. 2. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 44

Kazı Buluntu No: L.09.KBN.M19.01A (Tip 7)

Adı: Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeybatı Nekropolü

Ölçü: Y: 29.0 cm., AÇ: 18.0 cm., GÇ: 28.2 cm., DÇ: 3.7 cm.

Tanım: L.09.KBN.M19 buluntu numaralı kiremit çatma mezarın güneybatı ucunda kapağı ile birlikte in situ halde ele geçirilmiştir. Eser tamdır. Açık kırmızı hamur (2.5YR 6/8 light red); gümüş mika, yoğun kireç ve taşçık katkılı, ince kumlu, sert ve orta dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (2.5YR 6/8 light red). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve orta kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ortası

Katalog No: 45

Kazı Buluntu No: L.09.KBN.M19.01B

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeybatı Nekropolü

Ölçü: Y: 5.4 cm., Kapak Ç: 19.2 cm., Tut. Ç: 5.0 cm.

Tanım: L.09.KBN.M19.01A buluntu numaralı kremasyon kabının üzerinde in situ halde bulunmuştur. Kapak kırık olarak ele geçirilmiş olup tümlenmiştir. Pembe hamur (5YR 7/4 pink); az miktarda gümüş mika ve az kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey çok soluk kahverengi astarlıdır (10YR 8/4 very pale brown). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Hafifçe yükseltilmiş yuvarlak formlu tutamağın üst kısmı düzleştirilmiştir. Ters konik formlu kapağın kenarı dışa çekilerek kalınlaştırılmıştır. Kapağın çömleğin ağız kenarına gelen alt bölüme, kapatıldığında yuvaya tam oturtularak kaymasını önlemek amacıyla sığ bir yiv yapılmıştır.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ortası

Katalog No: 46

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M4.03 (Tip 7)

Adı: Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 25.3 cm., AÇ: 15.0 cm., GÇ: 27.7 cm.

Tanım: B açması altı numaralı plan karede L.08.KDN.M4 buluntu numaralı kiremit çatma mezarın yanında ele geçirilmiştir. Kabın, ağız kenarı ve gövdesinin bir bölümü ile bir kulpunun yarısı, diğerinin tamamı kırık ve eksiktir. Açık kırmızı hamur (10YR 6/6 light red); mika, mineral, kireç ve taşçık katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10YR 6/6 light red). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 47

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M45.02A (Tip 7)

Adı: Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 10.8 cm., GÇ: 27.0 cm.

Tanım: L.08.KDN.M45 buluntu numaralı kiremit çatma mezarın kuzeybatı ucuna bitişik olarak in situ halde bulunmuştur. Kab, parçalar halinde ele geçirilmiş olup alt yarısı tümlenebilmiştir. Kırmızı hamur (2.5YR 5/6 red); mika, mineral, kireç ve taşçık katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey hamurunun renginde astarlıdır (2.5YR 5/6 red). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 48

Kazı Buluntu No: L.08.KDN.M45.02B

Adı: Kapak

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 4.4 cm., Kapak Ç: 18.0 cm., Tut Ç: 5.0 cm.

Tanım: L.08.KDN.M45.02A buluntu numaralı kremasyon kabının içinde ele geçirilmiştir. Kapağın bir kısmı kırık ve eksik olarak bulunmuştur. Açık kırmızı hamur (2.5YR 6/6 light red); mika, mineral, kireç ve çok az seramik katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. Dış ve iç yüzey pembe astarlıdır (7.5YR 7/4 pink). Yüzey dokusu mat ve hafif pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir. Hafifçe yükseltilmiş yuvarlak formu tutamağın üst kısmı düzleştirilmiş olup ipe kesilmeden kaynaklanan izler görülmektedir. Ters konik formu kapağın kenarı dışa çekilerek kalınlaştırılmıştır. Kapağın çömleğin ağız kenarına gelen alt bölüme, kapatıldığında yuvaya tam oturtularak kaymasını önlemek amacıyla sıg bir yiv yapılmıştır.

Tarih: Augustus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 14)

Katalog No: 49

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M7 (Tip 8)

Adı: Çömlek

Kremasyon kabı olarak kullanılmıştır.

Cinsi: Pişmiş Toprak

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 28.3 cm., AÇ: 22.4 cm., Gövde G: 31.2 cm., DÇ: 7.0 cm.

Tanım: B açması, sekiz numaralı plan karede, L.09.KDN.M6 buluntu numaralı kiremit çatma mezara bitişik, in situ halde bulunmuştur. Kremasyon kabı parçalar halinde ele geçirilmiş olup birleştirilmiştir. Ancak ağız, boyun ve gövde üzerinde kırık ve eksik parçalar olduğundan tümlenememiştir. Açık kırmızı hamur (10R 6/8 light red); gümüş mika, taşçık ve kireç katkılı, ince kumlu, sert ve sık dokuludur. İç ve dış yüzey hamurunun renginde astarlıdır (10R 6/8 light red). Yüzey dokusu mat ve pürüzlüdür. Çarkta yapılmıştır ve iyi kalitede pişirilmiştir.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısı

Katalog No: 50

Kazı Buluntu No: L.09.KDN.M7.01

Adı: Çivi

Kremasyon kabının içinde ele geçirilmiştir.

Cinsi: Metal

Buluntu Yeri: Kuzeydoğu Nekropolü

Ölçü: Y: 4.0 cm., Topuz Ç: 1.4 cm.

Tanım: Eser kırık olarak ele geçirilmiştir. Yuvarlak baş kısmı ve uca doğru daralan gövdeye sahiptir. Yüzeyi yoğun korozyonludur.

Tarih: M.S. 1. yy.'ın ikinci yarısı

Kısaltmalar ve Bibliyografya

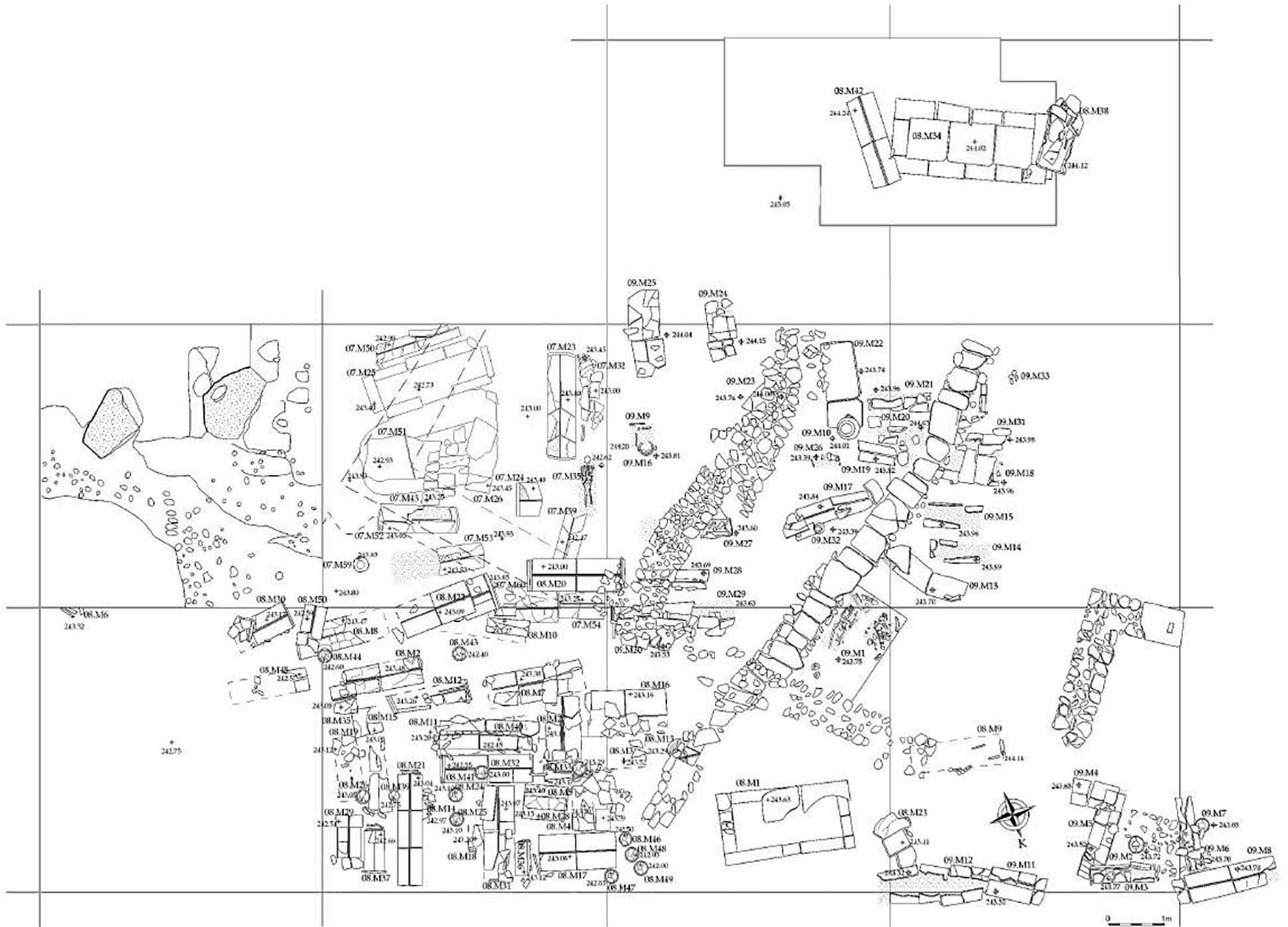
- Anderson 1897 J. G. C. Anderson, "A Summer in Phrygia I", *Journal of Hellenic Studies (JHS)* XVII, London, 1897, 396-424.
- Anderson 2007 T. Anderson, "Preliminary Osteo-archaeological Investigation in the North Necropolis", *Hierapolis di Frigia I, Le Attività delle Campagne di Scavo e Restauro 2000-2003*, Istanbul, 2007, 473-493.
- Anderson-Stojanovic 1992 V. R. Anderson-Stojanovic, *The Hellenistic and Roman Pottery, Stobi*, Pirinceton, 1992.
- Bean 1980 G. E. Bean, *Turkey Beyond the Maeander, an Archaeological Guide*, London, 1980.
- Bejor 2000 G. Bejor, "Per Una Ricerce di Laodikea Ellenistica", *Laodikea di Frigia I*, Roma, 2000, 15-23.
- Belke – Mersich 1990 K. Belke – N. Mersich, Phrygien und Pisiden, *Tabula Imperii Byzantini (TIB) 7 (Denkschr.ÖAW. phil. hist. Kl.211)*, Wien, 1990.
- Boardman 1998 J. Boardman, *Early Greek Vase Painting*, London, 1998.
- Boardman 1995 J. Boardman, *Athenian Red Figure Vases, The Classical Period*, London, 1995.
- Bonetto 2004 J. Bonetto, "La necropoli settentrionale l'organizzazione areale", *Laodicea di Frigia II, La Ricognizione 2000*, (eds. G. Bejor – J. Bonetto – S. Gelichi – G. Traversari), Padova, 2004, 21-29.
- Buckler – Calder 1939 W. H. Buckler – W. M. Calder, Monuments and Documents from Phrygia and Caria, *Monumenta Asiae Minoris Antiqua (MAMA) VI*, Manchester, 1939.
- Callaghan 1992 P. J. Callaghan, "Archaic to Hellenistic Pottery", *Knossos from Greek City to Roman Colony Excavations at the Unexplored Mansion II*, (ed. L. H. Sackett), London, 1992, 89-146.
- Civelek 2002 A. Civelek, "Tralleis Nekropolisinde Saptanan Yerel Üretim Malzemeleri", *Birinci Uluslararası Aşağı Mendere Havzası Tarih, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Sempozyumu Söke-Türkiye (15-16 Kasım 2001)*, İzmir, 2002, 246-253.
- Crowfoot 1957 G. M. Crowfoot, "Hellenistic Pottery, General List", *Samaria-Sebaste. Reports of the Work of the Joint Expedition in 1931-1933 and of the British Expedition in 1935, No. 3, The Objects from Samaria*, (eds. J. W. Crowfoot – G. M. Crowfoot – K. M. Kenyon), London, 1957, 235-272.
- Duman 2010 B. Duman, *Laodikeia Hellenistik ve Erken Roma Dönemi Seramiği* (Selçuk Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi 2010).
- Dusenbery 1998 E. B. Dusenbery, *Samothrace The Nekropolies, The Nekropolies and Catalogues of Burials-Catalogues of Objects by Categories*, Samothrace II, (eds. K. Lehmann – P. W. Lehmann), New Jersey, 1998.
- Erdoğan – Aytaçlar 2012 A. Erdoğan – M. N. Aytaçlar, "Milas – TKİ Kazıları", *Ege Üniversitesi Arkeoloji Kazıları*, (eds. A. Çilingiroğlu – Z. Mercangöz – G. Polat), İzmir, 2012, 274-292.
- Gagniers 1969 J. Gagniers, "Introduction Historique", *Laodicée du Lycos Le Nymphée*, Paris, 1969, 1-11.
- Gässner 1997 V. Gässner, *Das Stüdtor der Tetragonos-Agora*, Keramik und Kleinfunde, Österreichische Akademie der Wissenschaften Wien, Forschungen in Ephesos XIII/VI, Wien, 1997.
- Gürler 2003 B. Gürler, "Hellenistic Ceramic of Metropolis in Ionia Chronology, Production and Related Cities", *Les Ceramiques en Anatolie aux Epoques Hellenistique et Romaine, Varia Anatolica XV*, (ed. C. Abadie-Reynal), Paris, 2003, 9-16.
- Hayes 1991 J. W. Hayes, *The Hellenistic and Roman Pottery, Paphos Volume III*, Nicosia, 1991.
- Head 1906 B. Von Head, *Catalogue of the Greek Coins of Phrygia*, London, 1906.
- Head 1911 B. Von Head, *Historia Numarum A Manual of Greek Numismatics*, London, 1911 (yeni ve genişletilmiş tekrar baskı 1977).
- Hempel 2001 K. G. Hempel, *Die Nekropole von Tarentum 2. und 1. Jahrhundertv. Chr.*, Taranto, 2001.
- Hürmüzlü 2008 B. Hürmüzlü, *Eski Yınan'da Ölü Gömme Gelenekleri*, İstanbul, 2008.
- Jones 1950 F. F. Jones, "The Pottery", *The Hellenistic and Roman Periods, Excavations Gözlükule, Tarsus, Vol. I* (ed. H. Goldman), New Jersey, 1950, 149-296.
- Kasapoğlu 2008 H. Kasapoğlu, "Parion Nekropolü Mezar Tipleri", *Atatürk Üniversitesi 50. Kuruluş Yıldönümü Arkeoloji Bölümü Armağanı (1957-2007), Doğudan Yükselen Işık, Arkeolojinin Yazıları*, İstanbul, 2008, 481-520.
- Kasab Tezgör 2003 D. Kasab Tezgör, "La Ceramique Fine de l'Atelier A1 de Cnide", *Les Ceramiques en Anatolie aux Epoques Hellenistique et Romaine, Varia Anatolica XV*, (ed. C. Abadie-Reynal), Paris, 2003, 35-43.
- Kenyon 1957 K. M. Kenyon, "Hellenistic Pottery/Roman and Later Wares", *Samaria-Sebaste. Reports of the Work of the Joint Expedition in 1931-1933 and of the British Expedition in 1935, No. 3, The Objects from Samaria*, (eds. J. W. Crowfoot – G. M. Crowfoot – K. M. Kenyon), London, 1957, 217-234/281-305.

- Kızıl 1996 A. Kızıl, "Beçin Hellenistik Dönem Oda Mezarı", *VI. Müze Kurtarma Kazıları Semineri (24-26 Nisan 1995 Didim)*, Ankara, 1996, 255-271.
- Kozbe 2012 G. Kozbe, "Kavuşan Höyük", *Ege Üniversitesi Arkeoloji Kazıları*, (eds. A. Çilingiroğlu – Z. Mercangöz – G. Polat), İzmir, 2012, 116-135.
- Kurtz– Boardman 1971 D. C. Kurtz– J. Boardman, *Greek Burial Customs*, New York, 1971.
- Ladstätter 2005 S. Ladstätter, *Keramik, Hanghaus 2 in Ephesos Die Wohneinheit 4*, Forschungen in Ephesos Band VIII/6, (ed. H. Thür), Wien, 2005.
- Lepetz – Andringa 2011 S. Lepetz– W. Von Andringa, "Publius Vesonius Phileros vivos monumentum fecit: Investigations in a sector of the Porta Nocera Cemetery in Roman Pompeii", *Living Through the Dead, Burial and Commemoration in the Classical World* (eds. M. Carroll – J. Rempel), Oxford, 2011, 110-133.
- Magie 1950 D. Magie, *Roman Rule in Asia Minor to the End of the Third Century After Christ*, Vol. I-II, New Jersey, 1950.
- Mitsopoulos-Leon 1991 V. Mitsopoulos-Leon, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleinfunde, 1. Teil Keramik Hellenistischer und Römischer Zeit*, Forschungen in Ephesos IX 2/2, Wien, 1991.
- Okunak 2005 M. Okunak, *Hierapolis Kuzey Nekropolü (159D Nolu Tümülüs) Anıt Mezar ve Buluntuları* (Pamukkale Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2005).
- Özeren – Ünal – Üner 1997 Ö. Özeren – F. Ünal – A. Üner, "Antandros Nekropolü 1995 Yılı Kurtarma Kazısı", *VII. Müze Kurtarma Kazıları Semineri (8-10 Nisan 1996 Kuşadası)*, Ankara, 1997, 161-177.
- Özyiğit 2000 Ö. Özyiğit, "The Chronology of Pergamene Applique Ware", *Ε' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΠΑΤΝΝΑΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΑ*, Atina, 2000, 195-198.
- Polat 2012 G. Polat, "Antandros", *Ege Üniversitesi Arkeoloji Kazıları*, (eds. A. Çilingiroğlu, Z. Mercangöz, G. Polat), İzmir, 2012, 210-230.
- Plinius *Naturalist Historia*, V (trans. H. Rackham), Edinburg, Reprinted 1997
- Radt – De Luca 2003 W. Radt – G. De Luca, "Grabungen im Fundament des Pergamonaltars. Grobe Keramik-Graue Sondergruppe-Lampen", *Les Ceramiques en Anatolie aux Epoques Hellenistique et Romaine, Varia Anatolica XV*, (ed. C. Abadie-Reynal), Paris, 2003, 3-8.
- Ramsay 1895 W. M. Ramsay, *The Cities and Bishoprics of Phrygia*, I, Oxford, 1895
- Robinson 1959 H. S. Robinson, *Pottery of the Roman Period Cronology*, The Athenian Agora Vol. V, New Jersey, 1959.
- Rotroff – Oliver Jr. 2003 S. I. Rotroff – A. Oliver Jr., *The Hellenistic Pottery from Sardis The Finds Through 1994*, (eds. K. Kiefer – A. Ramage), London, 2003.
- Rotroff 1997 S. I. Rotroff, *Hellenistic Pottery. Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*, Athenian Agora XXIX, New Jersey, 1997.
- Rotroff 2006 S. I. Rotroff, *Hellenistic Pottery the Plain Wares*, The Athenian Agora Vol. XXXIII, New Jersey, 2006.
- Ruge 1924 W. Ruge, "Laodikeia", *Real Encyclopaedia (RE)* XII.1, 1924, 722-724.
- Sackett 1992 L. H. Sackett, "The Roman Pottery", *Knossos From Greek City To Roman Colony Excavations at the Unexplored Mansion II*, (ed. L. H. Sackett), London, 1992, 147-256.
- Strabon Strabon, *Coğrafya, Anadolu* (Kitap XII, XIII, XIV), (çev. M. Pektas), İstanbul, 1991.
- Sevin 2001 V. Sevin, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I*, Ankara, 2001.
- Şimşek – Ceylan 2003 C. Şimşek – A. Ceylan, "Laodikeia'da Tespit Edilen Bir Deprem ve Diocletianus'a İthaf Edilen Bir Yazıt (Lykos Laodikeia'sı)", *Archivum Anatolicum/Anadolu Arşivleri* Cilt VI, Sayı 1, Ankara, 2003, 147-163.
- Şimşek – Duman 2013 C. Şimşek – B. Duman, "Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandiller", *Olba XXI*, İstanbul, 151-180.
- Şimşek 2005 C. Şimşek, "2003 Yılı Laodikeia Antik Kenti Kazısı", *26. Kazı Sonuçları Toplantısı I (24-28 Mayıs 2004 Konya)*, Ankara, 2005, 305-320.
- Şimşek 2006 C. Şimşek, "2004 Yılı Laodikeia Antik Kenti Kazısı", *27. Kazı Sonuçları Toplantısı I (30 Mayıs-3 Haziran 2005 Antalya)*, Ankara, 2006, 419-434.
- Şimşek – Büyükkolancı 2006 C. Şimşek – M. Büyükkolancı, "Laodikeia Antik Kenti Su Kaynakları ve Dağıtım Sistemi", *Adalya IX*, İstanbul, 2006, 83-103.
- Şimşek 2007a C. Şimşek, *Laodikeia (Laodikeia ad Lycum)*, İstanbul, 2007.
- Şimşek 2007b C. Şimşek, "Laodikeia 2005 Yılı Kazıları", *28. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu I (29 Mayıs-2 Haziran 2006 Çanakkale)*, Ankara, 2007, 455-478.

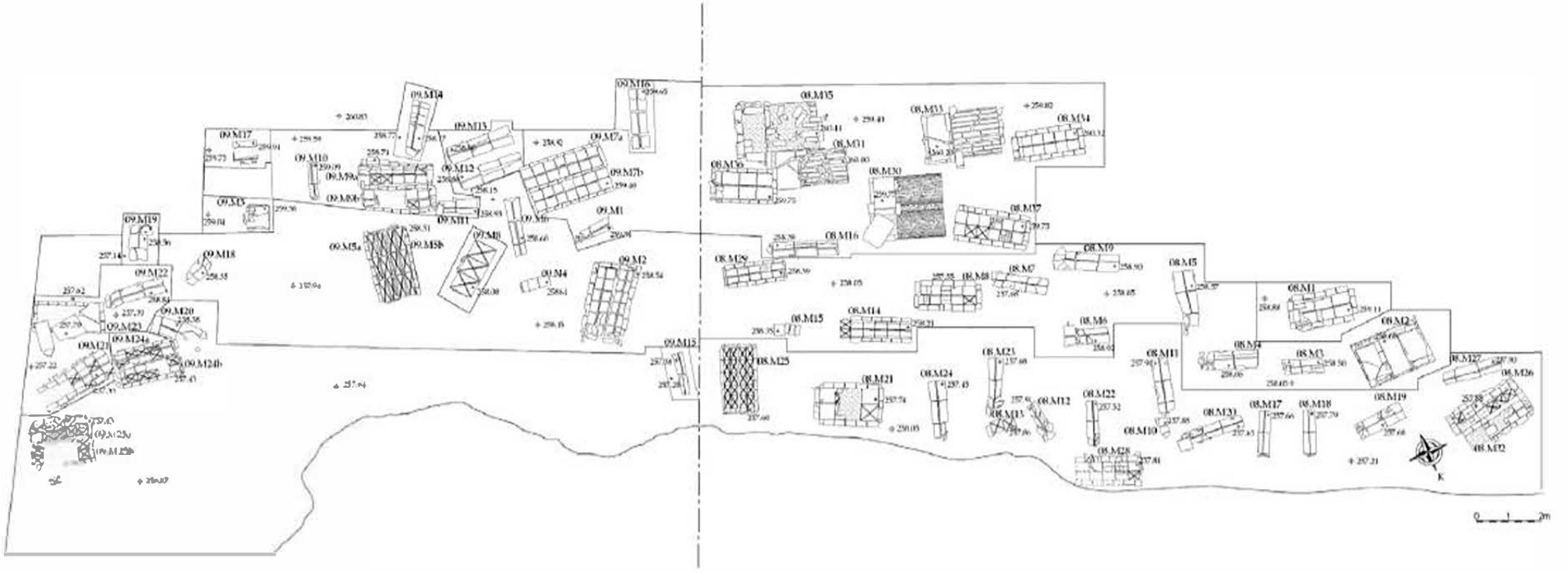
- Şimşek 2009 C. Şimşek, "2007 Yılı Laodikeia Antik Kenti Kazıları", *30. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 2 (26-30 Mayıs 2008 Dil Tarih Coğrafya Fakültesi)*, Ankara, 2009, 409-436.
- Şimşek 2010 C. Şimşek, "2008 yılı Laodikeia Antik Kenti Kazıları", *31. Kazı Sonuçları Toplantısı 4. Cilt, 25-29 Mayıs 2009 Denizli*, Ankara, 2010, 101-134.
- Şimşek 2011 C. Şimşek, "2009 Yılı Laodikeia Antik Kenti Kazıları", *32. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 3. Cilt (24-28 Mayıs 2010, İstanbul)*, Ankara, 2011, 447-474.
- Şimşek – Okunak – Bilgin 2011 C. Şimşek – M. Okunak – M. Bilgin, *Laodikeia Nekropolü (2004-2010 Yılları)*, *Laodikeia Çalışmaları* 1.1/1.2, İstanbul, 2011.
- Şimşek 2013 C. Şimşek, *Laodikeia (Laodikeia ad Lycum)*, İstanbul, 2013.
- Texier 2002 Ch. Texier, *Küçük Asya, Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi*, Cilt II, (çev. A. Suat), Ankara, 2002.
- Toynbee 1971 J. M. C. Toynbee, *Death and Burial in The Roman World*, London, 1971.
- Traversari 2000 G. Traversari, "La Situazione Viaria di Laodicea alla Luce Degli Itinerari Romani", *Laodicea di Frigia I*, Roma, 2000, 9-14.
- Weber 1898 G. Weber, "Die Flüsse Von Laodicea", *Mitteilungen Des Kaiserlich Deutschen Archaeologischen Instituts, Athenische Abtheilung (AM) XXIII*, Athens, 1898, 178-195.
- Wiseman – Mano Zissi 1972 J. Wiseman – D. Mano Zissi, "Excavations at Stobi, 1971", *American Journal of Archaeology (AJA)* 76, 1972, 407-424.
- Yağız 2005 K. Yağız, *Antandros Urneleri* (Ege Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2005).
- Yalman 1993 B. Yalman, "Antandros Nekropol Kazısı", *III. Müze Kurtarma Kazıları Semineri 27-30 Nisan 1992 Efes*, Ankara, 1993, 449-464.
- Yener – Özkan 1998 E. Yener – M. K. Özkan, "Aydın Merkez Alihanoglu İsmail Türbesi Yanındaki Roma Mezarı Kurtarma Kazısı 1996", *VIII. Müze Kurtarma Kazıları Semineri (7-9 Nisan 1997 Kuşadası)*, Ankara, 1998, 219-233.

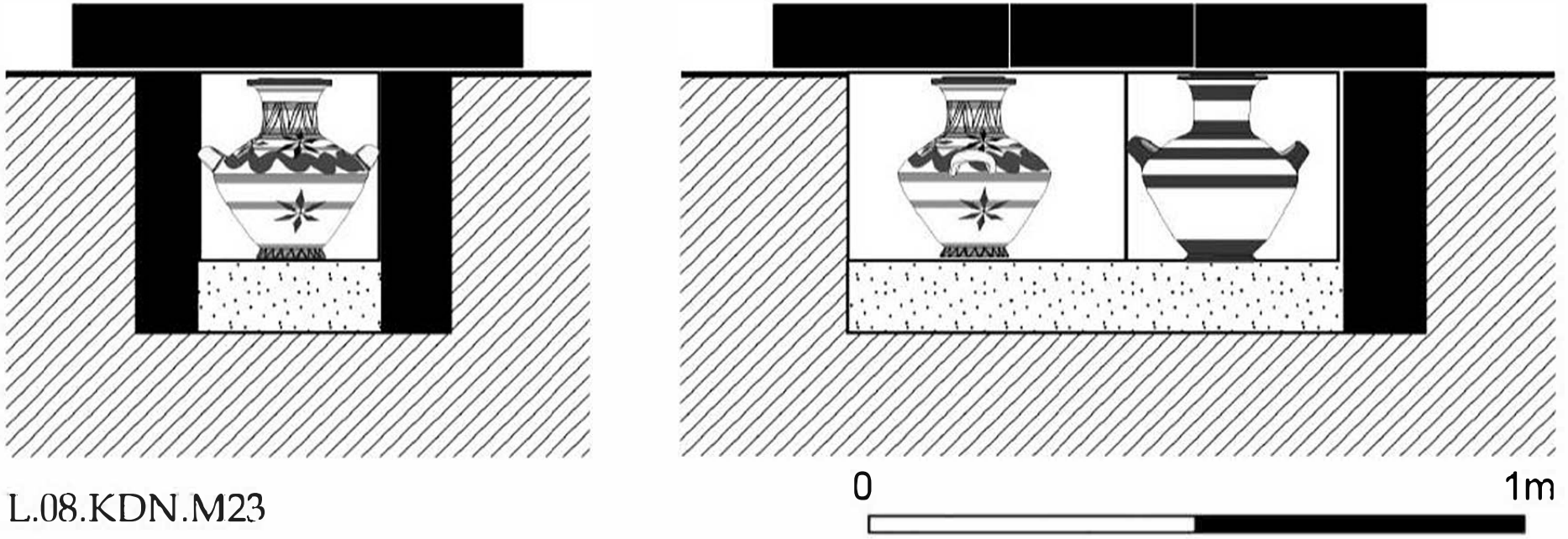
Res. 4
Laodikeia Antik Kenti
Nekropol alanları

Res. 5 2007-2008 Kuzeydoğu Nekropolü kazı alanı planı

Res. 6 2008-2009 Kuzeybatı Nekropolü kazı alanı planı

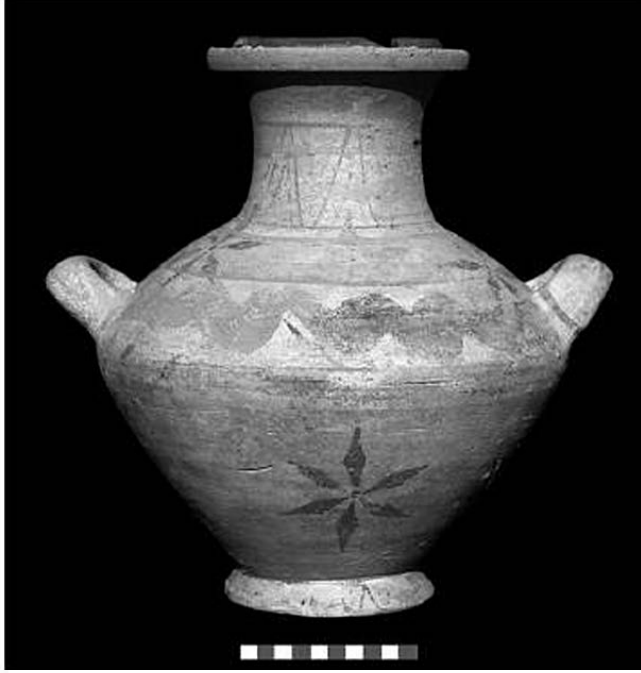
Res. 7 L.08.KDN.M23 buluntu numaralı traverten örgü tekne mezarın kesit çizimi

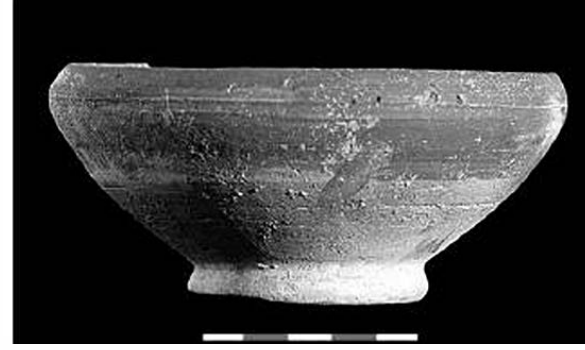
Res. 8 L.08.KDN.M23 numaralı traverten örgü tekne mezarın içine yerleştirilen kremasyon kapları

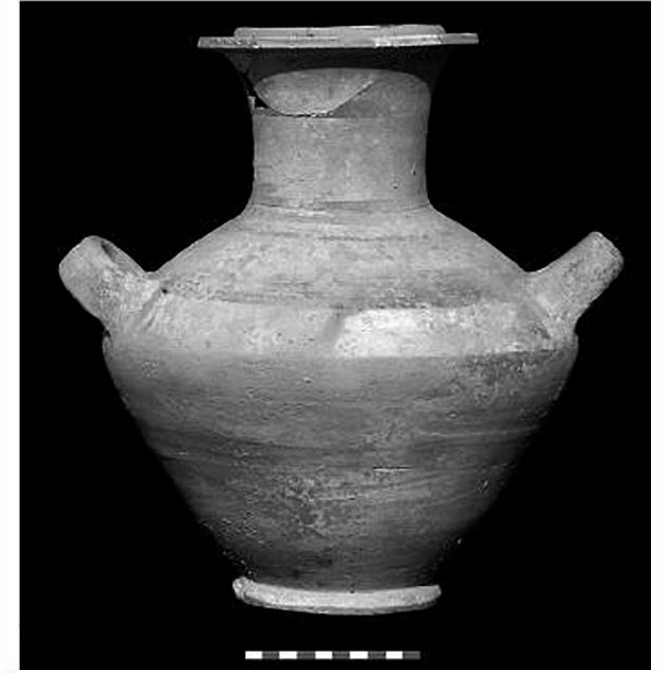
Res. 9 L.08.KDN.M23 numaralı traverten örgü tekne mezarın içine kapakları ile yerleştirilen kremasyon kapları

Res. 10 L.08.KDN.M23A1 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 11 L.08.KDN.M23 A1 numaralı kremasyon kabının ağzına yerleştirilen içe dönük kenarlı kâse

Res. 12 L.08.KDN.M23B1 numaralı amphora formu kremasyon kabı

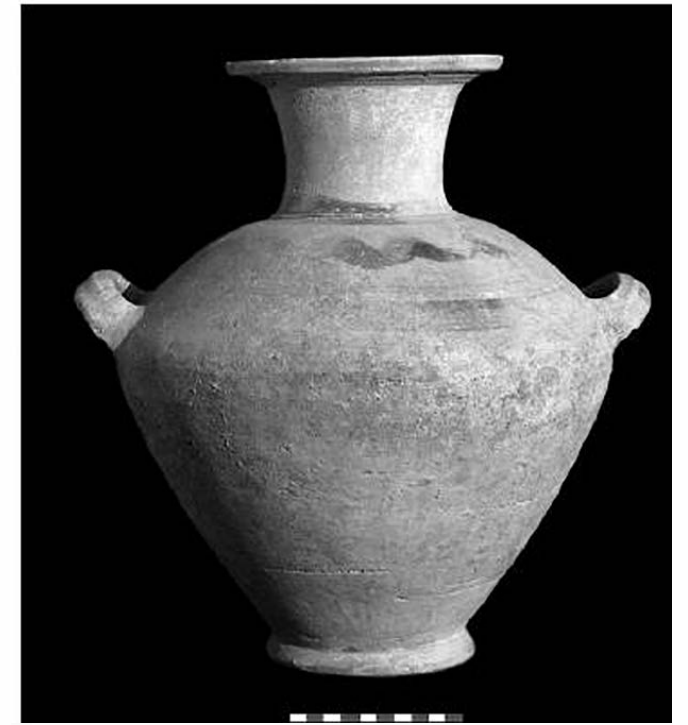
Res. 13 L.08.KDN.M23B1 numaralı kremasyon kabının ağzına yerleştirilen içe dönük kenarlı kâse

Res. 14 L.09.KDN.M17 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda yer alan L.09.KDN.M32 numaralı amphora formu kremasyon kabının in situ hali

Res. 15 L.09.KDN.M32A numaralı amphora formu kremasyon kabının in situ hali

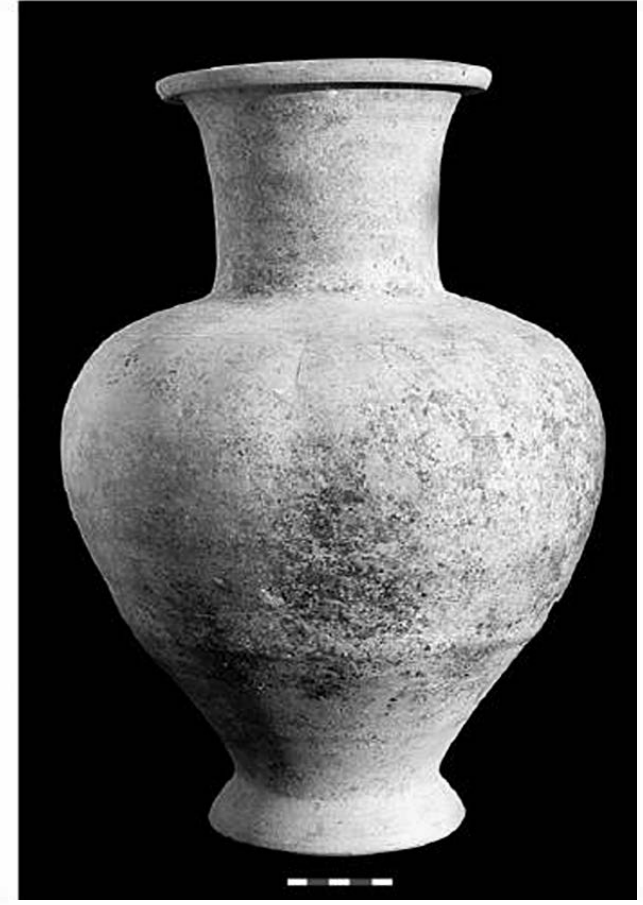
Res. 16 L.09.KDN.M32A numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 17 L.09.KDN.M32A numaralı kremasyon kabının ağzına yerleştirilen içe dönük kenarlı kâse

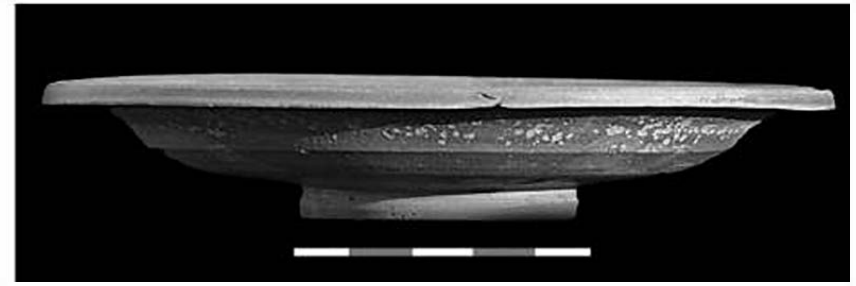
Res. 18 L.09.KDN.M32A numaralı kremasyon kabının ağzına yerleştirilen içe dönük kenarlı kâsenin alttan görünümü

Res. 20 L.08.KDN.M34.12 buluntu numaralı kremasyon kabı

Res. 19 L.08.KDN.M34 numaralı traverten örgü tekne mezar içine yerleştirilen L.08.KDN.M34.12 buluntu numaralı amphora formu kremasyon kabı

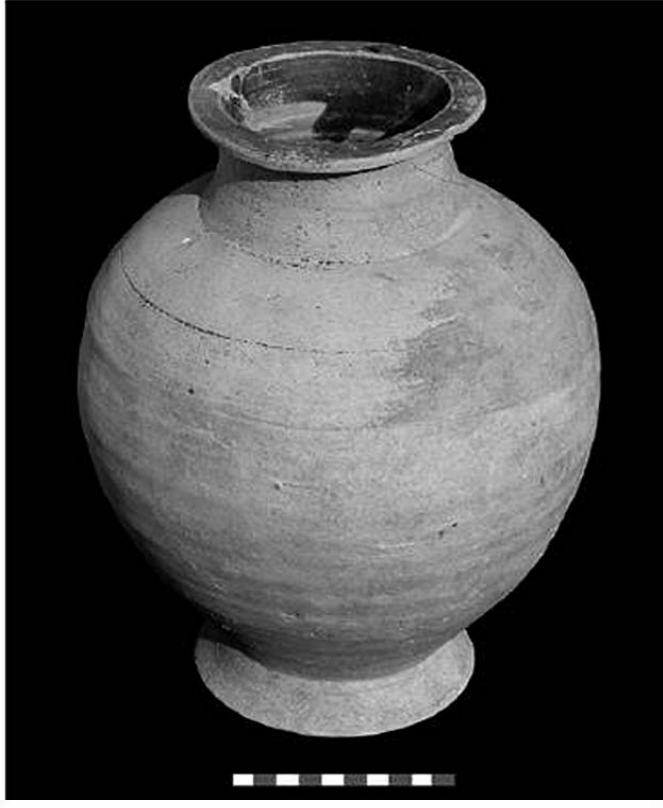
Res. 21 L.08.KDN.M34.12 buluntu numaralı kremasyon kabının ağzına kapatılan dışa dönük kenarlı tabak

Res. 22 L.08.KDN.M43 numaralı amphora formu kremasyon kabının alandaki in situ hali

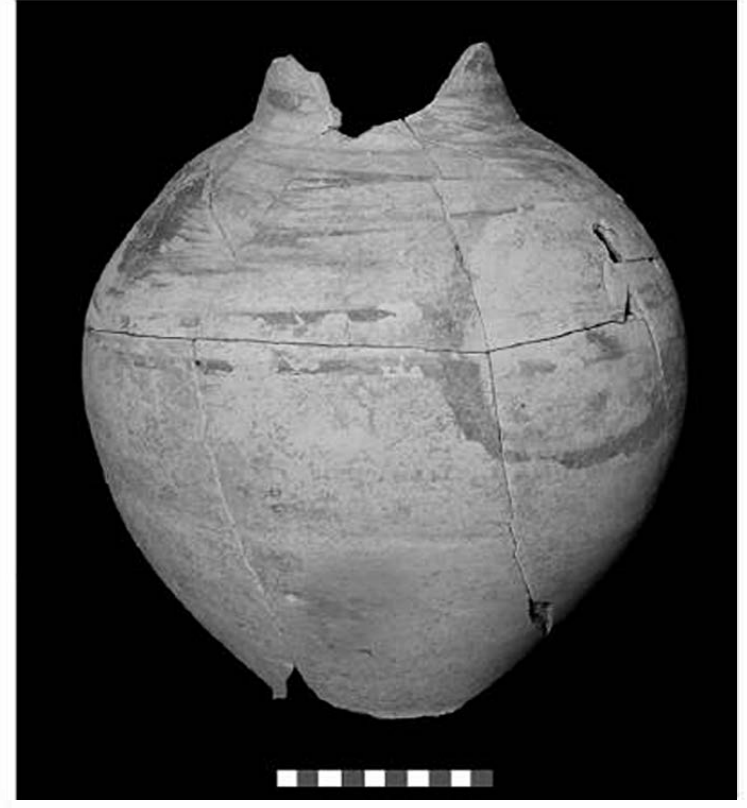
Res. 23 L.08.KDN.M43 numaralı kremasyon kabının çevresine yapılan kireç harçla tutturulmuş küçük çay taşları, duvar freski ve küçük traverten parçalarıyla kaplanmış hali

Res. 24 L.08.KDN.M43 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 25 L.08.KDN.M43 numaralı kremasyon kabına mezar hediyesi olarak konan L.08.KDN.M43.01 buluntu numaralı unguentarium

Res. 27 L.08.KDN.M32 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 26 L.08.KDN.M32 numaralı kremasyon kabının kiremit çatma mezarlar arasına serbest olarak yerleştirilmiştir

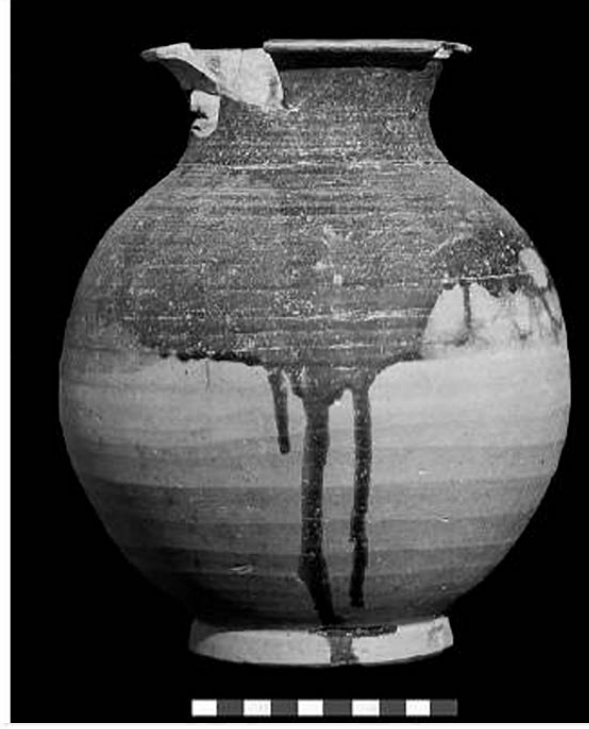
Res. 29 L.08.KDN.M26 numaralı kremasyon kabı buluntu alanında kiremit çatma mezarlar arasına serbest olarak yerleştirilmiştir

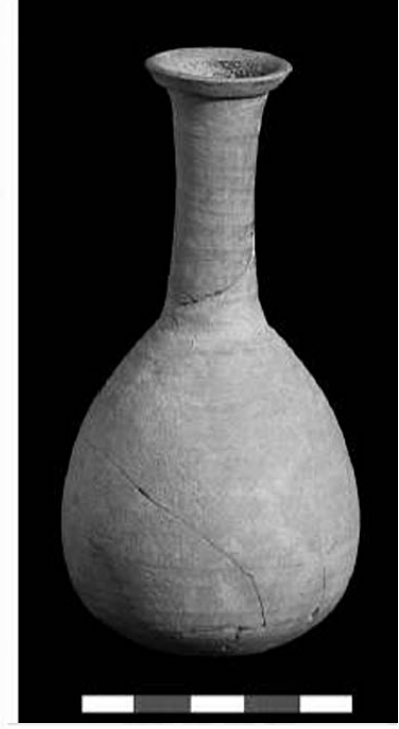
Res. 28 L.08.KDN.M24 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 30 L.08.KDN.M26 numaralı amphora formu kremasyon kabı ve ritüel sırasında kırılarak içine ve boynu üzerine konan torba gövdeli unguentarium

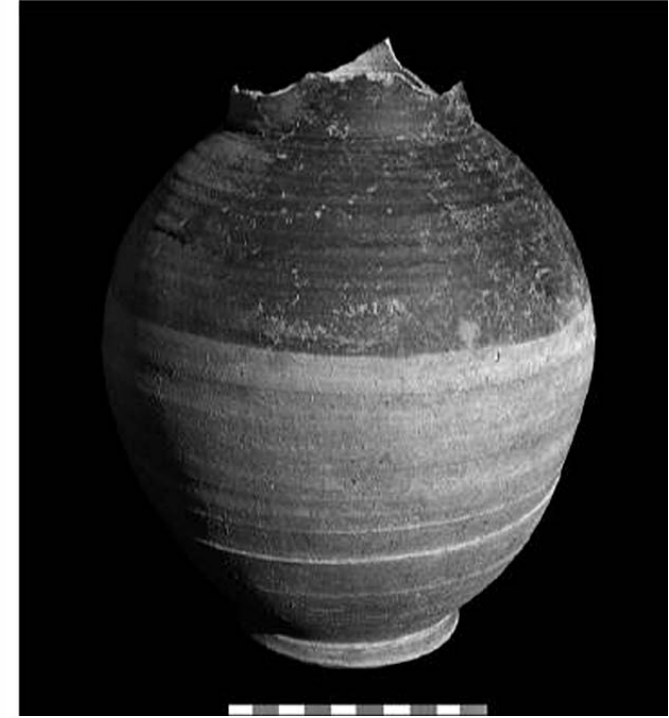
Res. 31 L.08.KDN.M26 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 32 L.08.KDN.M26 numaralı kremasyon kabına mezar hediyesi olarak konan L.08.KDN.M26.01 buluntu numaralı unguentarium

Res. 33 L.05.KDN.M14 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

Res. 34 L.05.KDN.M14 numaralı amphora formu kremasyon kabı

Res. 36 L.08.KDN.M46 numaralı pelike formu kremasyon kabının buluntu hali

Res. 35 L.05.KDN.M14 numaralı kremasyon kabına mezar hediyesi olarak konan L.05.KDN.M14.01 buluntu numaralı bronz saç iğnesi

Res. 37
L.08.KDN.M46 numaralı
pelike formu kremasyon kabı

Res. 38 L.08.KDN.M46
numaralı kremasyon kabının
konikal kapağı

Res. 40 L.08.KDN.M47 numaralı
pithos-çömlek formu kremasyon kabı

Res. 39
L.08.KDN.M47 numaralı
pithos-çömlek formu
kremasyon kabının buluntu hali

Res. 41
L.08.KDN.M39 numaralı
kremasyon kabının buluntu hali

Res. 42 L.07.KDN.M59 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

Res. 43 L.07.KDN.M59 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

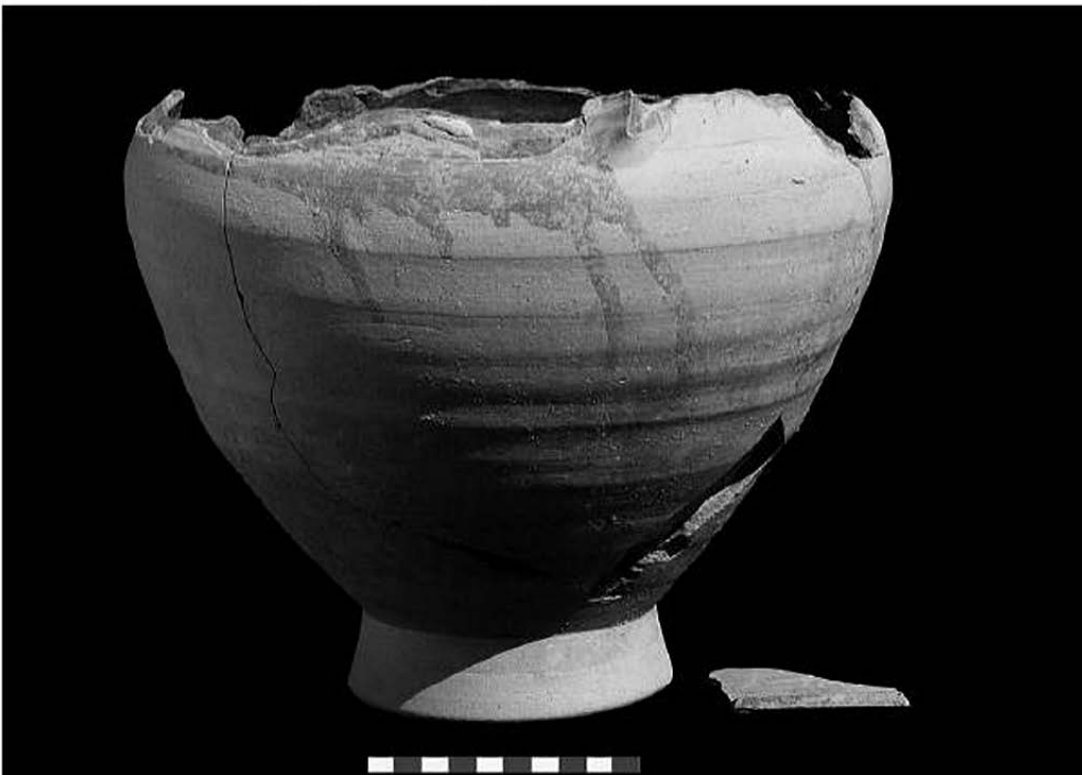
Res. 44 L.07.KDN.M59 numaralı kremasyon kabının yanına mezar hediyesi için konan L.07.KDN.M59.01 buluntu numaralı Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandil

Res. 45 L.07.KDN.M28 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

Res. 46 L.07.KDN.M28 numaralı krater-stamnos formu kap içinde yer alan kremasyon gömü

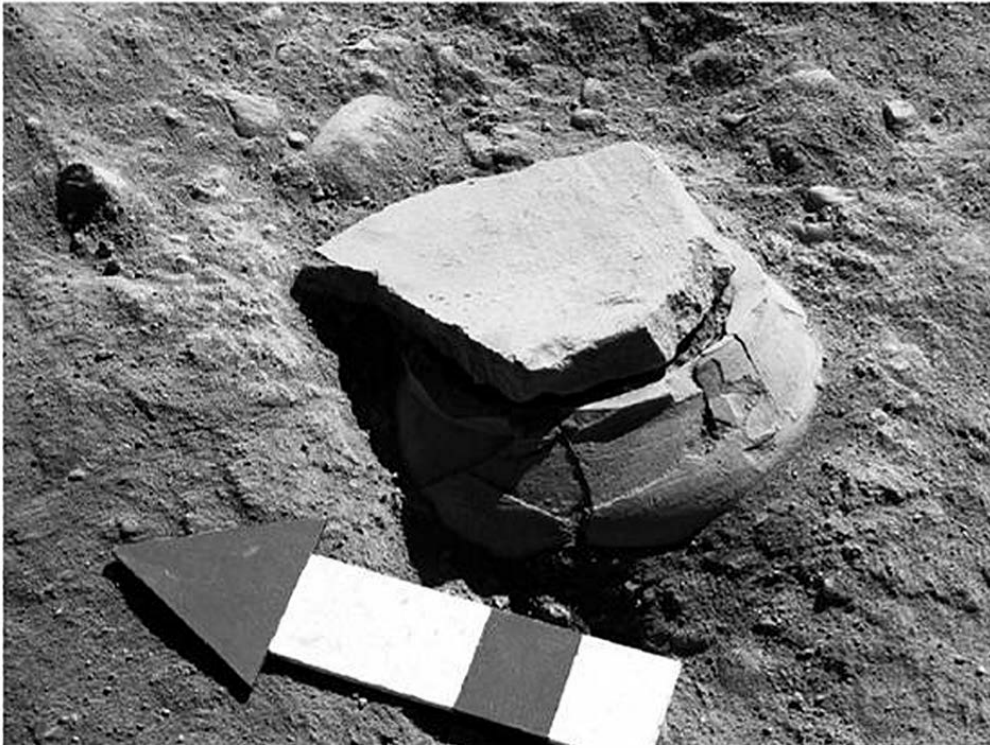
Res. 47 L.07.KDN.M28 numaralı kremasyon kabı ve içinde ele geçirilen kapak parçası

Res. 48 L.08.KDN.M44 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

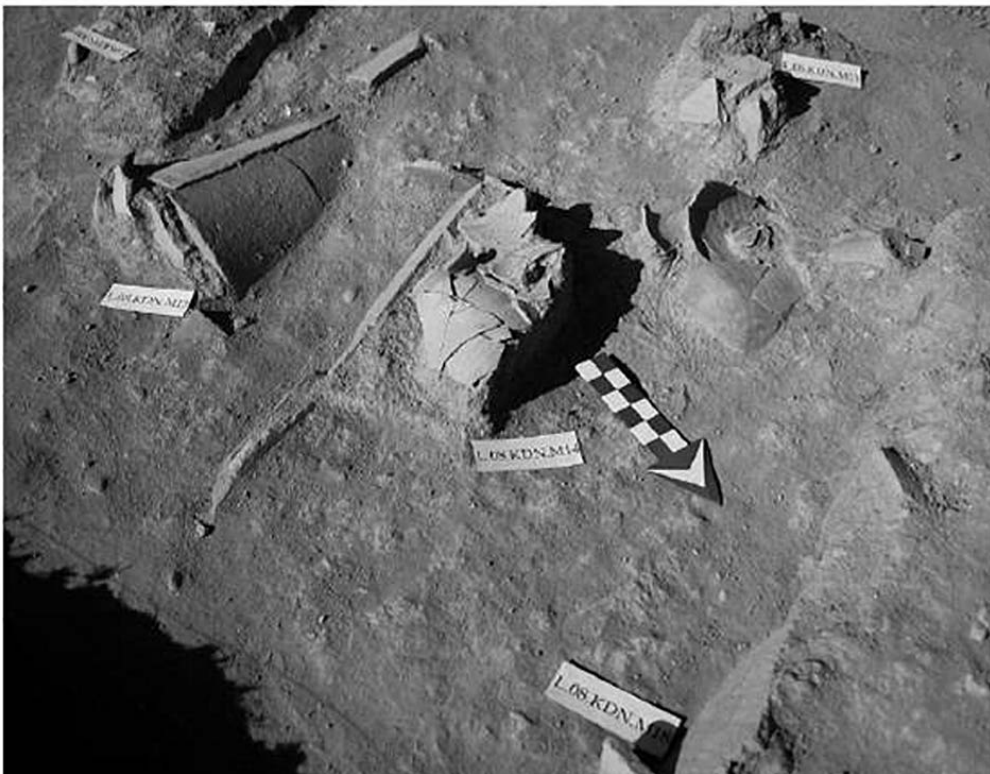
Res. 49 L.08.KDN.M44 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı ve kapağı

Res. 50 L.07.KDN.M8 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

Res. 51 L.07.KDN.M8 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı ve ağzına yerleştirilen kiremit parçası

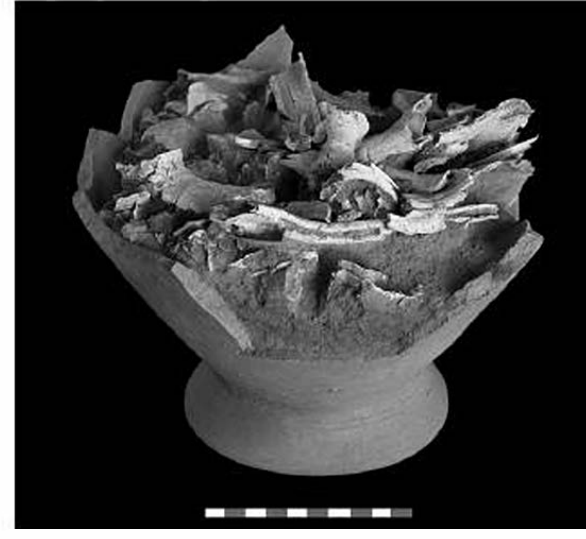
Res. 52 L.08.KDN.M14 numaralı kremasyon kabı alanda kiremit çatma mezarlar arasında gelişigüzel yerleştirilmiştir

Res. 53 L.08.KDN.M14 numaralı kremasyon kabı

Res. 54 L.09.KDN.M2 numaralı kremasyon kabının buluntu hali ve yanına mezar hediyesi olarak bırakılan Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandil

Res. 55
L.09.KDN.M2 numaralı krater-stamnos formu kap içindeki kremasyon gömü

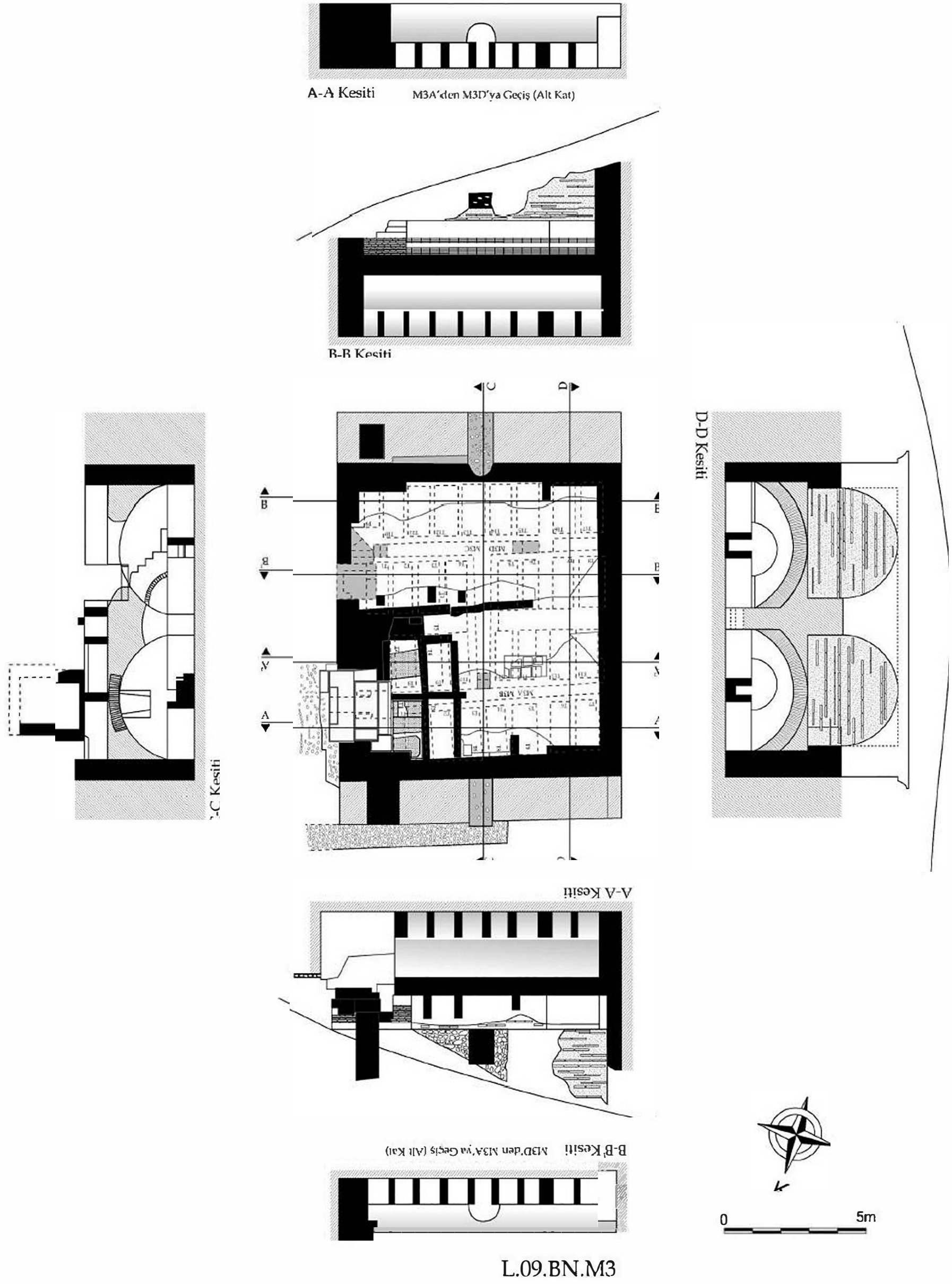
Res. 56
L.09.KDN.M2 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

Res. 57
L.09.KDN.M2 numaralı kremasyon kabının yanına mezar hediyesi olarak bırakılan Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandil

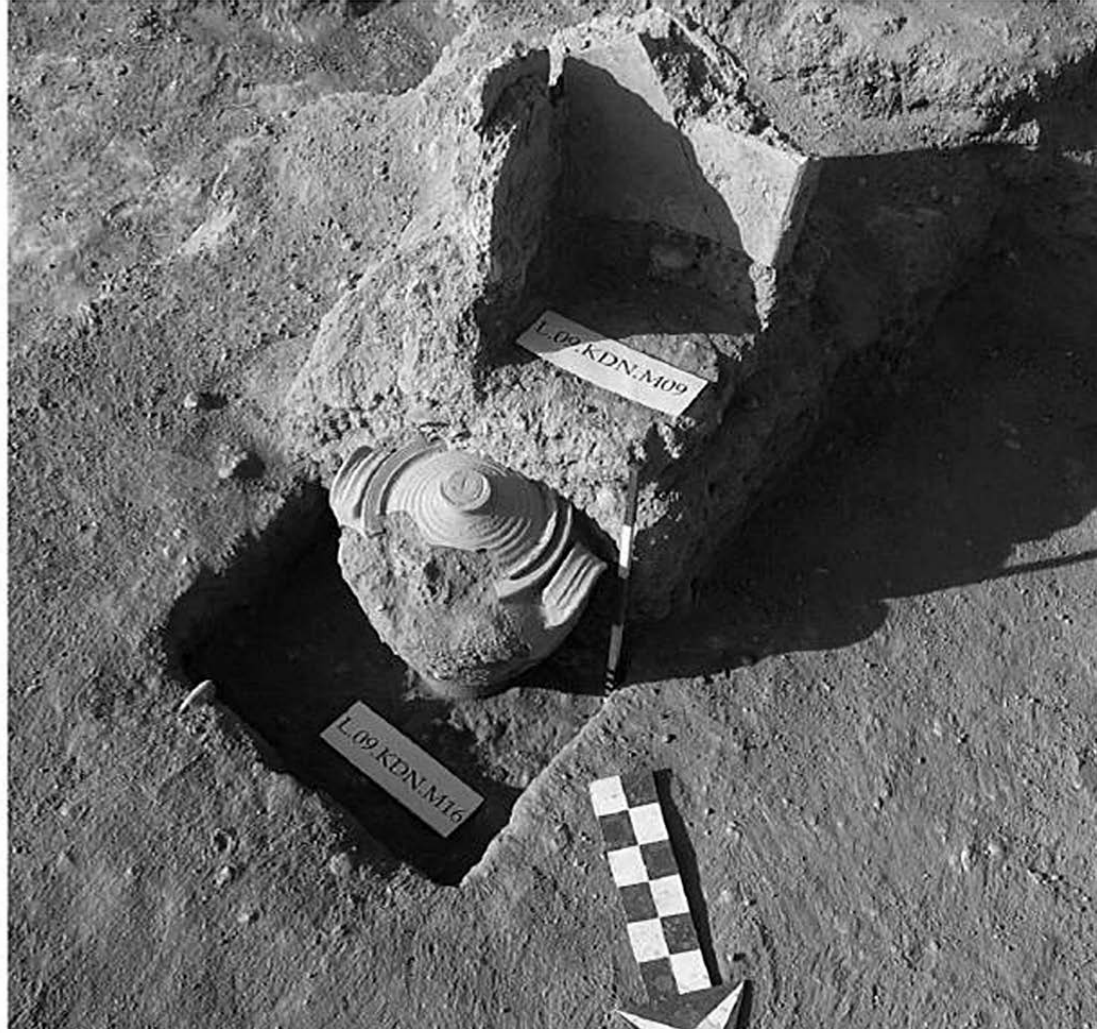
Res. 58
L.09.BN.M3C.364 buluntu numaralı kremasyon kabının ele geçirildiği L.09.BN.M3 numaralı tonozlu mezar kompleksi

Res. 59 L.09.BN.M3C.364 buluntu numaralı kremasyon kabının ele geçirildiği L.09.BN.M3 numaralı tonozlu mezar kompleksinin çizimi

Res. 60 L.09.BN.M3 numaralı tonozlu mezar kompleksi içinde ele geçirilen krater-stamnos formulu L.09.BN.M3C.364 buluntu numaralı kremasyon kabı

Res. 61 L.09.KDN.M9 numaralı kiremit çatma mezarın alt kotunda açığa çıkartılan L.09.KDN.M16 numaralı kremasyon kabı

Res. 62 L.09.KDN.M16 numaralı kremasyon kabının kapağı ile birlikte in situ hali

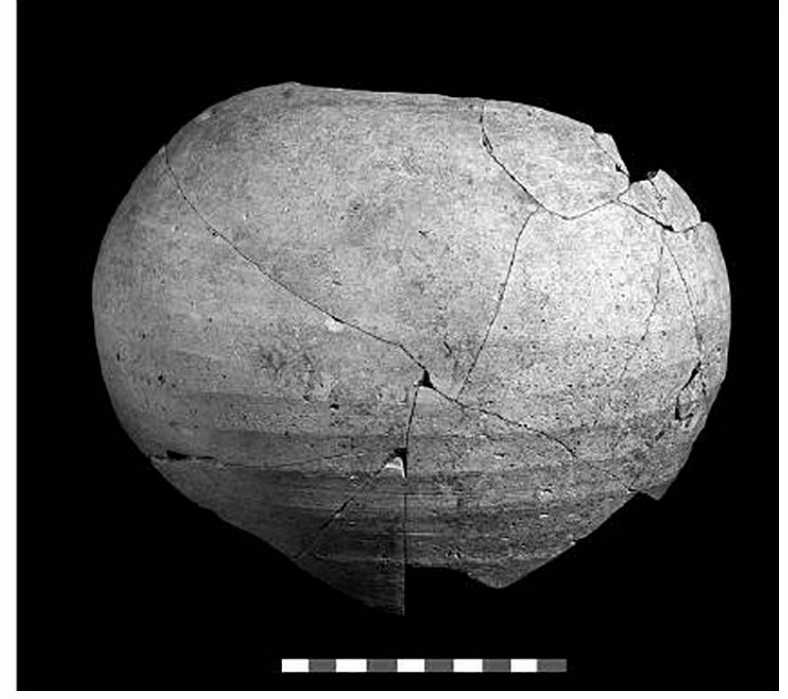
Res. 63
L.09.KDN.M16 numaralı
krater-stamnos formulu
kremasyon kabı

Res. 64
L.09.KDN.M33 numaralı
krater-stamnos formulu
kremasyon kabı

Res. 65 L.07.KDN.M38 numaralı kremasyon kabının buluntu hali

Res. 66 L.07.KDN.M38 numaralı kremasyon kabı

Res. 67 Erken Bizans Dönemi duvarının altında yer alan L.08.KDN.M13 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

Res. 68 L.08.KDN.M13 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabının ters konan kapağı ile birlikte in situ hali

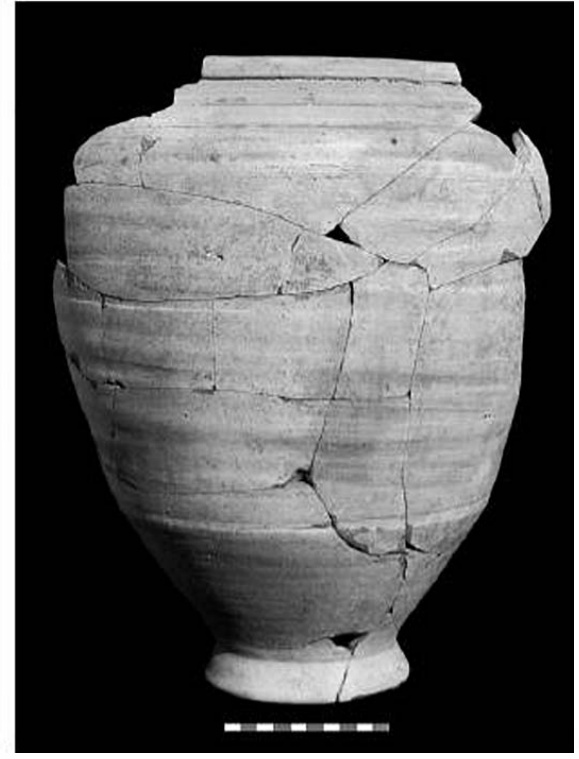
Res. 69 L.09.KDN.M10 numaralı kremasyon kabının in situ hali

Res. 70 L.09.KDN.M10 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

Res. 71 L.09.KDN.M10 numaralı kremasyon kabının ağzında kapak olarak kullanılan dışa dönük ve sarkık kenarlı kâse

Res. 72 L.09.KDN.M26 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

Res. 73 L.08.KDN.M25 numaralı kremasyon kabı

Res. 74 Erken Bizans Dönemi atölyelerinin bulunduğu alanda bu atöyelere bağlı su tahliye kanalının bittiği yerde açığa çıkartılan L.08.KDN.M48 numaralı kremasyon kabı

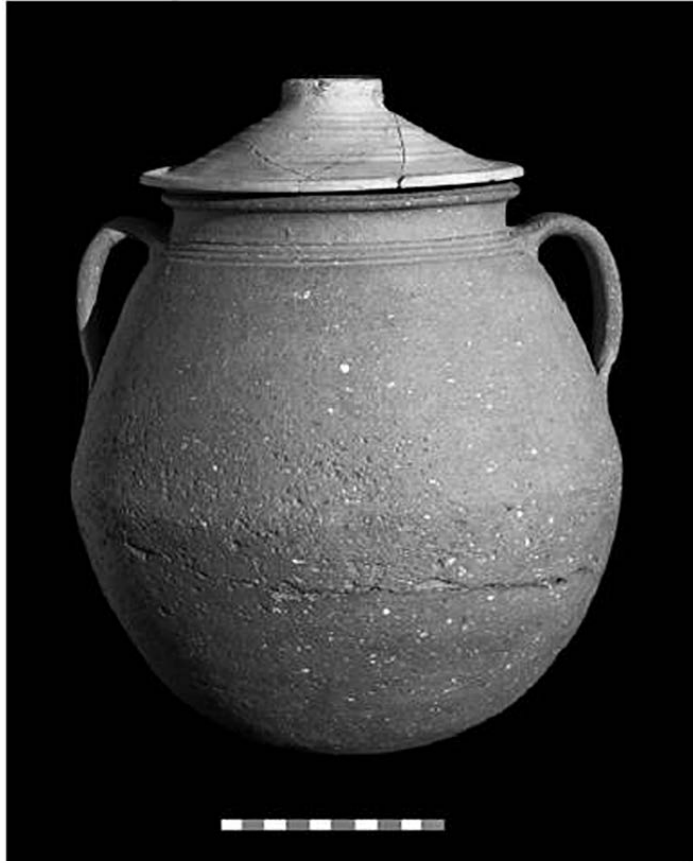
Res. 75 L.08.KDN.M48 numaralı krater-stamnos formu kremasyon kabı

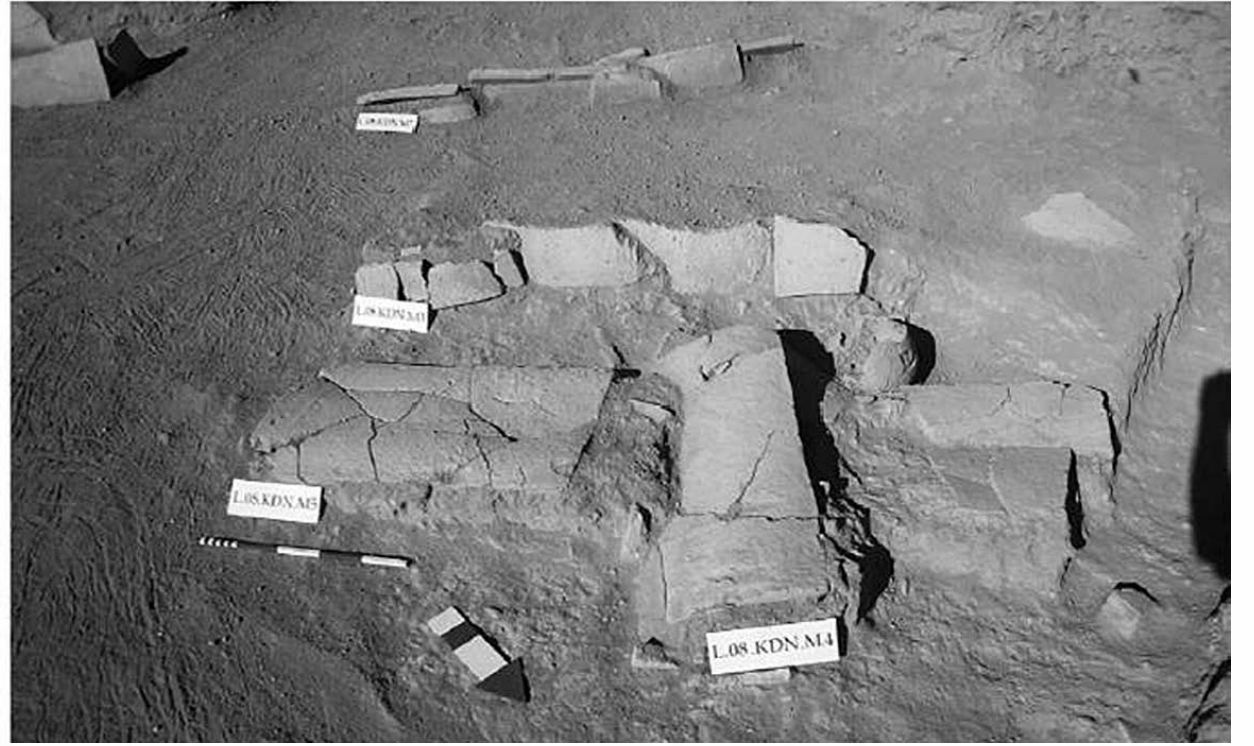
Res. 76 L.08.KDN.M49 numaralı kremasyon kabının in situ hali

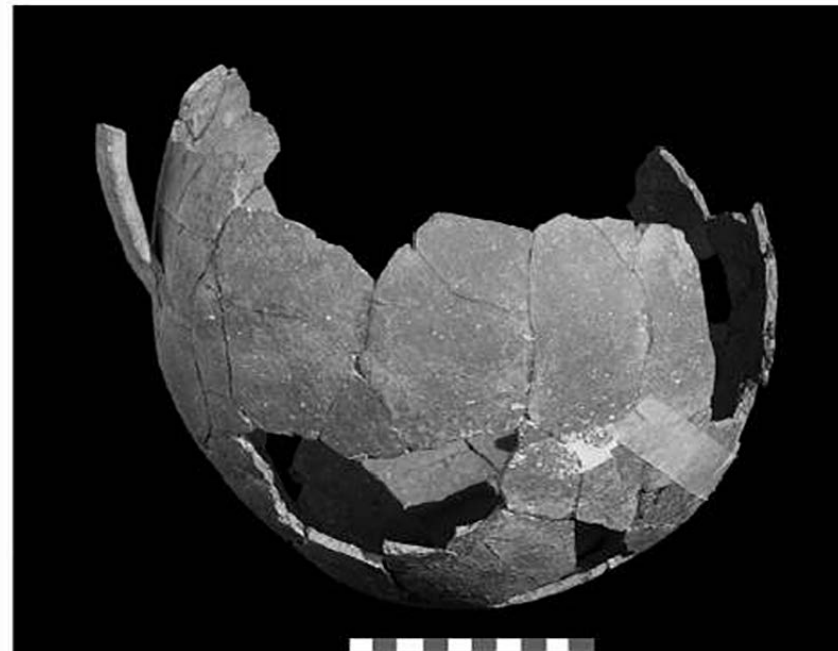
Res. 77
L.09.KBN.M19 kiremit çatma mezarın güney batı ucuna yerleştirilen
L.09.KBN.M19.01A numaralı çömlek formu kremasyon kabı

Res. 78 L.09.KBN.M19.01A numaralı
çömlek formu kremasyon kabı

Res. 79 L.08.KDN.M4.03 buluntu numaralı kremasyon kabı kiremit çatma mezarların arasında alana serbest olarak yerleştirilmiştir

Res. 80
L.08.KDN.M4 numaralı
çömlek formu kremasyon kabı

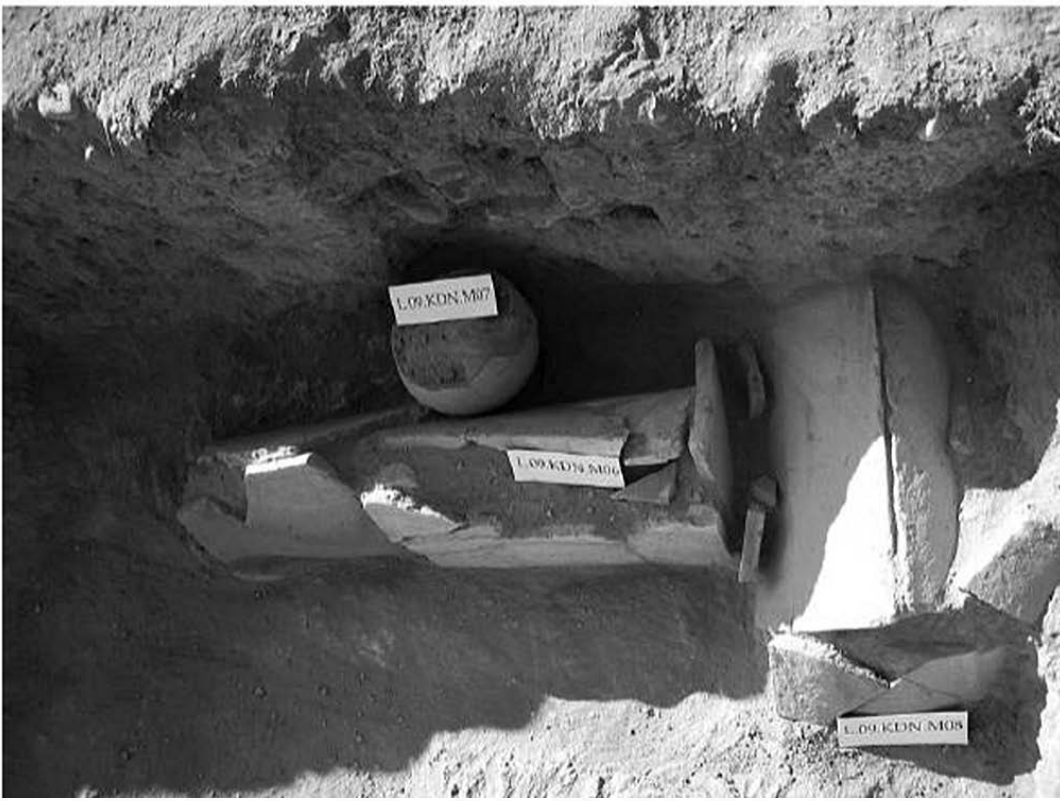
Res. 81 L.08.KDN.M45 numaralı kiremit çatma mezarın kuzeybatı ucuna bitişik halde açığa çıkartılan L.08.KDN.M45.02A numaralı kremasyon kabı

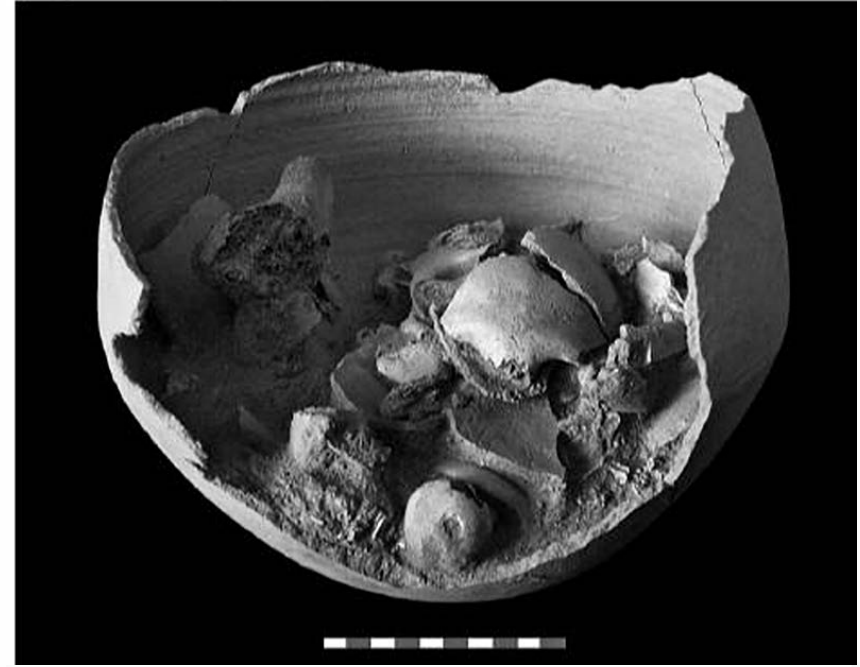
Res. 82 L.08.KDN.M45.02A numaralı kremasyon kabı

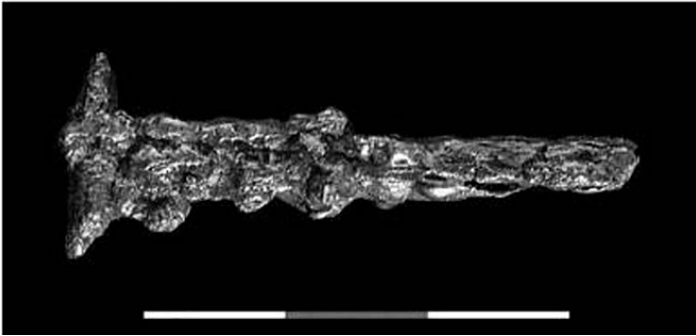
Res. 83 L.08.KDN.M45.02A numaralı kremasyon kabının kapağı

Res. 84 L.09.KDN.M6 numaralı kiremit çatma mezara bitişik halde ele geçirilen L.09.KDN.M7 numaralı kremasyon kabının in situ hali

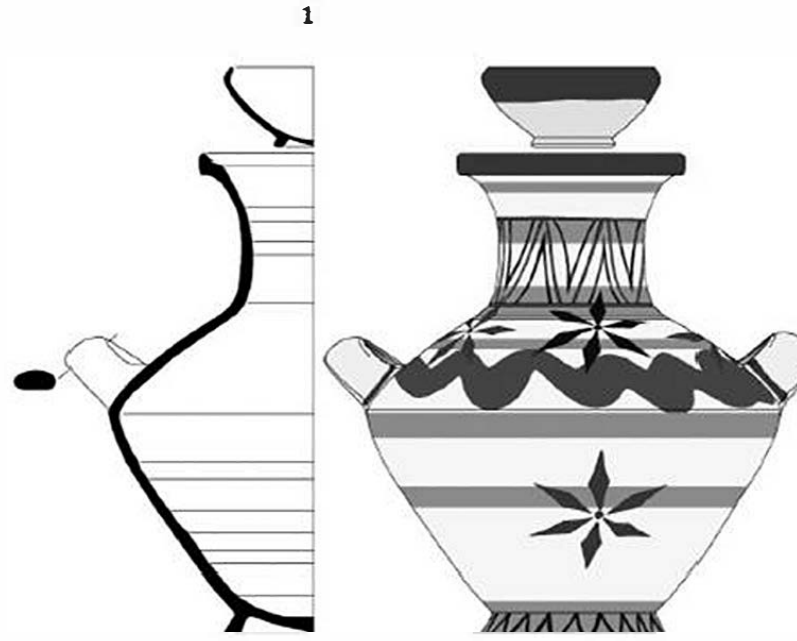
Res. 85 L.09.KDN.M7 numaralı kremasyon kabının içinde ele geçirilen yanmış iskelet parçaları

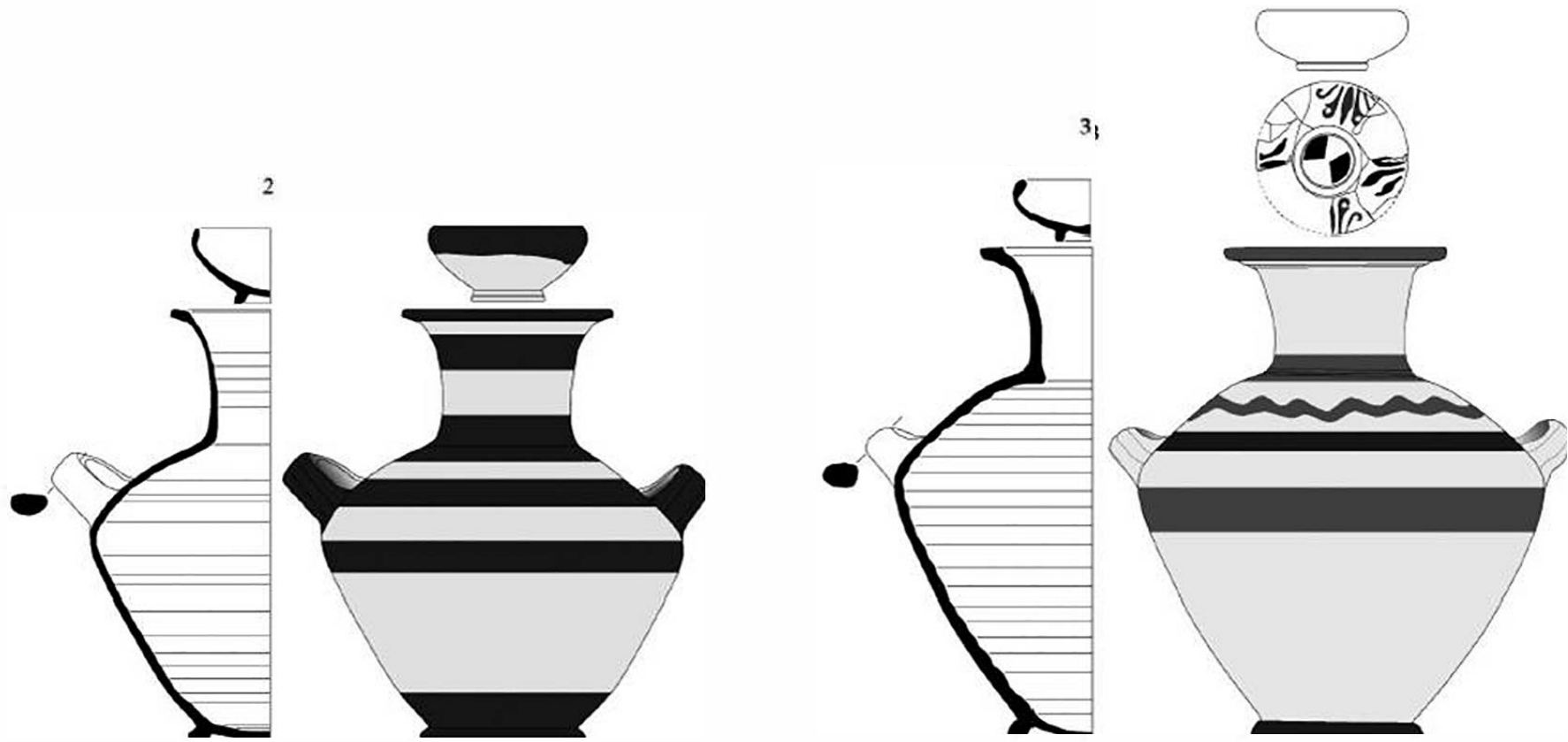
Res. 87
L.09.KDN.M7.01 buluntu numaralı kremasyon kabının içinde ele geçirilen çivi

Res. 86
L.09.KDN.M7 numaralı çömlek formu kremasyon kabı

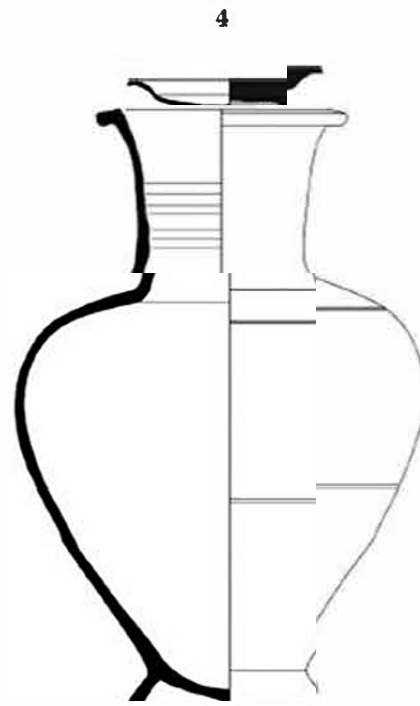

L.08.KDN.M23A1-A2

L.08.KDN.M23B1-B2

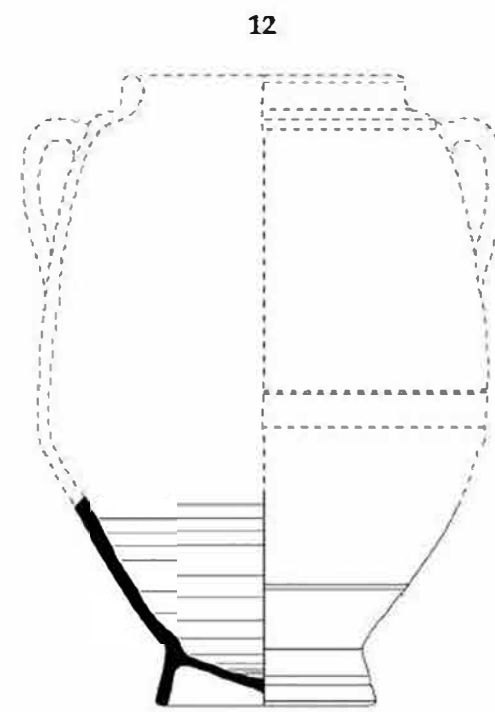
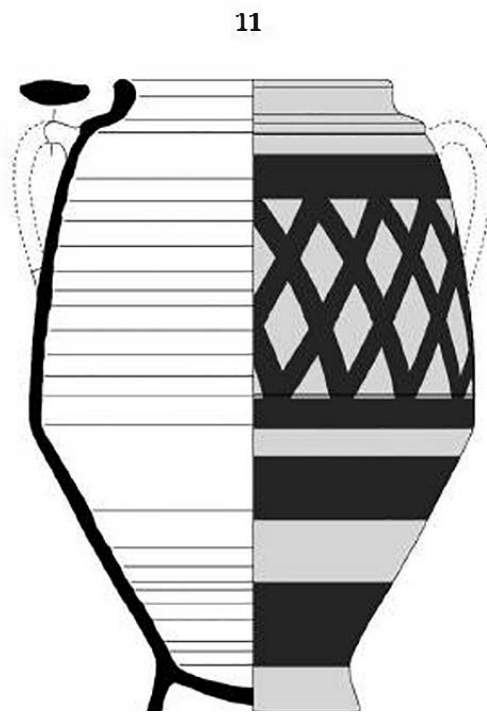
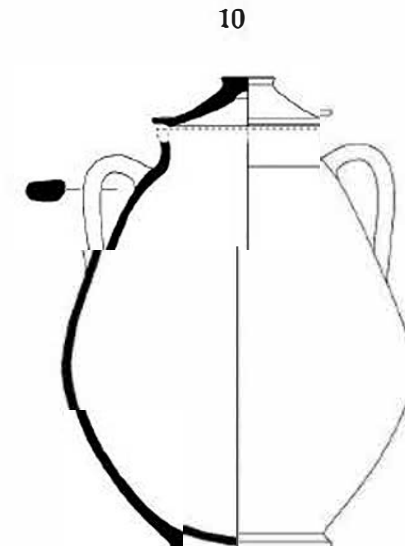
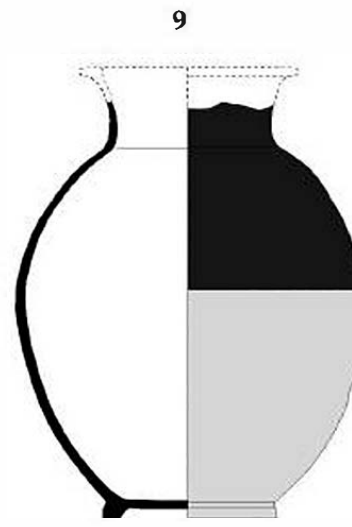
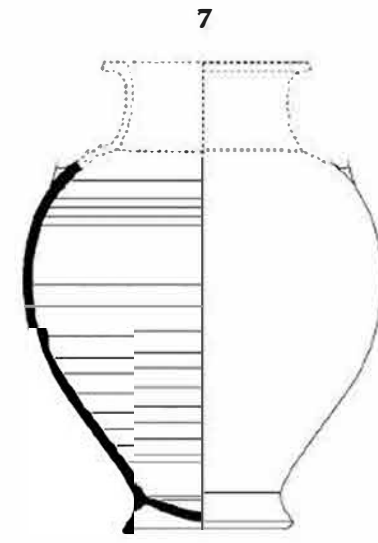
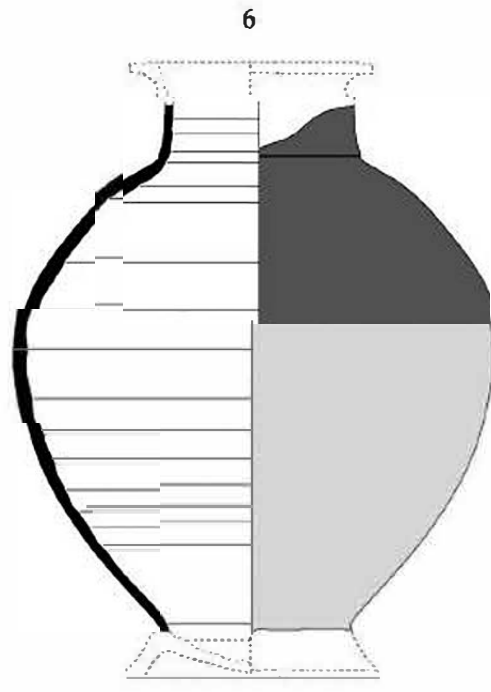
L.09.KDN.M32A-B

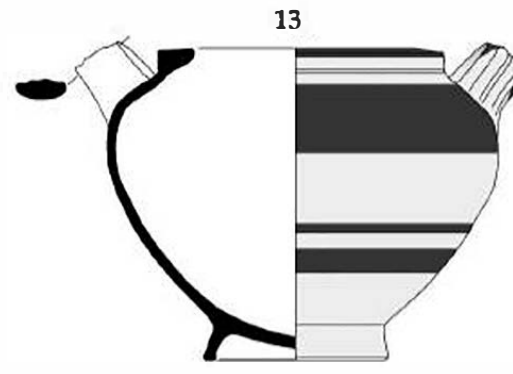
L.08.KDN.M34.12-13

0 10cm

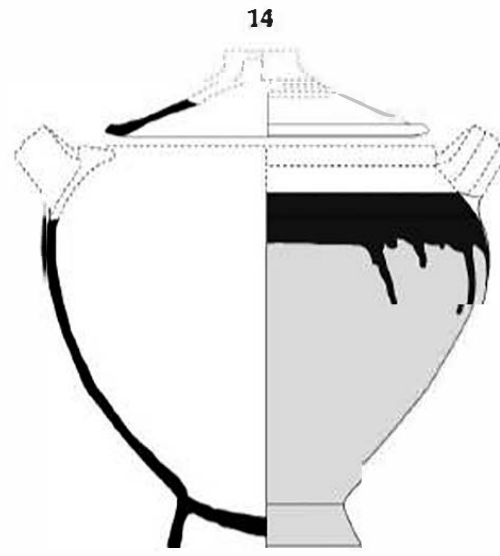
LEVHA 2

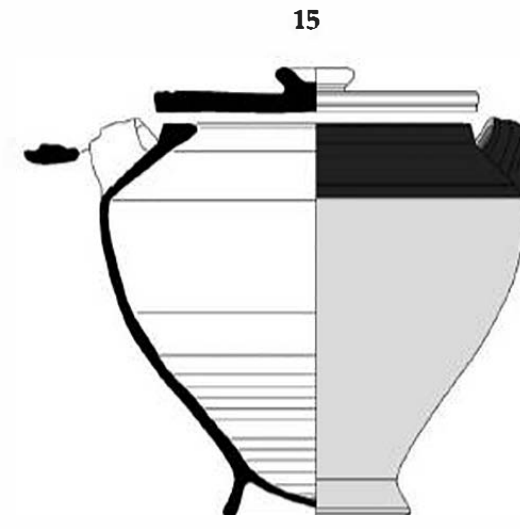
0 10cm

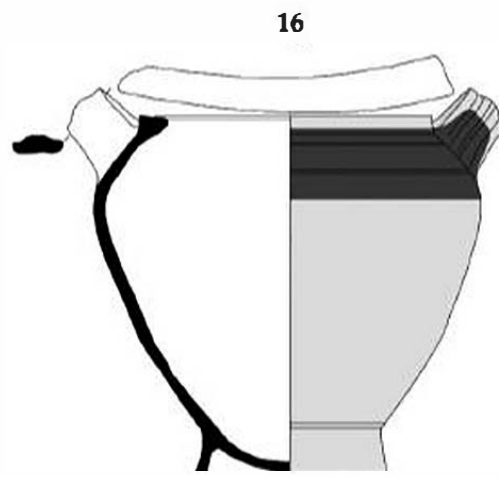
L.07.KDN.M59

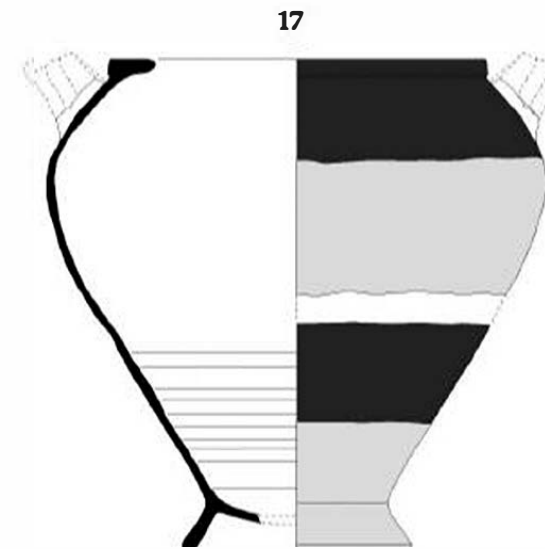
L.07.KDN.M28

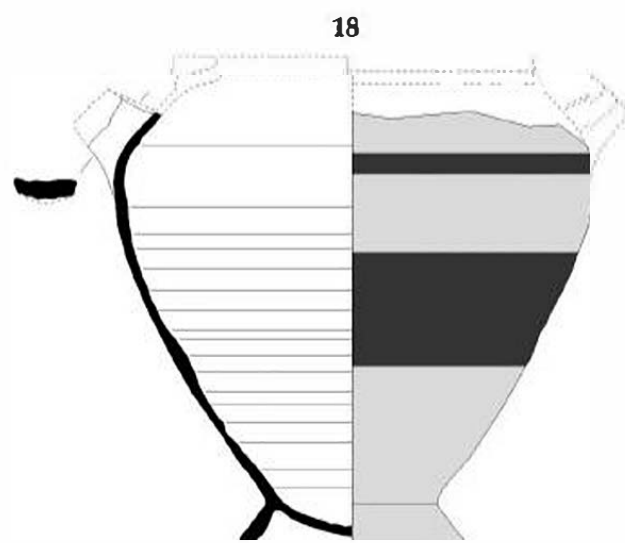
L.08.KDN.M44

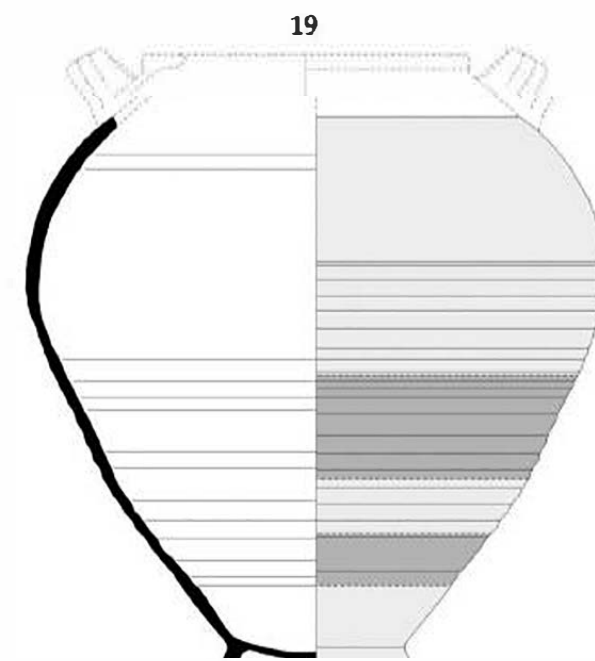
L.07.KDN.M8

L.08.KDN.M14a-c

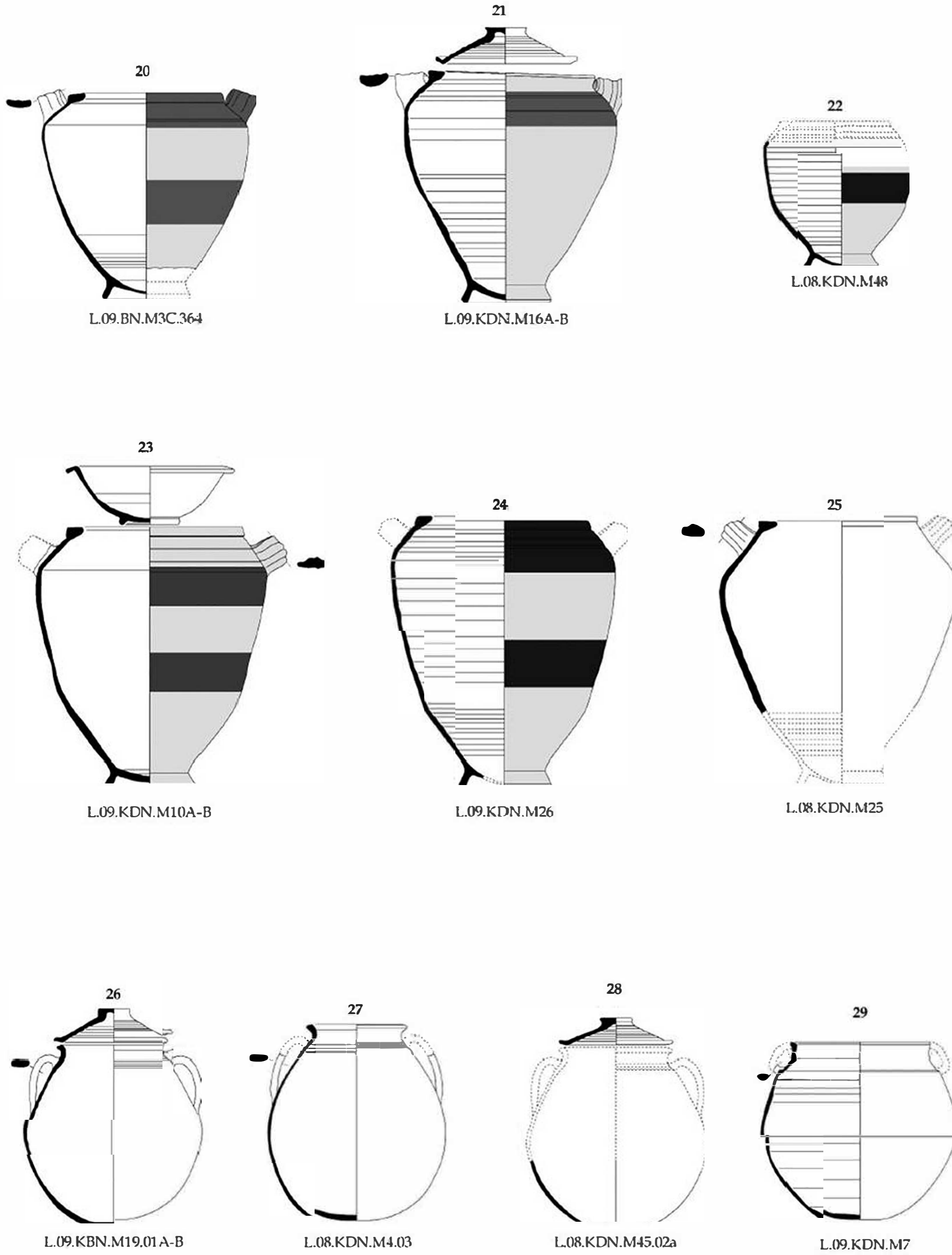
L.09.KDN.M2

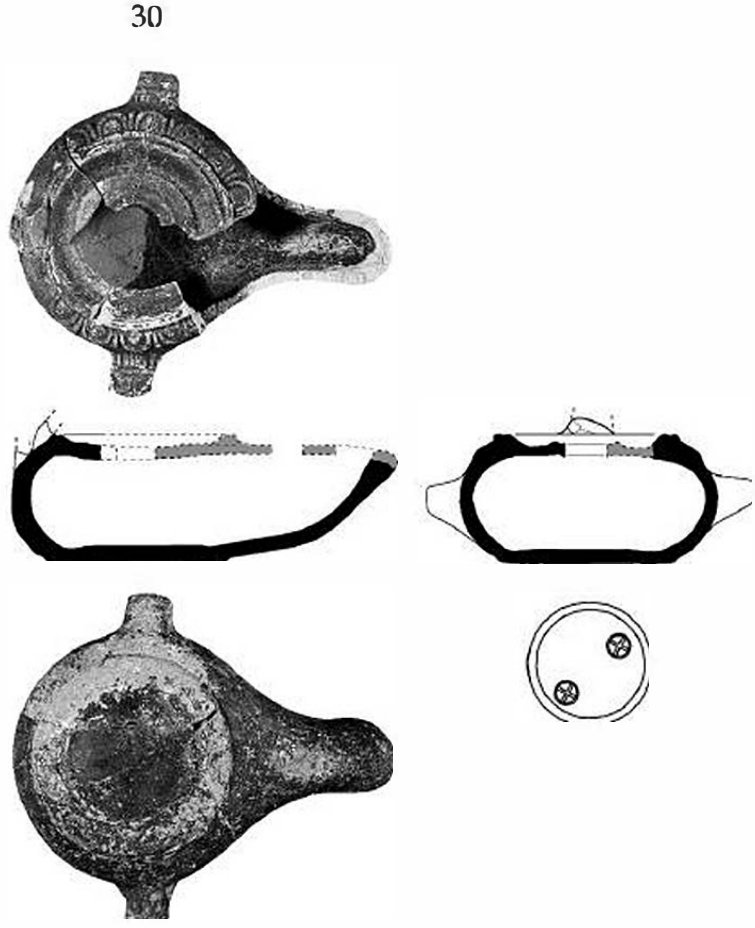
L.09.KDN.M33

0 10cm

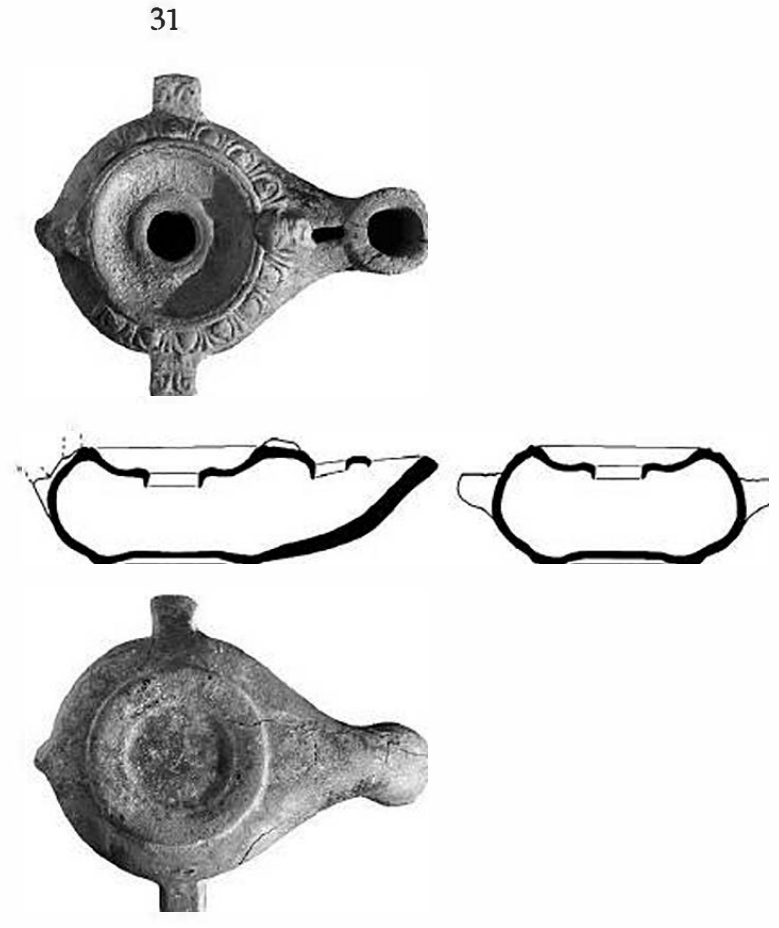
LEVHA 4

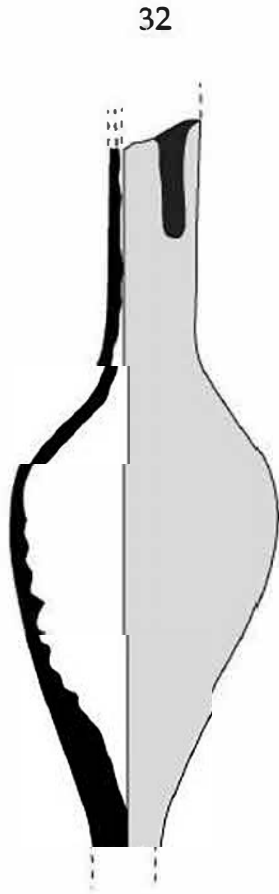
0 10cm

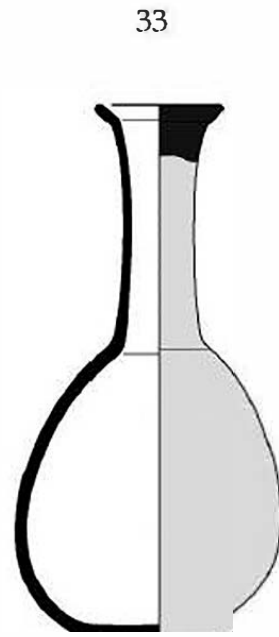
L.07.KDN.M59.01

L.09.KDN.M2.01

L.08.KDN.M43.01

L.08.KDN.M26.01

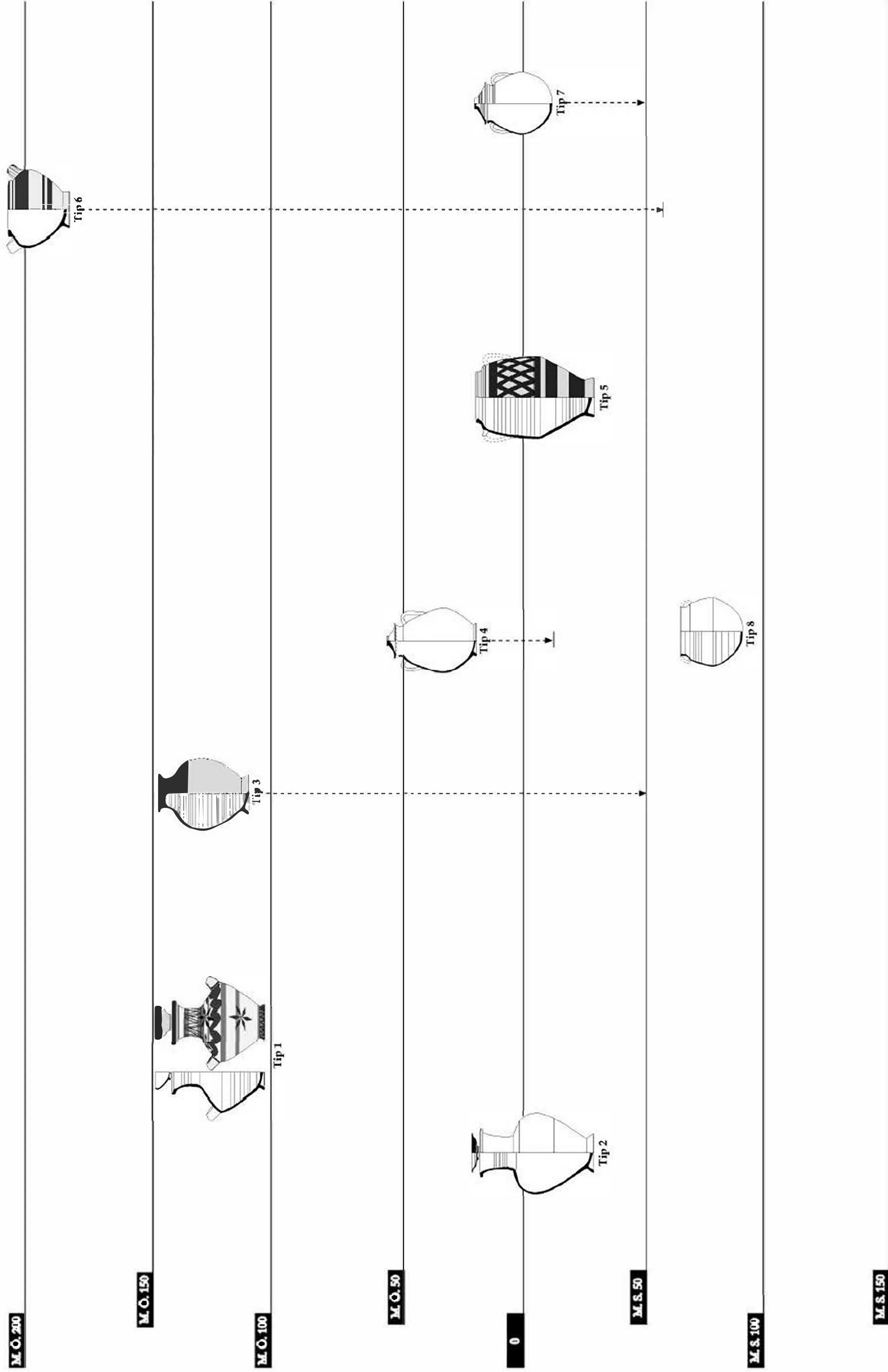

L.09.KDN.M7.01

Ölü gömme töreninde kremasyon kaplarına konan mezar hediyeleri
30-31 Laodikeia Tipi Kulakçıklı Kandil, 32-33 Unguentarium, 34 Çivi

LEVHA 6

Kremasyon Kapları Kronoloji Tablosu